

Naročnina mesečno
15 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
ljelska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

„Na svojem mestu pravi mož“ K 25 letnici škofovanja dr. Franciška Sedeja knezonadškofa goriškega

Teško je človek biti, mož še težje
v nemoški, nečloveški dobi tej;
kdor pa, da mož in človek je, doseže,
ta vreden je živeti na vselej.
In mož Ti boš,
na svojem mestu pravi mož!

(S. Gregorčič: »Dr. Francišku Sedeju, knezu in
višjemu škofu goriškemu ob posvečenju in vme-
ščenju.«)

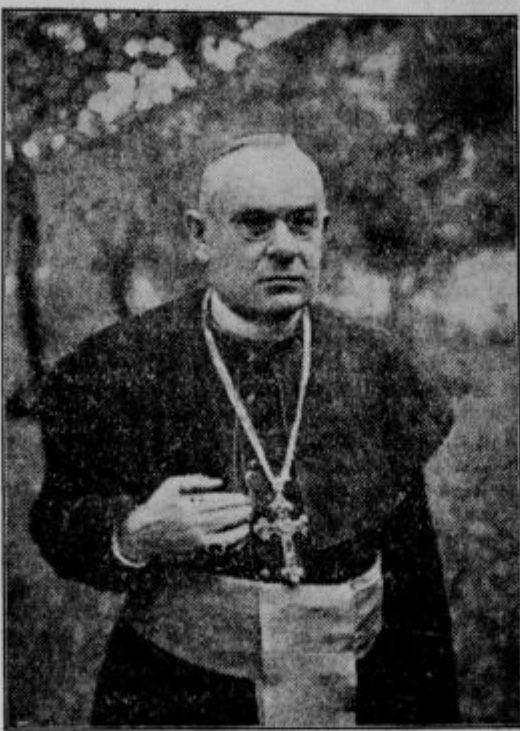
In mož je bil, mož je in ostane. Gregor-
čič je pred 25 leti napovedal svojemu rojaku
viharne čase, slutil je vojno vihar in zavo-
njaj je razkrajajoč južni veter, ki danes raz-
jeda Goriško, in vendar je neustrašeno na-
povedal: In mož Ti boš. Množice, ki so danes
napolnile Gorico, ako jim stražarji niso zaprli
poli, kakor se je zgodilo v Cerknem, ko je
slavljenec v svojem rojstnem kraju bral zlato
mašo, bodo hvaležno klicale: Mož si ostal. Iz
naroda si zrastel in zvest si mu ostal, sramo-
val se nas nisi, ko si stopil na najvišje mesto;
saj si danes najbolj srečen, ako moreš pohi-
leti med svoje Cerkijane. Slavlje, katerega
malokdo doživi, ga je našlo sredi viharja, tudi
njegovo telo je oslabiljeno po težki bolezni,
ali on ne klone. Zvest je ostal svoji Cerkvi in
svojemu ljudstvu do konca. Krepka je nje-
gova volja, kakor gore, med katerimi mu je
lekla zibelka, svetel njegov značaj kakor bi-
stra Sota, čisto njegovo čeljenje kakor sneg
njegovih planin. Zato pa se tudi najhujši so-
vražniki Cerkve in slovenskega ljudstva usta-
vijo pred njegovo osebo. »Saj vem, zakaj me
preganjate,« je nekoč mirno nagovoril faš-
istične čete, ki so vdrli v njegovo stanova-
nje, »zato ker sem Slovenec.« Druge pregrehe
ne najdemo na njem. Ob ti priprostosti in sko-
raj naiven iskrenosti, ki jo zmore le res umer-
jen in svet mož, so se razbili naklepi zvičaj-
nih četašev, ki so kar onemeli in vsi zmedeni
odšli. Zato pa so ga tudi vsiljivi furlanski
duhovniki in njihovo ljudstvo, zato se mu je
posrečilo ustvariti tako soglasje med verniki
obeh narodnosti, ki ni vseh priseljenim raz-
grajatem.

Zgodovina škofovanja Franciška Sedeja,
je zgodovina goriškega ljudstva v zadnjih 25
letih. Pomlad je šla skozi solnčno Goriško, on
je videl prve poganjke svojega in dela svojih
somišljenikov. Videl je, kako so pokladali te-
melje kulturnim in gospodarskim gradbam
ter šolskih domov goriških Slovencev, videl
je, kako si je narod z od ust odtrganimi novci
postavil stroje, da bi mu dajali svežega kato-
liškega hrane, kako je ukažljivo ljudstvo
hlasno srkalo poživiljajoče hrane v katoliških
prosvetnih društvih in sam je hodil od vasi
do vasi ter kot ljubitelj glasbe prisluškoval
melodiozni cecilijski pesmi, ki jo je vredel
v goriške cerkve. Mladina mu je bila pri sre-
cu, prej ni miroval, dokler se ni uresničila nje-
gova velika želja in ni vstalo na griču za
Sv. Rokom krasno poslopje deškega seme-
nišča.

Bilo je že poletje, vse je bilo v polnem
cvetju, pa je prihrumela vojna vihra in raz-
pršila nesrečno ljudstvo. Delil je z njim us-
odo kot begunec. Z njim se je vrnil na razva-
line. Bil je prepričan, da bo iz teh ruševin in
moralne propasti vendar vzklikalo novo življe-
nje, ker je poznal svoje ljudstvo in zaupal v
Boga. Kako čvrst in lahak je bil njegov ko-
rak, kako zaupno je zrla njegovo oko predse,
ko je med nepreglednimi množicami svoje
duhovščine in svojih vernikov vodil procesijo
s podobno svetogorske kraljice na Sv. Goro!

Goriška je res oživila. Ljudstvo se ni
ustrašilo novih žrtv. Raztrošeno strelivo je
sejalo smrt po poljih in jo še danes, toda ob-
delana polja zopet rodijo. Vsevelo je duhovno
življenje, oživele so katoliške prosvetne or-
ganizacije, verske ustanove, katoliški tisk. Aloj-
zijeve in gimnazije v semenišču je napol-
nila črna mladina. Toda dignil se je zopet
vihar in čredo razpršil. Sivolasi pastir klju-
buje in se žalostno ozira za svojimi ovčami,
ki so morale v svet in so danes po večini brez
dušne hrane. Kako se mu smili to ljudstvo,
raztrošeno po vsem svetu! In še teh, ki so
ostali, ne puste k njemu, ko so prav danes
tako potrebni tolažbe Križanega in iščejo za-
vetišča pri svoji materi katoliški Cerkvi! —
Njegove svečenike izganjajo in cerkve onča-
šajo, njegove ustanove posedajo in uničujejo
(sirotišče in Alojzijeve), zatrla so katoliški
tisk in razprostrli prosvetna društva ter kato-
liške gospodarske organizacije. Kako strašen
je pogled na te razvaline! In vendar mož ne
klone, čeprav so bili trenutki, ko se je čutil
osamljenega. Nekaj čudovitega je na njem: V
tež borbi se je skoraj pomladil, njegov duh je
čvrst kot malokdaj poprej. To je mož pravice.
On vedno upa, ker zaupa v pravično stvar in
Boga. Danes, ko ve, da ima za seboj vse kato-
liški svet, je potolažen in bo lahko mirnejše
stopil pred oltar, da se zahvali Vsemogoč-
nemu za dosedanjo pomoč v boju za cerkev
in njegovo ljudstvo ter ga prosi za nadaljnjo.

Naš narod je imel srečo, da so v velikih
časih vstali iz njega veliki možje. Tužna Istra
je imela svojega Dobrilo, jugoslovanska mi-
sel je našla Strofmayerja in Jegliča, Gorica
nam je dala Mahniča in danes Sedeja. Zgo-
dovina našega naroda je zgodovina naših cer-
kvenih knezov.



Vladika nadškof dr. Fr. Borgija Sedej se je ro-
dil dne 10. oktobra 1854. leta v Cerknem na Gori-
škem, in sicer v častiljivi Anžigovčevi hiši, ki stoji
baje že od leta 1665. Mladi Francišek je že v
zgodnji mladosti kazal izredno nadarjenost, ta-
to da je stric Jakob bodril očeta in mu v proroškem
duhu prigovarjal: »Daj, daj fanta v šolo; bo še
škof!«

In res, izpolnila se je želja dečku in sorodni-
kom, šel je v šolo, in izpolnila se je striceva pro-
rokba: postal je že pred 25 leti goriški nadškof.

Vpisali so ga v Gorici v normalko; bil je vse-
skozni odlični dijak. Pomagal si je, kakor veliko
slovenskih dijakov prejšnje dobe, s podporami:
hrano je dobival pri oo. franciskanih na Kostanje-
vici.

Nadškof dr. Jeglič ni smel v Gorico na jubilej nadškofa dr. Sedeja

Jesenice, 24. marca.

Nadškof g. dr. Jeglič se je danes popoldne
odpovedal v Gorico, kamor ga je povabil
stolni kapitelj na 25 letnico goriškega nadškofa g.
dr. Sedeja. Imel je vse listine kakor tudi vizum
v redu, ravno tako tudi oba njegova spremljevalca,
ravnatelj Jagodič in upravitelj ing. Žumer. Toda v
Podbrdu je po pregledu prtljage prišel v
železniški voz krajevni politični komisar in vzel
potne liste ter izjavil, da po navodilih, ki jih ima,
ne morejo nadaljevati vožnje, ampak morajo izso-

Ko je l. 1872. z odliko dovršil 7. gimn. raz-
red, je bil sprejet v bogoslovje in je v l. 1873. z
odliko dovršil 8. gimn. razred, maturo in l. letnik
bogoslovja.

Po končanih bogoslovskih študijah je bil dne
26. avg. 1877. šele 23 let star, posvečen v duhov-
nika in je pel svojo novo mašo v domači cerkvi
sv. Ane v Cerknem, kjer je ostal eno leto kaplan.
Po kratki dobi kaplanovanja v Ševreljah ga je po-
sllal tedanji nadškof Gollmayer v Avguštnine na
Dunaj, kjer je bil že l. 1883. leta promoviran za
doktorja bogoslovja. Vrnil se je v Gorico in bil
imenovan za profesorja bogoslovja.

Ko je pa odšel dvorni kaplan dr. Napotnik
z Dunaja na svoje novo službeno mesto, je bil
povzvan mladi profesor na dvor za kaplana in vodjo
Avguštnine. Domovina pa ga ni mogla pogrešati.
Ko je prišel v Gorico za nadškofa dr. Missia, ga
je pozval domov ter ga imenoval za kanonika,
stolnega župnika in profesorja bogoslovja. Vse te
službe je vršil do leta 1906., ko je bil dne 20. fe-
bruarja imenovan in 18. marca posvečen in vsto-
ličen za goriškega nadškofa.

To odgovorno mesto je obdržal do danes in
vodil svojo nadškofijo pač v najtežjih letih sve-
tovnih homatij in jo vodi še danes v razmerah, ki
zahtevajo v resnici močnega, božjega poslanca,
kakršen je odlični vladika. Nobena dežela ni med
vojno toliko trpela, kot naša Goriška, nobeni ško-
fiji ni bil naložen tak križev pot, kot ga hodi nje-
gova nadškofija še vedno. Tudi sam je moral za-
deti križ in se umakniti leta 1914. v svoj domači
kraj, odkoder je prišel pozneje v Stično in se smel
in mogel vrniti v Gorico šele leta 1917.

Dne 26. avgusta 1927 je praznoval v Gorici
svoj zlatomašniški jubilej, katerega se je udeležila
skoro vsa duhovščina goriške nadškofije. Naslednji
dan se je pa odpeljal v svoj rojstni kraj, kjer je
ponovil ob veliki slavnosti domače župnije svoj
zlatomašniški jubilej pri istem oltarju, pri kate-
rem je daroval svojo prvo sv. daritev. 25. marca
je preteklo 25 let njegovega škofijskega pastirova-
nja in praznuje te dni čil in čvrst svoj srebrni
škof. jubilej. Vsa srca vdanih mu vernikov in ne-
šteti prijateljev drhte v eni sami želji: Bog ga
ohrani še mnogo let ljudstvu, ki ga v teh dneh ne
bi moglo pogrešati!

piti in se s prvim prihodnjim vlakom vrniti čez
mejo. Na odločno vprašanje g. nadškofa, zakaj ne
sme nadaljevati vožnje, da ima vse listine v redu,
ni hotel dati uradnik nobenega pojasnila, temveč
je poudaril, da brzovlak ne bo odpeljal, dokler ne
izstopijo. Nato so izstopili in se vsi trije podali na
peron, kjer so morali ostati dve in pol uri, ne da
bi se smeli oddaljiti, ker je bila vsa postaja za-
stražena. Ponudili so jim le prostor v bufetu, kar
pa so odklonili in se umaknili v pisarno jugoslo-
vanskega delegata na postaji. Vrnili so se ob 22.30
zvečer z vlakom na Jesenice.

Tudi prefekti - četaši

Strupen govor tajnika Avenantija — „Slovenci - pastirji, so ljudje
drugega reda“ — „Novo geslo: Svinec!“

Trst, 24. marca. Goriška fašistična stranka je
proslavila obletnico ustanovitve fašizma z velikim
zborovanjem v Idriji, ki so se ga udeležili fašisti
iz vse dežele. Udeleženci so najprej prisostvovali
službi božji, pri kateri so peke male Italijanke.
Nato se je vršilo zborovanje v Digičevi dvorani.
Poleg fašističnega tajnika Avenantija so bili navzoči
prefekt Tiengo, kvestor Modesti, prejšnji tajnik
ing. Caccese in milični konzul Giorgio. Za doma-
čim fašističnim tajnikom je povzel besedo pokra-
jinski fašistični tajnik Avenanti. Ta se je spomnil
ubitnega učitelja Sottosantija in ustreljenega cari-
nika Rastelija. Nato je poudaril, da ni slučajno,
da se kongres vrši v Idriji, to je v deželi, ki je
nekadaj od Idrije do bližnjega Logatca tvorila de-
seto italiko pokrajino. Slovenci identitizem ne
obstoje, kajti danes ne priznavamo več »avtohtone-
ga ljudstva« in ne njegovih pravic na to zemljo.
Po mnenju nekaterih časopisnih mazačev onkraj
meje, bi lahko bilo to ljudstvo avtohtono tudi na
luni. Za nas pričanja politični svet z rimskimi le-
gionarji in se nadaljuje z zmagovalci pri Vittorio
Veneto. Drugo nič ne šteje: Sužnji, sužnji zemlje,
ali pastirji, ki jih je gosposka naselila na italiki
zemlji, so pač ljudje drugega reda, ki lahko dese-
žejo najvišjo čast s tem, da postanejo italijanski
državljeni, ali pa da se spet vrnejo k pastirstvu ali
balkanski zemlji. Nato je tajnik Avenanti svečano
izjavil, da je vse slovensko prebivalstvo razen 500
razgrajavev popolnoma udano Italiji. Nekateri slo-
venski duhovniki se borijo proti nam s tem, da nam
očitajo, da smo neverni. Vsi pa naj vedo, da smo
verni in udani Kristusovi cerkvi in da ne potre-
bujemo nikakega verskega pouka od ljudi, ki pri-
hajajo iz Babelove dežele, države dvajsetih jezikov
in 100 ver. Naša vera je gotovo boljša, kakor vera
političujočih slovenskih duhovnikov. »Doba« do-
brega Italijana je po tržaškem procesu za vselej
končana. Pravica in svinec. To je novo geslo; pra-
vica za vse zveste italijanske državljane in svinec

za vse izdajice, kateregakoli izvora. Nato je Ave-
nanti še izjavil, da je skvadrst, to je četaš. Novi
časi pač zahtevajo nove metode. Bodočnost je na
strani močnejšega in pravičnejšega. Mi smo pra-
vični in močni, torej je bodočnost naša. Nato je
povzel besedo sam prefekt Tiengo in to je prvi pri-
mer, da prefekti govorijo na zborovanjih fašistične
stranke. Izjavil je, da se povsem strinja z izjavami
fašističnega tajnika. On pozna samo enega držav-
ljana in to je italijanski in država ne more razli-
kovati med Slovenci in Italijani, ker bi sicer njeno
edinstvo trpelo. Vsi državljani so podvrženi istim
zakonom in upravljeni se morajo vsi po istih na-
čelih. Ne strinja se s trditvijo g. Avenantija, češ
da je med slovenskim ljudstvom, ki je popolnoma
vdano Italiji, 500 upornikov. Končno je prefekt
še poudaril, da je povzel besedo z izrecnim na-
menom, da potrdi Avenantijevo izjavi in odobri
njegovo delovanje na Goriškem. Tudi on je skva-
drst. Kajti skvadrizem se bori iz ljubezni do do-
movine, iz ljubezni do pravice.

Pravilnik o učiteljskih izpiti

Belgrad, 24. marca. AA. Na osnovi čl. 71 in
72 zakona o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929
je minister za prosveto predpisal pravilnik o po-
laganju praktičnih učiteljskih izpitov. Pravico na
polaganje izpita imajo samo učitelji, ki delujejo na
šoli že 20 mesecev in ki niso služili več kot 4 leta
ter nimajo trikrat zaporedoma slabe ocene svojega
dela. Izpiti se polagajo od 1. oktobra do 15. maja
na za to določenem učiteljski. Za dravsko bano-
vino sta določeni učiteljski v Ljubljani in Mari-
boru, za savsko banovino pa v Zagrebu, Gospiču
in Pakracu. Minister za prosveto more po potrebi
imenovati tudi več komisij za polaganje izpita na
istem učiteljski. Izpit morejo kandidati polagati
največ dvakrat. Po pravilu bodo polagali učitelji
izpit na moškem, učiteljice pa na ženskem učite-
ljski.

Panevropska konferenca

Pariz, 24. marca. kk. Organizacijski odbor
panevropske studijske komisije se je danes prvič
sestal na Quai d'Orsayu. Na seji je oficijelno za-
stopanih 12 evropskih držav: Nemčija, Anglija,
Španja, Danska, Finska, Francija, Grčija, Italija,
Poljska, Portugalska, Švica in Češkoslovaška. Ra-
zen tega so bile pripuščene na zasedanje: Belgija,
Norveška in Estonka kot opazovalke. Dočim se je
večina vlad dala zastopati po svojih pariških diplo-
matskih zastopnikih, je vendar prišlo na konferen-
co pet zunanjih ministrov: Briand, Henderson, Za-
leski, Motta in Munch. Briand, ki j e e bil soglasno
izvoljen za predsednika, je otvoril zasedanje s krat-
kim nagovorom, Naglašal je pomen konferenčnega
dela, delovne metode in delovnega programa. Pri
tem bo treba vpoštovati že predložene predloge ka-
ker tudi gospodarske probleme, katere je evropski
odbor že vzel v preires, pa tudi vsa druga na novo
pojavljajoča se organizacijska vprašanja. Treba pa
se je varovati dveh nevarnosti: na eni strani pred
preveliko logično strogostjo, na drugi strani pa
pred preveliko častihlepnošjo. Niti se ne sme stre-
ljati preko cilja, niti se ne sme ovirati razvoja
bodoče evropske organizacije s preozkimi mejami.
Na dnevni red je prišel predlog belgijskega dele-
gata glede transporta električne energije čez držav-
ne meje in glede tujske zakonodaje, dalje na pred-
log Hendersona proučevanje dela obeh poljedelskih
konferenc in glede proučevanja problema brezpo-
selnosti, na nemški predlog carinsko vprašanje
za olje in bencin. Po svečanem zajtrku na Quai
d'Orsayu se je dnešne popoldne konferenca sestala
k prvi poslovni seji.

Pariz, 24. marca. kk. Na popoldanski seji
evropskega odbora se je v glavnem razpravljalo
o tem, ali naj se dovoli sodelovanje Rusiji, Eston-
ski, Turčiji in Gdanskemu. V glavnem je šlo za
vprašanje, ali naj se Rusi pritegnejo samo za go-
spodarska vprašanja ali tudi za organizatorična,
pri čemer so pod gospodarskimi vprašanji mislili
predvsem na agrarne kredite, na vprašanje pre-
sežka žita, pobijanje brezposelnosti itd. Sprejet je
bil predlog Italije in Nemčije, da se bo razpravljalo
o gospodarskih vprašanjih šele na majskem za-
sedanju in bo Rusija pritegnjena k tem gospodar-
skim posvetovanjem. Na predlog Poljske in Nemčije
bodo pritegnili tudi Gdansk. Prej pa se je vršila
debat, v kateri je Henderson izjavil, da je sploh
treba najprej vedeti, ali naj se operira na podlagi
gospodarskega ali političnega sodelovanja. Najprej
se je treba baviti z gospodarskimi vprašanji in
predvsem je treba sklicati anketo o možnosti med-
sebojne pomoči med evropskimi državami. Briand
je odgovoril, da se delo odbora, kakor je bilo do-
ločeno na zasedanju Društva narodov, ne sme ome-
jevati in da se politični problemi ne smejo iz-
ključiti.

Fašistična larsa

Trst, 24. marca. Ž. Današnji listi so javili
sklep društva »Julijskih in dalmatinskih prostov-
voljcev«, ki določa naslednje: ProstoVOLJCI ogor-
čeni vsled manifestacij v Jugoslaviji, kjer so se
držnili prisostvovati cerkvenim opravilom s pra-
pori Reke, Gorice, Puljain Trsta, protestirajo proti
imperialističnim manifestacijam, ki so v kontra-
stu s katoliško vero. Da se onečaščene italijanske
zastave zopet posvetijo s cerkvenim obredom, skli-
cujejo vse Italijane, posebno župane iz Gorice,
Trsta, Reke in Pulja, v katedralo sv. Justa, da pri-
sostvujejo novi posvetitvi praporov. Listi dostav-
ljajo sklepe dolge komentarje, v katerih zopet na-
padajo jugoslovanske škofo in Vatikan. »Piccolo«
trdi, da bi ga zadeva ne zanimala, ako bi bilo go-
tovo, da niso pri tej »bedasti politični igri« sode-
vali tudi škofoje iz Julijske Krajine. List ugotavlja,
da so se z okrožnic jugoslovanskih škofov motili
politični odnosi med Jugoslavijo in Italijo. Va-
tikan molči. V Julijski Krajini ni prostora za jugo-
slovanske zastave. Potrpežljivost italijanskega pre-
bivalstva je priklopila do vrhunca. Nikdo naj si ne
dela iluzij: »V ugodnem trenutku si bo prebival-
stvo znalo pridobiti popolno svobodo akcije, ki je
danes neobhodno potrebna, da se enkrat za vselej
napravi konec neumnemu političnemu spletkare-
nju. List napada tudi cerkvene dostojanstvenike
(primorske škofo), češ da bi se poleg vsega morali
zavedati, da so tudi državni uradniki.

Milan, 24. marca. kk. Sodi se, da namerava
Vatikan v zadevi akcije jugoslovanskih škofov za
slovansko manjšino v Italiji počakati na poročilo
belgrajskega nuncija Pellegrinettija, ki pride te
dni v Rim.

Novi konzulati v Franciji

Belgrad, 24. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja so postavljeni: Dušan Tajišč, tajnik posla-
ništva v Pragi v l-6, za tajnika zunanega mi-
nistristva v isti skupini in kategoriji; dr. Milan Do-
minković, tajnik poslanstva v Budimpešti v l-6,
za tajnika zunanega ministristva v isti skupini in
kategoriji; Sava Spasojevič, tajnik zunanega mi-
nistristva v l-6, za konzula v Lillu, v isti skupini in
kategoriji; Dragan Božičević, tajnik zunanega mi-
nistristva v l-6, za konzula v Metzu v isti skupini
in kategoriji.

Grof Karolyi v Rimu

Budimpešta, 24. marca. Ž. Po polslužbenih
vesteh je bil zunanji minister Madjarske, grof Ka-
rolyi večerj popoldne sprejet od italijanskega kra-
lja v avdienco. Po avdienci je grof Karolyi obiskal
zunanega ministra Grandija, nato je Grandi vrnil
obisk Karolyi-ju. Nato je bil grof Karolyi na ob-
isku pri predsedniku vlade Mussoliniju. Sestanek
je trajal dalj časa. Italijanski kralj je odkloval
Karolyija s križem italijanske krone.

Kartel zopet podraži sladkor

Belgrad, 24. marca. Ž. V tukajšnjih trgovskih
krogih so z nezadovoljstvom sprejeli vest, da na-
merava sladkornik kartel radi novega davka na
poslovni promet (3%) povišati cene sladkorja
za 10 par pri kg. Govori se celo o nekem delnem
povišanju za 15 par pri kg. Podrobnosti o tej
stvari še niso znane. Trgovska organizacija se
pridravila za intervencijo na merodainem mestu.

Evropa pravi nemštvu: ne boš!

Francija odločno zahteva intervencijo Društva narodov - Kje je Mala antanta?

Diplomatični protesti

se nadaljujejo

Berlin, 24. marca. AA. Zunanji minister dr. Curtius je sprejel poslanike Francije, Italije in Anglije in več poslanikov drugih zainteresiranih držav in jim pojasnil osnove nameravane carinske zveze med Nemčijo in Avstrijo. Dr. Curtius je zlasti poudarjal, da ta pogodba po naziranjih nemške in avstrijske vlade ne nasprotuje mirovnim pogodbam in da ni v nasprotju z ženevskim protokolom o Avstriji. Kakor je znano, se je Avstrija s tem protokolom obvezala, da bo ohranila svojo suverenost tudi na gospodarskem področju.

Briand — krivi prerok

Paris, 24. marca. fr. Dne 3. marca t. l. je francoski zunanji minister takole zavrnil očitke desničarskih strank, ki so mu izpraševale vest, češ, da njegova panepvropska iluzija edinole podpira vsenemške načrte:

»Očitale se mi je v vprašanju Anschlusa, da sem premalo realen. Reklo se mi je, da sem slep, da nič ne vidim in da bo mogoče že jutri Anschluss dovršena stvar. Meseci in leta so pretekla, Avstrija zadobiva čimdalje bolj zavest svoje narodne neodvisnosti. Polagoma je tudi ona našla svoje častno mesto v omizju narodov, ona seveda zahteva, kakor vsaka druga država potrebne pogoje, da se bo mogla svobodno razvijati v okvirju, ki so ji ga dale mirovne pogodbe. Takrat se mi je reklo, da pomeni Anschluss vojno nevarnost. Ta nevarnost je sedaj izginila popolnoma, ali vsaj ne predstavlja več tiste ostrine, kakor pred dvema letoma. Če bi nevarnost Anschlusa res bila tako velika, bi bil danes že sklenjena stvar. Jaz sem se s tem vprašanjem bavil z veliko potrpežljivostjo. Porabil sem vsa diplomatska sredstva, ki so mi bila na razpolago, da zadevo razčistim in nevarnost odstranim. Posrečilo se mi je, ker danes čutim, da anem s ponosom reči pred vsem svetom, da se je to vprašanje v vsakem pogledu izboljšalo in omililo.

Francoski listi citirajo te izjave Brianda, ki so slovesno padle raz govorniškega tribuna francoskega parlamenta ravno tri tedne pred podpisom pogodbe, ki uvaja Anschluss in ki je spravila iz ravnotežja vso Evropo. Listi pristavljajo, da Briand sedaj gotovo globoko razmišlja o dalekovidnosti svoje politike in da najbrže obžaluje, da se je dne 3. marca pustil izvabiti na govorniško tribuno.

Ako ta pokret

ne bo takoj ustavljen

Paris, 24. marca. kk. Henderson je večeraj sveder dospel v Pariz in bo imel danes pred začetkom seje organizacijskega odbora panepvropske komisije z Briandom razgovor v nemško-avstrijskih dogovorih. »Excelsior« javlja, da bo Francija s svo odločnostjo zahtevala v Berlinu in na Dunaju, da se obe državi odločeta načrtu carinske unije. »Petit Parisien« pristavlja, da se bo tej akciji pridruživla tudi Italija, ki je sedaj ostala še nejasna, in seveda tudi mala antanta. Odločeni so celo, da ne bodo čakali do majskega zasedanja panepvropske komisije, temveč da bodo takoj nastopili s grožnjo finančne in gospodarske vojne. »Matine« pa govori o tem, da Nemčija ve natančno, da ne more obstojati brez pomoči francoskega kapitala, hotela pa je pokazati, da ima sredstvo za pritisk proti mali antanti. S to dunajsko pogodbo bi bila namreč Češkoslovaška brez možnosti za rešitev v nezagodi, dočim bi bili Romunija in Jugoslavija s svojim žitom res srečni, če bi se mogli pridružiti tej dunajski pogodbi. »Times« obžaluje, da se sklenitev pogodbe ni odgodila do začetka pariskih dogovorov, ker bi se tedaj lahko tudi čula mnenja ostalih držav. Kontroverza, ki bo sedaj nastala, ne bo mogla pospešiti dela prihodnje razorožitvene konference.

Paris, 24. marca. AA. Francosko javno mnenje je zelo razburjeno zaradi nemško-avstrijskega carinskega sporazuma. Politični krogi menijo, da je to povzročila Nemčija, ki je po nepotrebnem sklenila ta sporazum v največji tajnosti. S tem je bil ustvarjen položaj, ki bi postal v predvidenem času nevaren. Sedaj pa obstoja organizacija, ki bo razpravljala o tem dogodku in sklepal, ali je sporazum v skladu s obveznostmi Avstrije do drugih držav. Vendar spor v tem vprašanju ne bo olajšal dela svetovne razorožitvene konference, ki se sestane drugo leto. Neprijetno je, da se je to zgodilo v trenutku, ko se je zdelo, da je francosko-italijanski pomorski dogovor izboljšal položaj v Evropi.

Paris, 24. marca. AA. Časopise se živahno peča s carinsko zvezo med Avstrijo in Nemčijo. »Echo de Paris« pravi, da je bil s to pogodbo kršen red v Evropi. Obenem ni dvoma, da ji bodo sledile nove kršitve ako ta pokret takoj ne bo ustavljen. List sodi, da bi bilo najbolje, ako bi Francija ostala kredita, ki jih rabita Avstrija in Nemčija.

Tudi Amerika protestira

New York, 24. marca. kk. Državni departement odločno odklanja vsako izjavo o avstrijsko-nemškem carinskem dogovoru in je mnenja, da gre za čisto evropsko stvar. Samo, če bi se ugotovilo kršenje klavzule o največjih ugodnostih, ki jih ima Amerika v trgovinskih pogodbah z Nemčijo in Avstrijo, bi bilo pričakovati akcije iz Washingtona. Tudi trgovinsko ministrstvo je ostalo rezervirano. Listi pa komentirajo pogodbo neugodno.

Češkoslovaška najbolj razburjena

Praga, 24. marca. kk. Dočim listi v splošnem zadržujejo kampanjo proti nemško-avstrijski carinski pogodbi, priporočajo poslanik Mecir v »Narodny Politika« kot najboljša sredstva za obrambo proti grozeči gospodarski hegemoniji Nemčije in za njeno paraliziranje, da k avstrijsko-nemški carinski uniji pristopijo Francija, Poljska in Češkoslovaška. Vse te države skupaj bi bile naravnost idealna gospodarska tvorba. Francoski poslanik v Pragi je odpotoval v Pariz, da poroča tam o priskutem stališču.

Moskva jubila

Moskva, 24. marca. kk. Nemško-avstrijska carinska zveza se v tukajšnjih listih ocenjuje kot dogodek največjega političnega pomena. Proti temu more Francija tem manj protestirati, ker sklepa Francija sama svoje vojaške zveze pod geslom regionalnih pogodb in sta Nemčija ter Avstrija s svojo pogodbo hodili po sledu Briandove evropske organizacije. Z ozirom na razvoj mednarodnih gospodarskih odnosov se listi v Moskvi prepričani, da bo carinska združitev okrepila pozicijo nemškega kapitalizma, kar bo zelo otežilo načrte francoskega imperializma.

Lepo naprej po načrtu...

Dunaj, 24. marca. kk. Iz gospodarskih krogov doznava Vaš dopisnik, da je popolnoma verjetno, da se bo 1. julija odpovedala trgovinska pogodba z Madžarsko in Jugoslavijo in najbrže tudi s Češkoslovaško. Avstro-Nemška bo seveda zelo vplivala pri nadaljevanju trgovinskih pogajanj z

Germanška fronta

Belgrad, 23. marca.

Današnja »Politika« prinaša pod naslovom »K Anschlussu« uvodnik, v katerem med drugim piše:

Po skoraj soglasnih komentarjih evropskega tiska so nemški in avstrijski državniški dokončali popolnoma nepričakovano akt, ki ni samo naperjen proti pravilnemu izvajanju mednarodnih pogodb, ampak tudi, kakor mislijo mnogi, proti njihovi ohranitvi.

Znano je, kako so se ekstremni elementi tako z ene kakor z druge strani ogrevali z idejo carinske uprave kot etapo k popolnemu »Anschlussu«, toda verovali so v uvidevnost zmernih narodnih elementov, tako posebno v uvidevnost odgovornih vlad na Dunaju in v Berlinu. Resnica je, da se je nedavno še govorilo, ko je bil še današnji nemški zunanji minister, g. dr. Curtius nemški gospodarski minister, da kaže izvestno blagonaklonjenost ideji avstrijsko-nemške carinske unije; resnica je, ravno tako, da je bila čudna krilatice bivšega avstrijskega kancelerja, sedanjega zun. ministra g. Schobra, »da sta Avstrija in Nemčija en narod in dve državi«, predmet mnogih komentarjev, pa je kljub temu objavljeni sporazum o carinski uniji izval splošno konsternacijo. Verovali so uradnim in nedvoumim izjavam avstrijskih državnikov, »da Avstrija na podlagi čl. 8 saintgermanske pogodbe ne bo prevzela nikakih obvez, ki bi jo dovedle v kakršnokoli odvisnost od kake druge države«, in se je ravno tako verjelo tudi sličnim izjavam nemških državnikov. Danes se med tem vidi, da so na-

omenjenimi tremi državami. Nikakor pa ne bo prišlo do carinske vojne z eno ali drugo teh treh držav.

Avstrijski socialni demokratje — pangermanisti

Dunaj, 24. marca. AA. Socialno-demokratska stranka avstrijske republike je večeraj izglasovala resolucijo, v kateri pravi glede avstrijsko-nemške carinske unije med drugim to-le: Socialno-demokratska stranka avstrijske republike je že na dan rojstva republike branila stališče, da avstrijska republika sama zase ne predstavlja gospodarskega telesa, ki bi bilo sposobno za življenje, 12 let izkustev pa so to stališče le še podkrepila. Tudi vprašanje brezposelnosti se more rešiti samo tako, da postane Avstrija del večjega gospodarskega telesa. Iz teh razlogov socialno-demokratska stranka republike Avstrije pozdravlja p. kus ustvaritve carinske unije med Nemčijo in Avstrijo in izjavlja, da bo najenergičneje podpirala ta poskus.

pori in uradni obiski avstrijskih in nemških odgovornih faktorjev stvarno imeli za cilj omogočitev izvedbe politike, katere sklenitev bi lahko imela za posledico težke mednarodne komplikacije. Res je, da se s strani kompetentnih avstrijsko-nemških krogov poskuša, da se predstavi ta sporazum kot izključno gospodarskega značaja, ki v nikakem slučaju ne žali interesov drugih evropskih držav. Med tem je veliko vprašanje, če ni med avstrijsko in nemško vlado zaključen sporazum izredne politične važnosti, ki globoko sega v interese drugih evropskih držav.

Toda, naj se kakršnokoli razlogi navajajo o priložnosti tega avstrijsko-nemškega sporazuma, med katerimi so tudi taki, ki izgledajo v prvem trenutku opravičeni, ne smemo niti enega trenutka izpustiti z vida prvotne politične važnosti tega sporazuma. Gospodarsko zblizanje teh dveh narodov bi imelo za posledico tudi njihovo politično zblizanje. In mesto nemškega rajha in avstrijske republike bi v bližnji ali daljni bodočnosti imeli pred seboj enotno germansko fronto kakor tudi enotno državo, katere ustvaritev bi iz temelja porušila politično ravnotežje, na katerem počiva Evropa od leta 1919.

Skoro splošno je prepričanje, da so evropske vlade in evropski narodi danes postavljani pred dejstvo napadov na mednarodne pogodbe in na svečane obveze, dane Društvu narodov. Prepričani smo, da se bo morala ta institucija resno baviti s tem avstrijsko-nemškim sporazumom kot nevarnim korakom, naperjenim proti ohranitvi statusa quo v Evropi.

Zunanja politika Belgije

Kraljevina Belgija je leta 1830, t. j. pred 100 leti, ko se je ustanovila kot neodvisna evropska država, smatrala nevtralnost za najboljšo sredstvo samoohrambe in samoohrambe. Belgija leži namreč na križišču treh interesov: angleškega, nemškega in francoskega. Nevtralizacija tako izpostavljenih teritorijev ni torej samo garancija za neodvisnost dotične države, ampak nujna potreba za ohranitev miru. V tem smislu je Belgija zahtevala od vseh, da naj ji na skupnem dokumentu na slovesen način garantirajo neodvisnost, ona sama pa se je zavezala ostati za vedno nevtralna. Dokument nosi podpise Anglije, Avstro-Ogrske, Francije, Nemčije in Rusije. 100 let so podpisniki držali besedo in ljubosumno drug drugega nadzirali ter pazili na nedotakljivost male kraljevine. 100 let je Belgija uživala v svoji nevtralnosti mir ter si ustvarila blagostanje ki so ji ga zavidali drugi evropski narodi. Kralj Leopold je v miru lahko izvedel svoje gigantske načrte in ustvaril Belgiji kolonialna posestva, ki so in bodo ostala neusahljiv vir njenega narodnega bogastva. Do leta 1914. Takrat je eden podpisnikov Nemčija samolastno in ošabno snedel besedo in deželo, ki že stoletje ni več mislila na vojne grozote, strmo glasila v strašno razdejaje, ki je skoroda uničilo vse pridobitve stoletnega mirnega dela in ustvarjanja.

Perspektiva, da tudi slovesno dana beseda ne drži v mednarodnih odnosih in da Belgiji zopet lahko preti nova nevarnost, je napotila 1919 belgijsko vlado, v kateri je sedel takrat socialist Vandervelde, da je sklenila s francosko vlado defenzivno pogodbo vojaškega značaja, ki naj bi avtomatično stopila v veljavo v slučaju, da Nemčija ali Belgija ali Francija napade. Istočasno je Belgija pod pritiskom navedenih razmišljanj preklicala svojo nevtralnost. Tako je nemški vpad za Belgijo 1924 zaključil 100 letno poglavje v zgodovini Evrope, oslabil vero v mednarodno-pravne garancije za nevtralnost ter ponovno podčrtal samoohrambo kot najbolj sigurno sredstvo za ohranitev neodvisnosti.

Pogodba iz leta 1919. je torej nekako instinktivna gesta, s katero se Belgija ni marala vredi v naročje svoje prijateljske sosedice, ... nekateri politiki so celo sanjali o popolni združitvi med Francijo in Belgijo, ... ampak si je hotela zavarovati edinole svojo neodvisnost proti novim nepredvidnim nevarnostim. To dvojbo bo znal vsak poznavalec belgijskega značaja in svobodoljubja skrbno ločiti.

Odsihmal je bila vsa skrb belgijske zunanje politike posvečena dvema problemoma: I. dobiti v reparacijskih dajatvah Nemčije odškodnino za svoje opustošene kraje in 2. čimbolj utrditi svoje politično neodvisnost še z novimi mednarodnimi garancijami. V tem so si edine vse stranke, Valonci, Flamci in Socialisti. Socialisti so bili prvi, ki so začeli zelo močan pokret, katerega bi lahko z milim izrazom imenovali »Proč od Pariza«. Gibanje pa ni toliko naperjeno proti Franciji, ampak kot internacionalno usmerjeno izključuje vsako krajevno zvezo. »Pas d'amitiés particulières« (nič posebnih prijateljstev) se je izražal Vandervelde. Katoliški Flamci so zanesli v to gibanje že mnogo več izrazito protifrancoskega duha, ker so v letih 1922 in 1925 neki nerazumljivi frankofilski obziri razdražili flamski patrijotizem in mu zadali na zunanjo neko protifrancosko (kulturno mišljeno) obeležje.

Pod vplivom teh dveh struj, internacionalističnega, katerega zastopajo socialisti in narodno-jezikovnega, katerega zagovarjajo katoliški Flamci, je oficielna Belgija z veliko vnemo delovala na tem, da se podpiše čimprej redski sporazum, poznan odsej v zgodovini pod imenom lokarnskega pakta. Lokarnski pakt so podpisali v Parizu 1925 Francija, Anglija, Italija, Amerika, Nemčija in Belgija. Belgija si je z Lokarnom pridobila pet porokov za svojo neodvisnost. Poleg Francije bodo v bodoče varovale njene meje še Anglija, Italija, Amerika in Nemčija. Prvi veliki cilj je dosežen, Belgija je zopet varna in za svojo varnost nikomur ni hvale dolžna. Vprašanje reparacij je bilo rešeno na najbolj ugoden način v Haagu lanskega leta, ko so vse velesile belgijskim zahtevam prisodile prioriteto nad vsemi drugimi.

Takoj po zadostitvi obeh glavnih ciljev belgijske zunanje politike, se kažejo znaki, da hoče Belgija svojo neodvisnost tudi pred zunanjim svetom demonstrirati. Tako so se 1. 1930 njeni zastopniki udeležili konference Skandinavskih držav v Oslo, kjer se je podpisala neke vrste carinska zveza med Švedsko, Norveško, Dansko, Nizozemsko in Belgijo. Tako je Belgija udeležena na gospodarskem polju v skupini, ki se giblje po vsem izven delokroga francoske politike.

V nadaljevanju iste politike, — poudarjamo, da ni protifrancoska, ampak izrazito belgijska, — so socialisti dne 20. dec. lanskega leta zahtevali, naj se vojaška pogodba, katero sta sklenili Francija in Belgija 1. 1919, enostavno prekliče, ker da ni več potrebna. Flamci zastopajo isto mnenje. Predsednik vlade Hymans je začetkom marca 1931 podal izjavo, v kateri je priznal, da je pogodba s Francijo vsebinsko vključena tudi v lokarnski pogodbi. Baš zato, ker si pogodbi ne nasprotujeta, je on mnenja, da zaenkrat ni treba razveljavljati zveze s Francijo. Svojo samostojnost v zunanji politiki je Belgija že pokazala, toda ona noče zanikati svoje lojalnosti. To stališče morda Nemčiji ni prijetno, toda če pomislimo na leto 1914, je rekel minister, bomo razumeli, da poleg lokarnske pogodbe prijateljstvo z Francijo še vedno ohranja svojo vrednost.

Drobne vesti

Varšava, 24. marca. AA. Pat poroča: Maršal Pilsudski je večeraj zapustil Funchal in se odpeljal na poljskem rušicu.

Zagreb, 24. marca. Z. Znani hvarski katliški javni delavec don Jure Dulčić, ki je bil pred enim mesecem operiran, je srečno preстал operacijo in si opomogel toliko, da more zapustiti bolnišnico.

Varšava, 24. marca. kk. Maršal Pilsudski je večeraj zapustil Madeiro in nastopil svoje zgodovinsko potovanje na krovu poljskega torpednega rušilca.

Helsingfors, 24. marca. kk. Nova finska vlada, katero je sestavljal agrarec Sunila in kateri pripadajo tudi Švedi in napredne stranke, torej odločni nasprotniki lapovcev, je izdala večeraj svojo programno izjavo, v kateri se ostro odreka Lapovcev, proti katerim da je treba radi vpostavitve miru in reda ter svobode postopati ravno tako ostro, kakor proti komunistom.

Romunski kralji

Bukarešta, 21. marca 1931.

Nedavno je svetovno znani romunski zgodovinar in sedanji rektor bukareške univerze Miklavž Jorga napisal serijo zelo zanimivih informativnih člankov o sedanjem kralju Romunije Karolu II. ter o vlogi, katero igra v enem najbolj kritičnih trenutkov romunske zgodovine. Profesor Jorga, ki ni bil vedno pristaš sedanjega romunskega vladarja, piše sledeče:

»Svoje dni so naši romunski domači knezi ali vojvode bili v stalnem stiku s svojimi podložniki. Vedno so potovali po deželi okrog, kjer so se sami prepričali o potrebah in o željah naroda. To so stare in lepe romunske tradicije, ki so polagoma padle v nemar, ker se je razdalja med ljudstvom in vladarjem vedno bolj širila in poglabljala. Naš kralj Karol II. je očitvidno segel nazaj v davne čase in po zgledu velikih vojvod, svojih prednikov, si je tudi on postavil kot načelno nalogo, da hoče ostati v stalnih osebnih zvezah z vsemi plastmi svojega naroda. Romunsko ljudstvo je takoj razumelo svojega kralja in v javnim priznanjem potrdilo, kako mu nov način vladanja in novo razmerje med vladarjem in narodom uga. Narod želi nazaj stare čase in davne navade. Samo v tem leži ključ za rešitev moderne Romunije.«

Ugotovitve našega narodnega zgodovinarja niso samo zanimive, ampak so resnične. Kakršnakoli so bila čustva, s katerimi so razni deli romunskega naroda sprejeli vrnitev kralja Karola iz tujine, eno je gotovo in neovrgljivo, namreč, da si je s svojim neumornim delom in s svojim iskrenim sočustvovanjem z revnimi plastmi svojega naroda pridobil vsa ljudska srca. Ljudstvo razume samo jezik srca, politika je njemu tuja in ogabna.

Kralj Karol izvanredno veliko dela. To priznavajo vsi, ki imajo priliko delati ob njegovi strani. Ure in ure morajo delati ministri v kraljevem kabinetu, kar se že dolga desetletja ni več dogajalo. Gospodarska kriza je spravila iz ravnotežja tudi našo državo in kakor povsod je tudi pri nas imela globok vpliv na notranjo politiko, posebno še, ker je ustvarila razpoloženje za nezadovoljnost na eni, za nepoštevanje na drugi strani. Vladar je hotel poseči osebno v državne posle in je dal sam inicijativo za vse važnejše reforme, ki so se zadnje mesece izvršile. Navedimo samo nekaj primerov iz kraljevega življenja. Ko sta bukareška lista »Dinaceata« in »Universul« prohibila obširno anketo o strašnih socialnih razmerah, ki vladajo v bukareških predmestjih, se je kralj takoj zavezal za stvar, poslal živila in denarno pomoč najrevnejšim družinam. Tudi svojim osebnim zdravnikom je dal nalog, da morajo biti stalno na razpolago revnim bolnikom iz navedenih predmestij.

Ob priliki zadnje katastrofalne povodnji v Dobrudži so napol zmrznjene vode zagnile selo Valeso ob Črnem morju. Ker so vode valile s seboj velike ploskve ledu, je bil vsak dostop nemogoč, ljudstvo se ni moglo rešiti, niti ni bilo mogoče poslati najnujnejša zdravila in živila. Ko je kralj zvedel za ta položaj, je poslal svoje adjutante s strogim nalogom, da naj za vsako ceno osebno prinesejo živila in zdravila ogroženi naselbini. Ko se je častnikom po mukepolnem trudu posrečilo prebrsti skozi plavajoče ledene ploskve in ko je napol obupano ljudstvo zvedelo, odkod prihaja pomoč, je od hvaležnosti plakalo.

Kralj večkrat obišče revna predmestja in podeželska selišča ter se razgovarja s ljudstvom, kakor jugoslovanski kralji, s katerim ima veliko sličnih značajnih potez. Ravno tako kralj Karol tudi rad nadzira upravo. Ne samo, da on osebno predela z resornimi ministri vsak važnejši zakon, on se rad nenapovedano pojavlja v podeželskih uradih politične in sodnijske državne službe. Znano je, kako je nedavno še prišel v neki davčni urad, si pustil prinesiti vse knjige in predložiti vse nerešene akte. Ob tej priliki je spoznal, da davčni organi pretrdo postopajo z ljudstvom in se čestokrat prav nič ne ozirajo na upravičene pritožbe in prošnje itak že obremenjenih kmetov. Na podlagi tega izkustva je dal najstrožje naredbe davčni upravi ter eksemplarično kaznoval nemarne in neusmiljene uradnike. Rad zahaja tudi v šole, da se osebno prepriča o napredku mladega naraščanja, posebno pa o lojalnosti in delavnosti učiteljskega osebja. Danes se lahko reče, da je položaj v deželi tak, da po vseh uradih s strahom čakajo, če se morebiti ne bo naenkrat pojavil kralj na tajnem inspekcijskem potovanju. Ta negotovost je zelo poživila delavnost državnih uradov, med narodom pa je ustvarila globoko zaupanje do vladarja.

Težko je prorokovati, kakšna bo politična bodočnost Romunije. Stranke same se še niso dvignile do tistega visokega pojmovanja svojih dolžnosti, ki bi jih usposobilo, da vodijo romunski narod skozi nevarno dobo sedanje krize. Sicer se dosti govori o nadarjenih politikih, ki so še takorekoč v rezervi. Eno je gotovo — in to mora navditi vsakega romunskega patriota z veseljem — namreč da ima Romunija kralja, ki bo držal narod, če bi se tudi vse okrog njega majalo.

R. Damjaneko.

Drevi ob 8 25. marca
proslavimo v opernem gledališču
NAŠE MATERE

Dunajska vremenska napoved. Nekoliko bolj oblačno. Nižja temperatura.

NE ODLAŠAJTE VELIKONOČNI NAKUP ZA ZADNJE DNEVE

Sedaj so naše prodajalne polno založene.

Sedaj morete pomeriti vse, kar rabite in želite.

Posetite nas!

Rata

Probujenje žene

Dekle in žena od danes je drugačna kot je bila še pred nedavnim časom. Drugačna je njena življenjska pol, drugačna je njeno pojmovanje življenja. Prešli so časi, ko je bil edin veljaven ideal žene postati gospodinja in mati. In naj nam je tako ljubo ali ne. Stiske življenja, tisočere ovire, ki onemogočajo mlademu dekletu zakonsko vez, so jo vrgle iz vloge, v katero je prvotno bila poklicana. Postaviti se je morala na lastne noge. Pa tudi one, ki najdejo svoje mesto ob možu, ne morejo le v tihi zavetju domačega življenja čuvati svoje zakonske sreče. Tudi zakonska žena ne stoji več moču nasproti kot njegov brezvoljni odmev; pri vsej zakonski podrejenosti ostaja samostojna osebnost, ki zahteva za se obzirnost in spoštovanje. Ne le enkrat, ponovno in skozi vse življenje se morajo moderni zakonci medsebojno osvajati.

Krščanstvo je bilo prvo, ki je probudilo ženo, ji vzelo zgolj naturalno vlogo spolnega udejstvovanja ter jo dvignilo v sfero duhovnega življenja polne osebnosti. Vekovito krščanstvo tudi ob drugem probujenju žene, ki ga doživlja naša doba in h kateremu je žena siljena po pritisku razmer — ne stoji brez razumevanja ob strani.

Moderna žena ima pogum žeteti samostojno življenje. Skrito je bilo nekdaj njeno življenje. Nikdar ni prišla izpod klobuka: najprej je bila pod varštvom očeta, potem svojega moža. Njena slabost je bila njena moč, in njena najjača vabljenost, s katero je vezala svojega moža in si ga osvojila kot močnega varuha. Vse to je danes mnogo drugače. Tudi za ženo velja rek: pomagaj si sama in Bog ti bo pomagal. Nekdanja povprečna verjetnost poroke je postala skoraj loterijski dobiček. Ljubimcev mnogo a malo zakonskih kandidatov. Mnogo poročnih želja a malo poročnih možnosti.

Čast moderne žene je vsekakor, da se umeva življati tudi v te težke razmere. Noče, da jo stre življenje, ampak pogumno se je spustila v boj za svoj obstanek. Ni pozabila, kaj je njena narava in njen prvotni poklic: biti žena in mati. Pa se je tudi tako umela postaviti na lastne noge in se pogumno bije skozi življenje. Ne zamerimo ji, da hoče biti miščasta in vitka, da se je oropala krava valjujoč las in da je celo svoje obleke v gotovem smislu prikrojila moškemu kroju. Zelezen boj za obstanek jo prečesto postavlja ob stran tujemu možu, kjer mora delati kakor on brez ozira na svojo ženskost. Radi tega se ni postala Amconka ampak pač žena, katero je življenje ustrojilo stvarno in trdo.

Krščanstvo podaja spoštljivo roko delavni, svojo bodočnost na lastno vrlost graječi ženi. V novi podobi je postala ona močna žena, ki jo s priznanimi besedami slavi sv. pismo: »Kdo bo našel močno ženo«. Njena vrednost je kakor stviri, ki so prišle od daleč, od krajnih meja. (Preg. 31. 10). Celo Marijin vonj je razlit preko njenih opravkov, ako jih prav razume. Toda leta, ki jih je Marija kot vdova preživela na svetu, so postala življenjski poklic mnogih samostojnih žena našega časa. Zato je treba, da z velikim spoštovanjem cenimo sodobno žensko pokolenje, ki zmore, češar ni pred njo še noben ženski rod: iti samostojno, z lastno močjo skozi življenje.

Mnogo tihega junaštva tiči za marsi-

katerim skromnim življenjem nepoznane delavke. Mnoge moderne žene pa gredo še dalje. Hočejo si zgraditi jako osebnost. Samim sebi govore: Preje smo bile žene voljna senca moža. S tem, da smo ga obdajale z vsem svojim ljubečim bistvom, smo z njim vred rasle. Usmerjati se tja, kamor je rasteel mož, je bila največja ženska čednost. Zene od danes pa nismo le primorane, da si same služimo svoj kruh; moramo si tudi same izoblikovati dušo. Z božjo pomočjo, a brez morečega sodelovanja moramo skopariti s talenti, ki nam jih je Bog zupal in poskrbeli za svojo duhovno rast in bodočnost.

Ne da se tajiti, da je osamela pol skozi življenje obdana od mnogih nevarnosti. Toda kjerkoli človek prinaša tihe, nepoznane žrtve, se dopolni stara resnica: Zakonci gledajo, da dopadejo zakonskemu drugu, skrb samostojnega pa je, da Bogu dopade. Čimbolj moderna osamljenka pogreša družine, tem naravnije je, da se poganja za bogastvo in polnost lastne duše in srca. V vseh časih je krščanstvo gradilo svoje poslanstvo v prvi vrsti na take samotne, zase kljuje duše. Še tudi danes je tako. Kjerkoli samostojna žena svojega položaja ne sprejema kakor neko preklestvo, povsod se njeno življenje razvije v polno rodovitnost duhovnega, vse z enako dobroto objemajočega materinstva, v katerega se preliva bogastvo njene plemenite ženskosti. Ta dobra bitja, ki so neopažena a vrše vlogo podtalnih studencev, ki osvetojujejo krščansko družbo, dokazujejo, da more sodobna žena postati srečna tudi če telesno ne rodi otroka in da se tudi brez krenega materinstva more razviti v polnega človeka.

Ljubek in lep je svet poročene žene, ki živi moču in svojim otrokom. Veden bo njen spomin! Njim, našim zlatim materam velja tudi današnji materinski dan. Radi bi jim povedali, da če jim nismo še postavili kamnitih in bronastih spomenikov na naših trgih, da imajo postavljenega mnogo lepšega in trajnejšega v naših srcih! Toda ali nam bodo zamerile, ako smo se ob njim posrečenem dnevu spomnili njihovih sester, katerim družba še ni posvetila nobenega dneva v letu? Ne morejo zameriti! Saj vedo, da je tudi njihov jezik usterjen, da bi govorili besede ljubezni, da bi tudi njihove roke rade objemale in pestovale kar je najdražjega ženskemu srcu. A ker jim to ni bilo dano, naj vedo, da njihovo življenje zato ni prazno, da so temveč spoštovane, vse, ki so vrle, pred ljudmi in pred Bogom.

Spored

VI. materinske proslave

ki se bo vršila danes 25. marca ob 20 v opernem gledališču.

Spored: 1. Orkester. 2. Mladinska deklamacija. 3. Slavnostni govor g. dr. Romana Tomina. 4. Mladinske pesmi: poje gospa Pavla Lovsetova, pri klavirju g. Marjan Lipovšek: a) M. W. Hamilton: Deževna noč; b) L. Blech: Opakani Jurček in očofana špelca; c) P. Curran: Velikonoča. 5. Recitacije: recitira g. inž. arh. Pengov. 6. Orkester. 7. Otroška igrice: »Smeh in jok«, spisal p. Krizostom Sekovanič. Režijo vodi g. profesor Osip Šest. — Orkestralne točke izvaja »Zarja«. — Krščansko žensko društvo.

odšla je kolikor daleč leti puščica in sedela sama, ker je rekla: »Ne morem gledati, kako umira moj otrok.« — In Bog ji je odprl oči in zagledala je studenec. Šla je k njemu, napolnila meh z vodo in dala piti otroku. (I. Mojz. 21, 15—16, 19.)

»Faraon je zapovedal svojemu narodu: »Pomečite vse dečke, ki bodo rojeni, v Nil. Nek imo iz Levijeve hiše se je poročil s hčerjo Levijeve hiše. Žena je spočela in rodila sina, in ko je videla, da je močan, ga je skrivala tri mesece. Ko ga ni mogla več prikriti, je vzela košarico iz bičja, jo namazala s smolo in asfaltom, položila vanjo dečka in postavila med ločje ob bregu reke. (II. Mojz. 1, 2.)

»Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje; ni prešerna, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse veruje, vse upa, vse prenaša. (I. Kor. 13, 4—7.)

»In Jezus je šel od ondod in se umaknil v kraje tirske in sidonske. In glej, prišla je žena Kananejka iz tistih krajev in je zavpila: »Usmili se me, Gospod! Moja hčer zelo muči hudi duh.« Toda ni ji odgovoril nobene besede. In pristopili so njegovi učenci ter ga prosili: »Odpravi jo, ker vpije za nami! On je odgovoril: »Poslan sem le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.« Ona pa je prišla in padla predenj, govoreč: »Gospod, pomagaj mi!« Odgovoril je: »Ni prav, da bi se kruh vzel otrokom in se vrgel psom.« Ona pa je rekla: »Da, Gospod; pa tudi psički jedo od drobtinice, ki padajo z mize njih gospodarjev.« Tedaj ji je Jezus

Pri očetu slovenskega filma

Ljubljana, 24. marca.

Šele po 12 ponoči sem v turističnem klubu »Skala« prišel na vrsto, da sem mogel malo povprašati predsednika kluba »Skale«, profesorja Janka Ravnikarja. Delo v filmskem ateljeju je bilo za ta večer končano. Novih sto metrov filma je bilo kopiranih, razvitih in fiksiranih. V prijazni klubovi sobi sva sedla za mizo in oče slovenskega filma je pripovedoval o postanku tega prvenca.

»Gospod profesor, kako je prišlo, da se je klub »Skala« odločil, izdelati prvi slovenski kulturno-propagandni film?«

»Že pred leti smo večkrat v klubu govorili, da bi bilo nadvse potrebno, da dobijo naše planine in naša zemlja propagandni film, ki bi pokazal inozemstvu, kaj imamo. Seveda je večina teh pogovorov izzvenela vedno le v pobožno željo. Ker je bilo pa razprav o tem filmu vedno več in je zanimanje stalno raslo, je zvedel član kluba, ki se je zanimal za to misel, da ima mestna zastavljavnica star filmski aparat za snemanje, ki ne bi stal preveč. Treba se je bilo odločiti, ali poskusimo to drzno početje ali ne. Zavedali smo se, da si bomo s tem nakopali večletno delo ob ogromnih stroških in tudi med nami je bilo še vedno mnogo taktih, ki so dvomili nad uspehom. Da ni tedaj pomagal sedanji načelnik fotografiskega oddelka g. Egon Planinšek, bi se Skalaš najbrž nikdar ne odločili, ali pa vsaj mnogo kasneje. Kupili smo aparat in smo ga dali takoj v popravilo. Aparat je bil izdelek trdke »Ertl« in nam je popravljen prav dobro služil. Nato smo začeli prav resno razmišljati o temi filma in njegovi izvedbi.«

»Kako ste pa prišli na sedanjo obliko manuskripta?«

»Stal sem na stališču, da mora biti naš film v prvi vrsti propagandni film, ki bo služil povzdigu tujskega prometa. Zato se mi je zdelo potrebno, da film ne pokaže le Julijskih Alp in tur, ampak tudi našo deželo, zlasti Gorenjsko, ki pride v poštev za tujski promet. Po dolgem razmišljanju sem se odločil, da naj film pokaže tri turiste, ki naj gredo v planine. Preden pa se snidejo, pa naj potuje eden iz Ljubljane, drugi iz Rateč na Jesenice. Tako imamo potem priliko, v filmu pokazati vso pokrajino od Ljubljane pa do severne meje z mesti, trgi in deželo. Pri snovanju manuskripta, ki naj bi se izdelal po tej ideji, mi je stal ob strani profesor Juš Kozak, ki je prvotni manuskript tudi literarno obdelal ter mi dal še mnogo drugih koristnih filmsko-tehničnih nasvetov. Če danes premišljujem izvedbo filma, vidim, da je bila ta rešitev najpravišnja, ker v logični zvezi pokaže neprislusno vso za tujski promet v poštev prihajajočo deželo.«

»Kako ste pa skušali kriti stroške za film?«

»Vedeli smo, da bo produkcija filma zahtevala ogromno denarnih sredstev. Zato so začeli člani z nabiralo akcijo. Tako smo dobili na nabiralnih polah po zaslugi požrtovalnega članstva lepo vsoto. Naše stremiljenje so podprle tudi oblasti z lepimi podporami. Mnogo so darovali minister dr. Korošec, župan dr. Puc, Zbornica za TOI in »Putnik« d. d. v Beogradu. Oglasilo se je tudi mnogo privatnikov, ki so s svojimi podporami marsikaj pripomogli k izvedbi načrta. Dasi se je zdelo, da je izvedba tega filma nemogoča, smo se zagrizli s pravo žilavostjo v film in z dobro voljo in požrtovalnostjo smo ga končno tudi izdelali.«

»Koliko vas je stalo do sedaj snemanje filma?«

»Pozitivnega in negativnega filmskega materiala smo porabili približno za 60.000 Din. Prvi aparat za snemanje je s popravili stal 8000 Din. Manjši novi »Zeissove« aparat za zopet 8000 Din. Kopirni aparat 6000 Din. Kemikalij smo porabili za okoli 5000 Din. Pojma niti nimam, koliko so stali drobničarje in malenkosti, ravno tako tudi ne vem, koliko pripomočki na aparatih, ki sem jih sam napravil. Če pomislim, da smo bili v vseh teh treh letih snemanja na terenu nad pet mesecev, lahko računamo, koliko je stala samo prehrana, katero je plačal klub. Vsak pripomoček pa si je seveda vsak član plačal iz lastnega žepa. Če bi hoteli vpoštovati

rekel: »O žena, velika je tvoja vera; zgodi se ti, kakor želiš!« In njena hči je bila zdrava od tiste ure. (Mat. 15, 21—28.)

»In tvojo lastno dušo bo prebodel meč.«

(Lk. 2, 35.)

»Stale so pa poleg križa Jezusovega njegova mati in sestra njegove matere, Marija Kleofa in Marija Magdalena. Jezus se je ozrl na mater in na zraven stoječega učenca, ki ga je ljubil, ter reče materi: »Žena, glej, tvoj sin!« Potem pravi učenec: »Glej, tvoja mati!« In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi. (Jan. 19, 25—27.)

Poklical ga je in mu rekel: »Ko umrjem, me pokopljaj, sin, in visoko čeni svojo mater! Spoštujejo svoje življenje in stori vse, kar bo želela. Ne žali je. Pomni, otrok, da je radi tebe prestala mnoge bolečine, ko te je nosila pod srcem. In ko bo umrla, jo pokopljaj poleg mene!« (Tob. 4, 3, 4.)

»Poslušaj, moj sin, očetovo zapoved in ne zametuj materinega opomina.« (Preg. 6, 20.)

»Pameten sin je veselje očeta, neumen pa spravlja v žalost svojo mater.« (Preg. 10, 1.)

»Luč onega, kateri se ne zmeni za očeta in mater, naj ugasne v temi.« (Preg. 10, 20.)

»Ok, ki se norčuje iz očeta in zaničuje sivo mater, naj izključejo krokariji in požro mladi orli. (Preg. 30, 17.)

»Kdor kolne očeta ali mater, naj umrje.«

»Spoštuje očeta in mater, kakor ti ukazuje Gospod tvoj Bog, da boš dolgo živel in da se ti bo dobro godilo na zemlji, katero ti daje Gospod, tvoj Bog.« (Deut. 5, 16.)

še zastojno delo vseh članov, ki so sodelovali tako pri snemanju kakor sedaj noč za nočjo pri kopiranju, bi samo to zneslo ogromne vsote. Če bi hotelo kako podjetje ali kaka organizacija za povzdigo tujskega prometa izdelati tak film s plačanimi možmi, bi skupni stroški znašali gotovo milijon Din.«

»Koliko članov pa je sodelovalo pri filmu?«

»V začetku sem imel samo tri igralce: Joža Čopa, Miha Potočnika in Herberta Drofenika. Seveda je vsa igra v filmu le zato, da poživljuje dejanje. Našo divo, g. Franico Sodjo, pa je odkril na Kredarici Joža Čop šele tedaj, ko smo imeli že skoraj eno dejanje gotovo. Manjših vlog je okrog osem, tehničnega osebja sedaj pri kopiranju pa osemnajst. Tu zopet z izredno požrtovalnostjo dela g. Egon Planinšek. Pri snemanju mi je pomagal prenašati težki aparat pravnik Lipovec, čisto se ga je pa s posebno ljubeznijo zlasti na nevarnih mestih usmilil Joža Čop, ki igra je s svojo znano previdnostjo vedno spravil mimo najbolj nerodnih situacij.«

»Kaj vam je delalo, gospod profesor, pri snemanju največje težave?«

»Brez dvoma svetloba. Naši posnetki so bili vsi napravljeni v naravi. Zato nismo mogli nositi s seboj umetnih reflektorjev, ki bi nam osvetlili sceno. Mnogokrat smo se trudili ves dan, da smo prišli na zaželeno mesto, potem pa nam je nagajala svetloba in trud je bil zastonj. Tako smo šli nekdo s smučmi na Kolbo pod Črno prstjo. Sneg je bil tak kot puh. Kljub smučem smo se vdrali do pasu. Po tem strašnem naporu smo prišli v pravi teren in komaj smo napravili borih 15 metrov filma, ko se je naenkrat tako pooblašilo, da smo šli nazaj, ne da bi kaj opravili. Na Draški vrh, ki je kar dnevna tura, smo šli štirikrat zastonj in celo zadnjič ni bila svetloba taka, kot sem si jo želel.«

»Ali se vam je pri tako neugodnih svetlobnih prilikah pokvarilo mnogo filmskega negativ?«

»Je bil predrag, da bi se smel pokvariti. V začetku sem vedno s poskusnjami ugotovil osvetlitev. Zvečer pa sem si napravil v koči provizorno temnico in razvil poskusne snimke. Dolgo časa sem vlačil s seboj po planinah razvijalec, fiksir in rečo luč. In to je rešilo brez dvoma precej filma.«

»Ali nameravate po dogotovitvi tega filma snemati še kaj?«

»Tako gotovo ne. Vsi prijatelji mi očitajo, da sem zanemaril glasbo na račun filma, kar rad priznam, ker mi je ob tem delu ostalo le malo časa, da bi se posvetil kompoziciji. Vendar sem prepričan, da je narava, kakor jo vidim, v naših gorah v tako izredni harmoniji, da je lahko zgled za vsako umetnost. Sedanji film se itak zaključuje z zimsko sceno in naloga »Skale« bo pač, da po možnosti oskrbi v bližnji bodočnosti tudi še prvi slovenski zimskosportni film.«

† Kanonik Martin Dogša

Središče ob Dravi, 23. marca.

V nedeljo zvečer je umrl na Grabah pri Središču g. kanonik Martin Dogša. Bil je duhovnik zagrebške nadškofije, a je prišel na večer svojega življenja domov, da tu izroči Bogu, kar je Njegovega.

Rojen je bil 26. X. 1861 na Grabah pri Središču. Ker je bilo v Varaždinu najbližje, je po dovršeni osnovni šoli obiskoval tam šest razredov gimnazije, ostala dva pa v nadškofjskem liceju v Zagrebu. Posveščen je bil v svečenstvo in je 1885. l. postal neizmerno delaven služabnik Gospodov, kateremu je služil celih 46 let.

Kot moč molitve, dela, ljubezni in usmiljenja je povsod, kjerkoli je bil, užival največji ugled in povsod je zapustil najlepše spomine hvalečnosti.

Vedno v spovednici — po več ur neprenehoma — je tolažil tolažbe željne. Pri tem pa si je nakopal tudi bolezen, koje posledice niso izostale. Kot večletni upravitelj bolnišnice si je povečal svojo dobrotnost in usmiljenje, da so mnogi iskali pri njem razne pomoči. Številni njegovi dijak in dijakinje pa vedo povedati o svojem »profesoru« najlepše. Izmed tovarišev svojih let je dosegel eden tudi škofovsko čast — g. dr. Premuš, pomožni škof Zagrebški. Tudi zagrebški nadškof je bil svojemu vernemu drugu zelo naklonjen. Ob svidenjih ga je vedno nagovoril: »Nko, kako je »dedek?«. Saj mu je rajni čestokrat veselo prepeval v zboru svojih pevcev. Sam namreč je bil izvrsten pevec z lirskim tenorjem, a s prižnice pa je kot izvrsten propovednik govoril »kakor bi rožice sadil«.

Ob smrti uri je bilo navzočih troje duhovnikov, med njimi dva tovariša kanonika mngs. Matija Proštenik in mngs. Ignac Debeljak ter središki gospod kaplan Stakne Andrej, ki ga je sleherni dan po večkrat obiskoval in dnevno nosil k njemu Najsvetejše. Prvi mu je zatisnil tudi oči. Med molitvijo za umirajočega je pokojni še v zadnjih zdihih povzdignil obe roki kot povzdiguje duhovnik pri povzdiguvanju. Omahnili sta roki in svečenik je mirno v Gospodu umrl.

Naj v miru počiva v domači zemlji! Prizadeti sestrin in sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Savski ban v Crnomlju

Crnomelj, 23. marca.

Včeraj, v nedeljo malo pred poldne se je pripeljal v naše mesto popolnoma nenapovedan ban savske banovine gospod dr. N. Perovič. Obiskal je okr. načelstvo in se je podal v spremstvu gospoda okr. načelnika v mestno hišo, kjer je bil zbran občinski odbor. Župan g. Karel Müller je v daljšem nagovoru pozdravil visokega gosta, ki se je za pozdrav prisrčno zahvalil in je obljubil, da bo podpiral vse težnje mesta Crnomlja in da bo enkrat uradno obiskal Crnomelj, da se na licu mesta pogovori in informira o vseh potrebah kraja. Nato je vsakega odbornika prijazno nagovoril. Nato se je gospod ban udeležil slavnostne seje mestnega odbora, pri kateri je gospod okr. načelnik po kratkem nagovoru izročil štirim odbornikom državna odlikovanja. Sedanjji župan g. Karel Müller, prejšnji župan g. Strugar in občinski odbornik g. Josip Fabjan so prejeli red sv. Save; dekan Pavlin Bitnar je bil odlikovan z redom Jugoslov. krone. V imenu odlikovancev se je zahvalil g. župan za odlikovanja; s trikratnimi živjo klici na Nj. Vel. kralja se je zaključila slavnostna seja.

Mati

Svetopisemske podobe.

»Ali more mati pozabiti svojega otroka, sad svojega telesa, katerega je rodila?« (Iz. 49, 15.)

»Tedaj sta prišli dve ženski in stopili pred kralja. In rekla je prva žena: »Prosim, gospod! Jaz, in ta žena stanujeva v isti hiši in porodila sem vpričo nje. Tretji dan potem, ko sem porodila jaz, je porodila tudi ona. Bili sva sami; nobenega tujega ni bilo v hiši, sami sva bili v njej. Tedaj pa je ponoči umrl sin tve, ker je spala na njem. Vstala je sredi noči, vzela mojega sina z moje strani ki je spala tvoja dekla in ga je vzela v naročje, svojega mrtvega pa je položila v moje naročje. Zjutraj sem vstala, da bi podojila sina; bil je mrtev. Ko pa sem ga zjutraj opazovala — sem videla — da to ni bil moj sin, katerega sem jaz rodila.« Druga žena je rekla: »Ne! Moj sin živi in tvoj je umrl!« Ta pa je rekla: »Tvoj sin je mrtev in moj živi!« Tako sta se prepirali pred kraljem. Kralj je rekel: »Ta pravi: »Moj sin je živ in tvoj je mrtev!« In ona, »Ne! Tvoj sin je mrtev in moj živi!« In nato je rekel kralj: »Prinesite meč!« Prinesli so kralju meč. Kralj je rekel: Razdelite živega otroka v dva dela in dajte polovico tej polovico oni! Zeaa, katere sin je živel, je rekla kralju: ker je bila njena ljubezen do sina zelo velika: »Prosim, gospod! Dajte živega otroka naj in ga ne usmrtite!« Ona pa je odgovorila: »Naj ne bo ne moj ne tvoj; razdelite ga!« In kralj je odločil: »Dajte tej živega otroka in ga ne umorite; ona je namreč njegova mati.« (I. Kr. 3, 16—27.)

»Ko pa je pošla voda v mehu, je (Agara) posadila otroka pod eno dreves, ki so rastla tamkaj;

Usodne redukcije v Litiji

Litijska predilnica odpušča stotine delavcev — Obupno dejanje mlade reduciranke

Litija, 24. marca.

V soboto 21. marca t. l. je bilo zopet reduciranih okoli 90 delavcev in delavk, tako da znaša stanje predilniškega delavstva komaj nekaj nad 300 moči. Ravnanje pa napoveduje za drugo soboto zopet odpust približno 100 delavcev, iz enostavnega razloga, ker ni naročil, skladišča pa so prenapolnjena izgotovljene preje. Vodstvo predilnice namerava toliko delavstva, med njimi tudi profesoriste, odpušiti, da bo prišla predilnica v najkrajšem času obratovati na en pas, mesto dosedanjih dveh. Vodstvo predilnice se trudi omiliti to krizo na ta način, da v prvi vrsti odpušča tisto delavstvo, ki ima v sedanjih težkih časih zatočišče na svojih kmečkih domovih, pri starših, bratih, dalje v prvi vrsti odpušča samske moči. Skupno znašajo v kratkem času redukcije v predilnici nad 300 delavcev. V svinčenem rudniku Šitarjevo, kjer je sedaj zaposlenih le še 24 rudarjev, da vzdržujejo jame, je bilo letos odpuščenih 300 rudarjev. Tovarna usnja Pavel Knalič v Šmartnem pri Litiji je tudi bila primorana obratovanje skrajšati, tako da iz izpad v gospodarskem oziru porazno vpliva na Litijo in njeno okolico. Posebno to čuti obrtniki, gostilničarji in trgovci.

Med reduciranimi delavskimi močmi v predilnici je bilo tudi 20 letno dekle iz Moravske doline, ki si je redukcijo tako k srcu vzela, da je izpila neko strupeno tekočino. Prvo pomoč ji je nudil okrožni zdravnik dr. Ukmar, nakar so jo iz dekliskega doma, kjer je stanovala, prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ji rešili mlado življenje. Nesrečno dekle ima komaj 9 mesecev staro nezakonsko dete.

S to gospodarsko krizo, kjer so redukcije na dnevem redu, nastaja prav težak socialni problem, katerega rešitev je zaenkrat velika uganka...

Tisoči prosijo za delo

M. Sobota, 23. marca.

Borza dela je oblegana, kakor je bila lani in prejšnja leta ob tem času. Dan za dnem se zbira pred njo velika množica. Dnevno pride od vseh strani več sto fantov in deklet in povprašujejo po delu.

Pred nedavnim smo poročali, da so izgledi delavcev slabi in bodo morali mnogi izmed onih, ki so bili lani v tujini, ostati letos doma. Naša trditev v splošnem še drži, dasi so se razmere nekoliko zboljšale. V Nemčijo bo šlo par sto delavcev več, kakor se je prvotno mislilo. Mnogi bodo dobili zaposlitev po raznih jugoslovanskih krajih. Ravno sedaj je prišlo z Bleda, da rabijo

50 zidarjev in 60 navadnih delavcev. Večina delavcev je že odpotovala.

Tukajšnja Borza dela vrši ogromno delo in najbrž ni v državi nobene, ki bi imela razmeroma toliko posla. Kako je vodstvo svoji nalogi kos, nam ni znano. Dozdeva se pa nam, da je tega dela za enega človeka — razen g. Kereca namreč ni nobenega uslužbenca — desetkrat preveč. Lani sta vršila to delo dva pa sta morala čisto delati noč in dan. Da na Borzi morda ne bi bilo kakšnega zastaja, ki bi bil na škodo lahko zavodu kakor velikim množicam delavstva, bi bilo dobro, da dobi Borza za sedanjost glavno sezono zopet pomožno moč.

Kaj pravite?

Da vam kar naprej povem: abstinent pa nisem in nisem sovražnik ne dobrega vina in ne zdrave vode — kakor potreba nanese in pamet veleva. Pač pa sovražim pijančevanje in pa zapeljevanje k pijančevanju. Zato sem bil neizrečeno vesel, ko sem videl, kako zelo se vsa tako zvana »merodajna in nadležna mesta« trudi, da bi zatrla pijančevanje. Sploh so vsi naši »nadležni faktorji« — kakor jih sedaj uradno imenujemo, na polju treznosti storili že mnogo: v besedah in dejanjih.

Koliko lepih besed so dali tiskati zoper pijančevanje! Besede so tako lepe in tehtne, da morajo prevzeti in prepirati celo pijanca.

Kolika so še le dejanja! Koliko so ti plakati veljali denarja! Pa nič ne stori! Za dobro stvar je treba žrtvovati! In so ti faktorji žrtvovali, da je človek bil vesel.

Sedaj pa se je nekaj zgodilo. Česar ne razumem prav in dobro. Zato se obratam na vas, gospod uredniki, da mi pojasnite, kako in kaj. Svar je ta le: V kraju — recimo da v Zeleznem kotlu — so bile doslej štiri oštarje, ali če hočete gostilne, hoteli, kar hočete. Stiri! Za vse prebivalce Zeleznega kotla, ki jih je vseh skupaj 840, je v teh oštarijah prostora več ko preveč. Okolica ob nedeljah napolni te oštarje, ko gre po maži zajtrkovati. Ljudje po večini sicer neradi pijejo. Ampak, če hočeš jesti, moraš piti. Polem pa ne ostane pri enem kozarcu. In polem naj drago plačati plakati še tako kriče za gluhih sten na gluha ušesa, ljudje se ga nalezajo, mnogi se opijejo.

Zato je pametna ženska Marija, gledajoč nedeljsko pijanost ljudi in prizadevanje »nadležnih faktorjev« za treznost ljudi preuredila svojo hišo s tem le natrton: Plakati nič ne pomagajo, če pa ljudi silijo k pijanosti. Naredimo gostilno, kjer ne bo alkoholnih pijač, za take, ki bi radi jedli, ne da bi morali piti. In občinski mošje so se zbrali in sklenili, da je tako prav in pametno, ker tudi plakati »nadležnih faktorjev« tako govorijo in vele.

Zadeva je prišla potem na »merodajno mesto«, ki izdaja taka dovoljenja in ki skrbi tudi za treznost in ljubljenim narodu. Tam pa so rekli, da je oštarij v Zeleznem kotlu že itak preveč, zato tudi brezalkoholne oštarje ne dovolijo več. Gospa Marija se je kajpak budila tej odločbi iz staroslovnega mesta — recimo Opatjih Lazov — in je rekurla naprej v glavno mesto Megljano. Toda tukaj so rekli, da so gospodje v Opatjih Lazih imeli prav. Medtem pa je prošil nekdo iz Zeleznega kotla za novo alkoholno gostilno, pa jo je dobil. Vključ plakatom! Sedaj imajo v Zeleznem kotlu 5 oštarij, ki skrbijo, da ljudje niso žejni in emerni, ampak korajžni in veseli. Če ne za denar, pa na pu! Drago plakati pa vse naprej na gluhih stenah in pridiga o gluhim ušesom. — Pa mi povejte, kako in zakaj? Meni se vse nekaj zdi, pa ne počem. Če pogruntate vi, ste tiči!

Nazapor obsojen lekarnar

Metlika, 24. marca.

Ko smo lani poročali o aferah, ki jih je Okrožni urad za zavarovanje delavcev odkril pri nepravilnih dobavah zdravil delavcem v posameznih lekarnah, smo navedli tudi slučaj lekarnarja mr. Milana Wache iz Metlike, ki je bil tedaj kaznovan zaradi prevare. Danes moramo izvršiti častnikarsko dolžnost in poročati, da je bil gosp. Milan Wacha, lekarnar v Metliki, vnovič obsojen.

Prvič je bil g. Wacha obsojen na 150 Din kazni in stroške pravde. Tedaj pa mu je bila dokazana krivda po § 335. (prevara) v škodo OUZD. Okrožni urad pa je ponovno izvršil pri lekarnarju Wachi revizijo in je zopet dognal, da je lekarnar nepravilno ekspediral zdravila. Po predpisu bi moral oddati 10 praskov morfija. Oddal pa je samo 2. Okrožni urad pa ga je še enkrat preizkusil in zopet je ekspediral mesto 10 morfijevih praskov samo 2. Okrožni urad ga je zato prijavil in zahteval kazensko preganjanje. Včeraj dne 23. marca se je vršila proti lekarnarju Wachu v Metliki razprava. Sodnik dr. Grobelnik je obsodil g. Wacho po §§ 335. in 338. k. z. na 14 dni zapora, povračilo škode ter na plačilo stroškov.

Pripominjamo, da lekarnar g. mr. Wacha nikakor ni ubožen mož. Kljub temu pa je manipuliral pri zdravilih namenjenih delavcem. V območju OUZD je bilo že dosedaj obsojenih nad 10 lekarnarjev in sicer pravomočno zaradi nepravilnega ekspediranja.

V Ljubljani se je te dni vršila razprava proti mr. Slavku Hočevarju, lekarnarju v Šiški zaradi podobnega dejanja, kakor proti Wachi. Razprava pa je bila preložena.



KRESIVAL
ozdravi
naglo in zanesljivo
Vaš kašelj

Če kaj kupujete... Če kaj ponujate...

stopite o priliki, ko ste v mestu

v Ljubljani v Kopitarjevo ulico 6 ali Miklošičevo cesto 5
v Mariboru na Koroško cesti 1 ali Aleksandrovo cesti 6

kjer Vam bo to za mal denar oskrbeli primeren mali oglas za »Slovenca«, »Slovenski list« ali »Domoljuba«. — Na deželi sprejemajo oglase pod enakimi pogoji

vse naše podružnice

kakor tudi pooblašeni zastopniki.

Zahtevajte cenik ali specialne ponudbe!

Pričetek regulacije Ljubljane

Ljubljana, 24. marca.

Kakor smo že poročali in kakor se lahko vsakdo prepriča s frančiškanskega mosta, so se dela za regulacijo Ljubljane vendar enkrat pričela. Dela izvršuje ing. Duklić, ki bo že v prihodnjih dneh zaposlila nekaj sto delavcev. Delavci bodo po večini iz stalnega delavskega kadra te tvrdke.

V prostorih mestnega gradbenega urada pa je pričela poslovati terenska in tehnična sekcija za regulacijo Ljubljane. Vodja te sekcije je zastopnik države ing. Knez. V sekciji pa so tudi ing. Klopčar, ing. Počanič in dva tehnika. Sekcija bo nadzorovala regulacijska dela in pripravljala nadaljnji program za prihodnje in druga leta. Najprej se prično dela pri gornjem mostu z levim krilom. Na vrsto pride za tem mostovno krilo pred Kresijo, potem pa desno krilo gornjega mosta in nazadnje krilo spodnjega mosta pred Prešernom. Ta dela bodo izvršena približno v treh mesecih. So pa seveda dela odvisna od vodnega stanja Ljubljane. Spodnji most se bo mogel graditi, ne da bi bilo treba preseljavati Prešernovega spomenika. Ko pa bo spodnji most enkrat dograjen, se bo šele pokazalo, na kako nesrečnem mestu stoji ta spomenik, ker bo pomenil pravo

prometno oviro. Ta spomenik je namreč prav na osi Miklošičeve ceste in bodočega spodnjega mostu. Pojavil se je načrt, naj bi se Prešernov spomenik postavil pred univerzo, kjer bi imel reslepo arhitektonsko in monumentalno ozadje, ter bi bil tudi idejno tam na mestu. Obenem pa bi imel ta nesrečni spomenik, zaradi katerega se je na Slovenskem prelilo že morje črnih, tam svoj končni in trajni mir.

Ko bo dovršeno frančiškansko tromostovje, postavijo zatvornico v Trnovem. Ta zatvornica bo prav na istem mestu, kakor je bila nekdanja. Za tem pridejo druga dela, predvidena v programu za leto. Prihodnje leto pa bo izvršeno podaljšanje obrežne ograje od frančiškanskega mostu navzdol. Proti izlivu se bo nadaljevala regulacija Ljubljane in morda bo prihodnje leto postavljena tudi spodnja zatvornica pred cukrarno. Ves program regulacije Ljubljane je preračunan na 8 let. Aktualna je tudi postala restavracija Grubarjevega prekopa. Voda je namreč izpodkopala dno prekopa za 3 m nižje, kot je bilo sprva projektirano in napravljeno. To vse bo treba spraviti v prvotno stanje. Moremo torej govoriti ne samo o regulaciji Ljubljane, temveč prav tako tudi o regulaciji Grubarjevega prekopa.

Velik zemeljski plaz na jezerski cesti

Kranj, 24. marca.

Pretekli teden se je na strmem pobočju ob cesti na Jezersko in sicer blizu Drnovskega mostu sprožil velik zemeljski plaz v dolžini kakih 45 m, ki se je pomikal navzdol v smeri proti cesti in slednjo tudi že dosegel, tako da morajo delavci odmetavati material, da s tem omogočijo promet, ki je nekoliko sicer oviran. Plaz se je utrgal približno v višini 10 m nad cesto.

Zemlja je tam zelo močvirna, vse polno malih potokov namaka teren, podlaga je mastna ilovica,

Automobil zgorel sredi ceste

Potniki so se rešili

Dobrna, 23. marca.

Težka nesreča se je pripetila pretekli teden tukajšnjemu avtotaksiju Jožetu Osetiču iz Dobrne, ki izvršuje že okrog 12 let koncesijo za prevoz potnikov, v glavnem na progi Celje—Dobrna in obratno. Vozil je večinoma sam, ter je bil zelo spreten voznik, tako da se mu v 12 letih ni pripetila nobena večja nezgoda. Ko je pred dobrim letom začel voziti na progi Celje—Dobrna avtobus celjske mestne občine, je bil g. Osetič pri svojem zaslužku precej prikrščen. Ker na ta način ni imel pozimi skoraj nobene vožnje, je na svojo nesrečo jeseni odpovedal zavarovalnino svojega avtomobila, hotel ga prodati.

V soboto dne 21. marca popoldne je vozil iz Dobrne proti Velenju. V avtomobilu sta bila poleg soferja Osetiča še dva potnika iz Dobrne. Ko je privozil v Zlateški klanec, je v bližini gostilne »Mostnarc« sofer naenkrat opazil, da v molorju ni vse popolnoma v redu. Takoj nato se je vnel bencin v razplinjaču. Sofer, dobro vedoč, kaj se bo zgodilo, je hitro ustavljal avto, ter z mrzlično hitrostjo skočil iz voza, kateri je začel že polagoma goriti. Hitro je spravil še ostala dva potnika iz voza, ki so se nato hitro vsi oddaljili od avtomobila, katerega je vedno obilneje objemal plamen. Komaj so bili presenečeni potniki nekaj korakov proč, se je avtomobil popolnoma vžgal in je z groznim pokom eksplodiral rezervar za bencin, v katerem je bilo še nekaj nad 20 kg bencina. V trenutku je bil avto ves v plamenih ter je kljub temu, da so gasili z vso močjo, v pol ure popolnoma zgorel.

Sreča v nesreči je bila, da so potniki še pravočasno zapustili goreči avto, ker bi jih v nasprotnem slučaju zadela grozna smrt v plamenih. Svoji rešitvi se imajo zahvaliti le hladnokrvnosti soferja, kateri jih je s svojo pazljivostjo rešil gotove smrti.

G. Osetič trpi ogromno škodo na zgorelem avtomobilu, kateri je bil vreden okrog 40.000 Din.

Ker je jeseni odpovedal zavarovalnino, seveda najbrž ne bo dobil izplačane zavarovalnine. Oškodovanec pravi, da bo prošil zavarovalnico, da bi mu vsaj nekaj zavarovalnine izplačala, kar bi bilo za zavarovalni zavod zelo lepo in človekoljubno delo, nesrečnemu gosp. Osetiču pa vsaj malo pomagano.

Vlom v leskovško župnišče

Leskovec pri Krškem, 23. marca.

V zadnjem času so si rafinirani vlomilci posebno vzeli na piko župnišča, ker skoraj ni dneva, da ne bi čitali o enem ali drugem vlamu. Tako je bil v noči od nedelje na ponedeljek izvršen vlam v pisarno leskovškega župnišča.

Vse kaže, da se je vlomilec na ta vlam že podnevi pripravil in si ogledal vse okoliščine, da mu bo šlo vse hitro izpod rok. Na oknu, skozi katero je bilo vlomljeno, so dvojna stekla in močna železna mreža. Vlomilec je šipe prerezal in utrl, močno železno mrežo pa z nekim predmetom upognil toliko, da se je potem lahko splazil skozi to odprtino.

Ob tej priliki si je tudi preskrbel sekiro, da je odprl predale pisalne mize. Prisvojil si je ključne blagajne in na ta način prav lahko prišel do denarja, ki je bil shranjen v zavrtkih. Natrgal je vse ovitke, si vzel gotovino, ostalo pa v največjem neredu razmetal po tleh. Prav tako je napravil s hranilnimi knjižnicami, ki so bile tamkaj shranjene. Pri vsem tem pa je našel komaj 400 do 500 Din gotovine, katero je vzel. Nato je odklenil omaro in skušal v arhivu dobiti tudi kaj zase, toda ni dobil ničesar. Pač pa je pri hitrem delu zmetel vse na tla, pustil sekiro na mizi in izginil v temno noč.

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajte jim „JEMA.T.“

ki ima zelo dober okus ter osvobodi otroka in roditelja raznih neprijetnosti ribjega olja.

Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42.— za veliko škatljo in Din 25.— za malo škatljo.

Sleparski ženin bo sedel

Ljubljana, 24. marca.

Današnji mali kazenski senat deželnega sodišča je v dveurni razpravi obravnaval žensitne afere krepkega, a na stran pota zabredlega, 30 letnega sodarja Jožeta Križnarja, rojenega v Koroški Beli, a pristojnega v D. M. v Polju. Razprava je poselja globoko v notranje socialno življenje naših poštenih deklet, ki se trudijo z naporom delom, da bi si zagotovile na stara leta vsaj boljši obstanek, ki marljivo hranijo svoj težko prisluženi denar, a postanejo zaradi svoje naivnosti in odkritosrčnosti žrtve prefriganega goljufa, ki potem lahkomišelnostjo zapravi vse njih prihranke. Pri razpravi je bilo opaziti, kako je ista trpka usoda združila žrtve v prijateljstvo.

Sleparski čini laži-ženina.

Senatu je predsedoval s. o. s. Anton Mladič, prisednika sta bila s. o. s. Ivan Kralj in s. o. s. Janko Müller, a državni tožilec Branko Goslar.

Državni tožilec je obtožil Jožeta Križnarja: 1. zločinstva tatvine, ker je ponoči 20. aprila že leta 1928. ukradel svojemu gospodarju Antonu Jeršinu na Primskem pri Kranju uro in obleko v skupni vrednosti 1670 Din in 2. zaradi zločinstva prevare, ker je v času od avgusta 1929 do januarja letos petim kmečkim dekletom, po poklicu slukinjam odnosno kuharicam, izvalil v gotovini nad 12.000 Din, ter za obleko in druge stvari okrog 3400 Din.

Vsem žrtvam je obtoženec resno obljuboval zakon in jih pripravil do tega, da so šle z njim v župnišče delat oklice. Na dan poroke pa je izginil in pustil neveste na cedilu. Denar, ki so mu ga izročile, je potem lahkomišelnostjo zapravil.

Obtoženec je pred sodniki v bistvu vse priznal, a pripomnil, da bi rad škodo poravnal.

»Kaj je vam v glavo padlo?« je predsednik vprašal obtoženca, »oskodovali ste jih za več kot 10.000 Din in bi po starem zakonu prišli pred poroto, kjer bi dobili najmanj 3 leta.«

Prvo žrtve si je Križnar izbral v Vel. Laščah. Od nje je dobil najprej 600 Din, a na dan poroke 1000 Din. S tem denarjem je izginil. Na veliko-laskem kolodvoru je jedel in pil, a ostanek je potem zapravil v Ljubljani.

Druga žrtve je bila v Novem pri Krškem, kateri je izvalil 2250 Din. Tretja žrtve v Kozarih pri Ljubljani, najhuje oskodovala, kajti izročila je znesenec 5000 Din v gotovini. Četrta žrtve na Rudniku je bila ob 2000 Din, a zadnja v Zgornjem Jelenjem pri Litiji pa ob 2000 Din. Denar je zapravil.

Mogoče bi Križnar iskal še nadaljnjih žrtve na kmetih, da ga ni kuharica z Rudnika ovdela, ko je proti njemu energično nastopila. Ljubljanska policija je Križnarja 9. februarja prišla na Ambroževem trgu. Obtoženec je že v preiskavi v vseh podrobnostih priznal, kakšnih trikov se je posluževal pri snubljenju.

Priče pripovedujejo.

K razpravi so bile povabljene samo 3 glavne priče, a vabilu se je kot zasebna udeleženka odzvala tudi žrtve iz Velikih Lašč, s katero ima obtoženec nezakonskega otroka. Ta je na njega najbolj srdita. Prva priča — kuharica z Rudnika je omenila:

»Rekel mi je, da je priden in pošten, da ima dobro službo, da bo prevzel sodarsko delavnico v Kranju in da ima doma pri očetu 17.000 Din.«

Priča se je še pred poroko informirala v Kranju, kjer ji je neka gospa dejala: »Je velika baraba!« Ko je priča obtoženca prišla, ji je zatrdil: »Saj sem res baraba, a se bom poboljšala.«

Druga priča — žrtve z Zgornjega Jelenja, je sodnikom povedala: »Pravil mi je, da ima dobro službo, da ima denar — doto po stari materi 17 tisoč Din v hranilnici.«

Tretja priča — žrtve iz Kozarih, ki se ni udala zapeljivemu ženinu v moralnem pogledu, je opisala svojo težko usodo. Njej je obtoženec pravil, da je sin edinec, da je oče gostilničar na Bledu in da dobi od njega takoj po poroki 10.000 Din. Dala mu je za pohištvo najprej 2500 Din, ker je govorila: »Saj je vseeno, kajti denar se porabi za pohištvo, ker sva oba eno.« Pozneje pa še 2500 Din. Potem je izginil.

Po končanosti ostalih formalnostih procesa je predsednik razglasil

sodbo,

s katero je bil Jože Križnar obsojen zaradi zločinstva tatvine in goljufije na 20 mesecev robije, v izgubo častnih državljskih pravic za tri leta in v plačilo odškodnine vsem petim žrtvam.

Križnar je izjavil, da nastopi kazni, toda prijavlja priziv zaradi previsoko odmerjene kazni

Školja Loka

Proslavo materinskega dne je priredilo v nedeljo, dne 2. marca tukajšnje prosvetno društvo in sicer dekliski odesk. Spored je bil prav skrbno in bogato izbran, zato tudi občinstvo ni štedilo s ploskanjem. Dekleta so igralo Mekoško igr »Matie, ki je vsem segla do srca. Bila je res lepa manifestacija na čast našim slovenskim materam.

Občinski popisni odbor sestoji iz petih članov in sicer: g. župan J. Hafner, predsednik in člani g. g.: mestni župnik J. Podbevšek, Zihler M., Sušnik A. in Kavčič J., dalje je določenih še kakih 20 popisovalcev z namestniki. Preteklo soboto, dne 21. marca se je vršil skupni sestanek vseh popisovalcev, katerega so se udeležili tudi zastopniki posameznih občin iz obeh dolin. Na sestanku se je razložil pravilnik o popisovanju prebivalstva. Dalje se je tudi mesto Loka razdelilo na 15 popisnih krogov, to je za dva več, kot pa je bilo s početka določeno.

Bat'a pride v Loko. Širijo se vesti, da namerava čevljiarska tvrdka Bat'a ustanoviti v Loki svojo podružnico s prodajalnimi in popravilnicami. V kolikor smo informirani, te vesti odgovarjajo resnici. Prostore bo dal tvrdki na razpolago veletrgovca g. R. Thaler. Ta namera seveda vzbuja med čevljiarji, ki bodo z ustanovitvijo podružnice občutno prizadeti, ogorčene komentirajo in proteste.

Ali še ne veste, da se danes, dne 25. marec in naslednje dni v »Kino Društveni dom« predvaja velefilm »Kralj kraljev«. Film nazorno kaže Kristusovo življenje in nadvse pretresljivo njegovo trpljenje. Prilika se nudi samo sedaj, zato naj si vsak ogleda ta film in naj si že naprej vstopnice rezervira.

Ljubljana

Pred sklepom sv. misijona

Ljubljana, 24. marca.

Plodonošno delo sv. misijona v Ljubljani se bliža koncu. Jutri, na praznik Marijinega oznanjenja, popoldne bo sklep sv. misijona. Ako bi mogli, bi napravili že sedaj neke vrste bilanco o vseh raznih uspehih sv. misijona, ali to ni v človeških močeh. Zakaj le On, ki mu je bil sv. misijon posvečen, vidi v duše deset in deset tisočev Ljubljančanov in edino le On more vedeti, koliko lepih sadov je za te duše obrodil sv. misijon. In edino le On ve, koliko duš je zopet našlo pravo pot k Njemu! Pa tudi za nas ljudi je viden vsaj del uspehov misijona, saj smo bili priče, ko množice v cerkev niso mogle. Bili smo priče verskemu navdušenju vse Ljubljanice in čudoviti gorečnosti, ki so jo mestni prebivalci pokazali prav v teh dneh. Podočelso prebivalstvo in pa tudi vsi oni, ki v mesecih niso videli ravno najbolj vzornih vernikov, so morali svoje mnenje sedaj spremeniti. To je Ljubljani v veliko čast, pa ne samo v čast, temveč je to tudi velika dobrina njenih prebivalcev, dobrina, ki ohranja svojo vrednost zlasti v nečisti.

Misijonarji, ki morajo biti iz vsega srca veseli in ponosni na dosežene uspehe, sedaj zaključujejo svoje vzvišeno delo. Se vedno neutrudljivo spove-

dujejo in opravljajo službe božje. V svojih pridrih pa dopolnjujejo še vse, na kar so že v poprejšnjih dnevih opozarjali vernike. Zadnje dni so misijonarji uporabili za to, da so v svojih govorih utrjevali vernike v veri, da je edino rimsko-katoliška cerkev resnično zveličavna cerkev. Ob tej priliki so misijonarji razložili vernikom tudi razmerje, ki ga mora imeti vsak verni katoličan do drugih religij in do raznih verskih ločin. Ponovno so govorniki opozarjali vernike na dve osnovni Kristusovi zapovedi, namreč na zapoved ljubezni do Boga in na zapoved ljubezni do bližnjega.

Danes, 25. marca, popoldne ob 4 je v vseh župnih cerkvah sklep sv. misijona: sklepna misijonska pridiga, papežev blagoslov s popolnim odpuščanjem, blagoslovitev misijonskih spominkov, pe-te litanije M. B. z blagoslovom in zahvalnica »Te Deum«. — V stolnici bo po govoru sprejem v bratovščino Čudodelne svetinje M. B. (Svetinje se bodo lahko kupile v mali zakristiji pred vhomom v cerkev.) — Sklepne slovesne litanije z blagoslovom in zahvalnico bo v stolnici imel prevzvišeni gospod knezoškof dr. Gregorij Rožman.

Obrt in trgovina v Ljubljani

Ljubljana, 24. marca.

Ljubljana sorazmerno hitro raste in napreduje. Potrebe našega mesta pa napredujejo še bolj kakor mesto samo, ker je splošni razvoj že tak, da tudi posamezniki čutijo vedno več potreb. Tako je splošen pojav, da se ljudje v današnjih časih mnogo lažje oblačijo in mnogo več izdajo za razne predmete, ki niso neobhodno potrebni. To je bil prvi vzrok, da obrt in trgovina v Ljubljani se hitro napreduje. Drugi vzrok pa je, da je vsako leto vedno več trgovskega in obrtniškega naraščanja.

Statistične podatke o napredovanju obrti in trgovine je izdelal mestni obrtni referent. Dne 1. julija 1929 je bilo v Ljubljani 1835 rokodelcev in 533 koncesioniranih obrti. Od 1. julija 1929 do 1. oktobra 1930 je bilo v Ljubljani odglašenih 162 obrti, na novo prijavljenih pa 274. Torej je Ljubljana napredovala za 112 novih obrtniških obratov. Dne 1. oktobra 1930 je bilo v Ljubljani 1947 obrtnikov. V prav tem razdobju je bilo odglašenih 35, prijavljenih pa 67 koncesioniranih obrti. Torej jih je sedaj 32 več. Koncesioniranih obrti je v Ljubljani sedaj 565. Skupno je bilo v tem razdobju odglašenih 966 obrti, na novo prijavljenih 583. Skupno je število vseh obrti v Ljubljani naraslo za 220 in je znašalo 1. oktobra 1930 2972. Število obrtniških obratov v Ljubljani je sedaj torej večje, kakor je bilo kadarkoli prej, čeprav se ima samo-

stojna obrt boriti s hudo konkurenco industrije. Dne 1. julija 1929 je bilo v Ljubljani 38 prijavljenih obrtniških zadrug. K temu številu se je pridružila še ena nova krojaška zadruga. Snuje pa se zadruga pletilcev.

Trgovin je bilo 1. julija 1929 v Ljubljani 1384. Do 1. oktobra 1930 je bilo odglašenih 166 trgovin, na novo prijavljenih pa 242. Število trgovin je torej napredovalo za 76. Sedaj je v Ljubljani 1460 trgovin. Tako visoko število trgovin v Ljubljani nikakor ni zdrav pojav. Saj pride skoraj na vsakih 40 prebivalcev po 1 trgovino. Konkurenca je v Ljubljani torej huda, vendar pa ta konkurenca nikakor ne upliva na cene blagodejno, zakaj trgovci spričo velikega svojega števila prodajo sorazmerno manj, morajo pa računati s primernim dobičkom. Ta pa je zaradi manjše prodaje procentualno višji, kakor bi bil pri nižjem številu trgovcev.

V razdobju od 1. julija 1929 pa do 1. oktobra 1930, ni bila v Ljubljani ne zgrajena, niti osnovana ne ena tovarna in je njihovo število isto, kakor je bilo prej, namreč 37. Da industrializacija v Ljubljani nikakor ne napreduje, to seveda ni zdravo in je tudi ta pojav ena neugodnih posledic, ki jih je imela gospodarska kriza za Ljubljano. Vzrokov, da se industrializacija v Ljubljani nikakor ne more pospešiti, pa je še več, vendar pa tu ni prostora, da bi o tem razpravljali.

Pomladansko vrvenje na ljublj. trgu

Ljubljana, 24. marca.

Prejšnji teden se je pričela pomlad, in zdaj imamo že par dni prav lepo vreme, sonce prijetno greje zemljo, kmetje se pridno pripravljajo, da posejejo in posade zgodnje pridelke, pa tudi za krompir in druge reči bo že kmalu čas.

Pomladno razpoloženje je zavladalo tudi na ljubljanskem trgu. Ljudje od vsepovsod so prinesli naprodaj vsega v izobilju, zlasti raznih semen, samih drobnih stvari, v malih vrečkah, teh je trg bil poln. Zanimanje za semena je vsesplošno, vsak kupi kako majhno reč, tudi ljubljanske gospodinje, zlasti one v predmestjih, ki imajo okrog svojih hiš tudi prijazne vrtove. Vsaka gospodinja hoče biti praktična, hoče imeti poceni, pa pri roki ob vsaki priliki, kar je glavno, — zato kupujejo zdaj semena za razne sočivne rastline, za solato, kolerabo, čebulo, korenje. Ta teden in prihodnje dni bodo vsi vrtovi v okolici oživilji, saj so prav za prav že, povsod delajo gredice, razvažajo gnoj, brskajo in čistijo, grabijo in sejejo, — v tem je za človeka prav za prav velik kos veselja, navdušenja za dom in domače.

In koliko živahnosti je zdaj na trgu med živalmi, med tistimi malimi vrečkami, kjer se na male žličke prodaja čebulek, korenje, kolerabe, grah, buče, pa še sto drugih semen. Čebulek je po 6 Din liter, seme korenja po 3 Din, kolerabe 1 Din žlica, kaps po 3 Din žlica.

Tudi drugih stvari je bilo na trgu v izobilju, zlasti zelenjave. Družba »Prodac« je tajala solato po 12 Din, kartofle 5.50 Din, radič 13 Din, špi-načo 12 Din, pomaranče 9 Din, vse za kilogram. Sicer pa se dobi na trgu zlasti radiča in motarica dovolj, ves trg je zasut s to zelenjavo, dajejo

pa merico za 1.50 Din. Kisla repa je po 2 Din kilogram, kislega zelja pa sploh ne dobiš, že zdavnaj ga je zmanjkalo. Trnovčani se niso marali ukloniti, so ostajali dosledno doma, prodajali blago na debelo, med tem pa so kmetice imele dobro žetev, prodale so zelje do zadnje glave. Krompirja je na trgu zdaj malo, prodaja se po 85—90 par kilogram.

Vzdolž Jugoslovanske knjigarnice je bilo na prodaj nekoliko jerbavov jabolk, vendar pa ni pravega zanimanja več za to sadje. Morda je tudi nekoliko drago, dobra, res fina, zelo ohranjena jabolka so nudili celo po 12 Din kilogram. Slabša jabolka so imela najnižjo ceno 8—9 Din za kilo. Po 10 in 11 Din so se prodajali gambovci. — Tudi mlečni izdelki ne gredo več toliko v denar, kakor na primer jesi. Na trgu je bilo zlasti mnogo sira, po 20, 24 in 26 Din kilogram, dalje masla, topljenega, čajnega po 36 Din.

Perutnine na trgu zdaj ni mnogo, pač pa je jaje cele jerbave. Jajca so menda dosegla zdaj najnižjo ceno, prodajajo se po 75 par kos. So pa to večinoma drobna jajca.

Sprito nastopajoče pomladi se je na trgu pričela tudi že kupčija s sadnim drevjem. Prinesli so nekoliko stolin dreves, zlasti jabolk in hrusk iz Škofje Loke in tamkajšnje okolice, katere so prodajali po 10 Din drevesce. Slive so prodajali po 8 Din drevesce, priključke po 5 Din. Vrtnarsko vzgojeni prillikavci, dalje višnje, češnje, marelice so prodajali sprva, že pred par dnevi, po 25 Din, pa ni bilo prodano niti eno, potem so znižali ceno na 20 Din drevesce. Zanimanje za sadna drevesa je na trgu precejšnje, vendar pa prave kupčije še ni.

VI. Materinski dan priredi kršč. žen. društvo danes v opernem gledališču ob 20. Spored bo zelo pester. Slavnostni govor bo imel g. dr. Roman Tominec. Naša priljubljena pevka ga. Pavla Lovčeva nam bo zapela nekaj lepih pesmi. Malčki pa bodo igrali Krizostoma igrico »Smeh in jok«. Pričakujemo, da se cenjeno občinstvo udeleži tega večera, da dostojno proslavimo spomin naših mater.

Materinski dan praznuje tudi Slov. kršč. ženska zveza s tem, da že danes misli na to, kako bi prav mnogim materam pripomogla do počitnic. Vse dolgo leto so matere zaposlene in vprežene v skrb za svoj dom, zlasti še za otroke. Vsaj za par tednov bi jih ženska zveza rada oprostila teh skrbi in odpeljala otroke v počitniško kolonijo, kjer naj bi se v dobrem zraku in ob tečni hrani okrepili. Da bo to zmogla, pa prosi danes, prav na materinski dan, vsakega za 1 Din v prid počitniške kolonije. Za to pa dobi vsak spominski odznak današnjega materinskega dne. Smelo upamo, da nihče ne bo odrekel te male podpore in da bo vsakdo gospe in gospodične, ki bodo danes ponujale odznake po ljubljanskih ulicah, prijazno sprejel.

Pouršnike, obleke in usa druga oblačila za gospode in deco nudi v na večji izbiri trdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

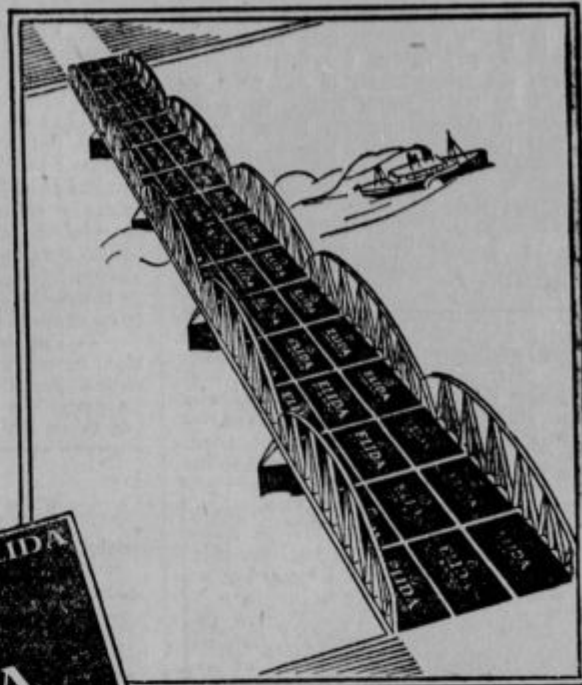
Zadnji prosvetni večer v tej sezoni bo v petek 27. marca ob 8 zvečer v evrarni dvorani hotela Union. Na programu je zanimivo predavanje »Človeški obraz in njegov izraz«. G. predavatelj dr. Roman Tominec bo na podlagi številnih skiptičnih slik, ki nam predstavljajo odlične osebnosti, analiziral lastnosti, ki se dajo čitati že iz potez na obrazu. Na predavanje vabimo vabimo cenj. občinstvo. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5.

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV
ELIDA SHAMPOO
PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ
NJEHOV
ODLIK!

Teh 700.000 zavitkov Elida Shampoo, položenih eden poleg drugega, bi krilo orjaški most Beograd-Pančevo v dolžini od 1480 m in širini od 10-90 m.



La negovanje
las

ELIDA SHAMPOO

Oljne vejice v korist revežem. Ta teden vsak dan od 8—12 prodajajo članice ljubljanskih konferenc oljne vejice. Ker je čisti dobiček namenjen revežem posameznih konferenc, se v ljudno priporočamo slav. občinstvu za nakup istih. Naše postojanke so zaznamovane z napis: Elizabetna konferenca za reveže.

V Križankah danes zvečer ne bo običajnega šodka Moške in mladeniške kongregacije, ker je položen na prihodnjo ceno nedeljo.

Zopet nesreča pri telovadbi. V zadnjem času se v Ljubljani ponavljajo nesreče šolskih otrok v šolskih in društvenih telovadnicah. Včeraj se je pripetila zopet taka nesreča. V telovadnici mešanske šole na Prulah je padel pri telovadbi 15-letni Rudolf Snoj, učenec 3. razreda mešč. šole, stanujoč na Galjevi 178. Dobil je težke notranje poškodbe. Reševalni avto ga je pripeljal v bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

Tramvajska dela na Viču, ki so se pred dobrim tednom spet pričela, prav lepo napredujejo. Jarek za položitev temelja in tira so skopali že do tovarne »Pekatef«, temelj iz kamena in gramoza je položen že do Milarne, tirnice same pa pravkar pokladajo pred policijsko stražnico na Viču.

ZOBNI ATELJE - ZINS

Celovška cesta 341
sprejema od 8 do 12 dopoldne in
od 2 do 6 popoldne

Šu, kjer bo proga imela predzadnje izogibalnice. Zaradi tramvajskih del so zelo prizadete vse bližnje viške in glinike ceste, ki so vse v znamenju strašnega blata. Ob zadnjem dežju se namreč voda ni imela kam odteči. Mestni avtobusi vozijo zdaj na Vič čez Rožno dolino.

Uvodno predavanje novoimenovanega docenta g. dr. Tomiša Ivana o »Najnovostih stremljenjih v meddržavnem pravu« bo v četrtek, dne 26. marca 1931 ob 12 v zbornici univerze in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno v torek.

Javno predavanje. V četrtek, dne 26. marca t. l. ob 20 predava v dvorani glasbenega društva »Sloge« podžupan mestne občine ljubljanske g. prof. Jarc Evgen o predmetu: »Promet za časa rimske dobe«. Ze iz naslova samega se vidi, da bo predavanje jako zanimivo in vabimo vse železničarje kakor tudi širše občinstvo, da se ga udeleži. — Odsek uradnikov I. in II. kat. UJNZB, Oblastni odbor UJNZB, Ljubljana.

Ivan Noč, ki priredi v sredo, 1. aprila t. l. v Filharmonični dvorani klavirski koncert, je nastopil v lansk sezoni prvič tudi v Belgradu. Pod taktirko kapelnika Ivana Brezovška je igral z orkestrom Lisztov koncert v es-duru, dalje Bachovo Channo in Tajčevičeve Balkanske ples.

O razvoju jugoslovanske trgovinske mornarice bo predaval pod okriljem »Jadranske Straz« v petek 27. t. m. ob 8 zvečer v Zvezdi kapetan dolge plovbe g. Rudolf Crnić, znani publicist in urednik »Jugoslovanskega pomorca«. Predavanje bo izredno zanimivo in popularno. Zato vabimo k obilni udeležbi.

Materinsko proslavo priredi v nedeljo, dne 29. marca ob 8 zvečer Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani, v društvenem domu, Korunova ulica 14. Pri priliki bo imel slavnostni govor pisatelj župnik F. S. Finžar. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v društvu od četrta dalje. — Odbor.

Predavanje v modnih novostih za krojaške mojstre. Gospodje krojaški mojstri se uljudno vabijo k predavanju o modnih novostih v krojaški obrti, ki ga bo imel strokovni učitelj g. Alojzij Knafelj v nedeljo, dne 29. marca t. l. ob pol 9 dopoldne na tehniški srednji šoli, soba št. 10, prvo nadstropje.

Tlakovanje Selenburgove ulice. Poročali smo že, da namerava mestna občina letos tlakovati Selenburgovo ulico z lesenimi kookami. Sedaj pa še ni čas za večja cestna dela in bo mestna občina pričela s popravili raznih cest šele meseca maja. Selenburgova ulica pa bo šele takrat tlakovana, ko bodo položene nove tračnice za viško tramvajsko progo. Selenburgovo ulico bo tlakovala trdka »Obnova«, za kar ji bo mestna občina plačala Din 410.000. Dela za Selenburgovo ulico so bila raz-

pisana z licitacijo in je »Obnova« stavila najnižjo ponudbo.

Karambol dveh avtomobilov. Včeraj v popoldanskih urah se je pripetila v šentpeterskem delu mesta večji karambol. Na vogalu šentpeterske ceste in Škofje ulice pred Ustajevo lekarno, sta trčila osebni in vojaški tovorni avto. Osebni avto se je zasukal pri trku kar za 180 stopinj v loku. V osebnem avtomobilu so sedele tri osebe, vendar pa se ni nobeni pripetilo nič hudega. Oba avtomobila sta bila zelo poškodovana, zlasti pa je bil zvit in razbit osebni avto.

Ovratnike higienično pere, svetlo lika, kemično čisti obleke: Šimenc, Kolodvorska 8.

Priporoča se specialna trgovina šunk. Staroznana delikatesa Jane samo Židovska ulica 1.

Gripe in bolezni od prehlada

se osvobodite hitro in sigurno s pomočjo nekoliko Togal tablet. Ako se vzamejo pravočasno, pojavi bolezni takoj ponehajo. Neškodljive za želodec, srce in ostale organe. En poizkus leži v Vašem lastnem interesu, a zahtevajte samo Togal. Nič ni boljše. Dobi se v vseh lekarnah.

Slovenski akademiki

Zveza slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani izjavlja kot reprezentančna organizacija vseh ljubljanskih akademikov v soglasju s sopro-pisanimi akademskimi društvi v ozirom na kongregacijskih odborov in na ustanovitve nove enotne reprezentančne in stanovske akademске organizacije »Jugoslovanskega akademskega kluba kraljevine Jugoslavije«, v Zagrebu, dne 22. t. m. sledi:

1. ZSAU protestira, da je bila pri snovanju in ustanovitvi nove repr. akad. organizacije povsem prezrta, dasi predstavlja ona edina na Aleksandrovi univerzi v Ljubljani legitimno pravilno izvoljeno zastopstvo ljubljanske akad. mladine.

2. ZSAU odločno obsoja postopanje peščice ljubljanskih akademikov, ki so na lastno roko ustanovili v Ljubljani akcijski odbor in se predzrili na kongresu v Zagrebu brez vsakega legitimnega poverila ljubljanske akademске mladine skeptni in soodločati o ljubljanski akademski reprezentančni organizaciji.

3. ZSAU protestira in obsoja neakademsko postopanje akcijskih odborov, ki so v zadnjem hipu skušali preprečiti ljubljanski akademski mladini, ki je dobila za ta kongres 100 prostih vozovnic, udeležbo, s tem, da se je na posredovanje ljubljanskega akcijskega odbora na merodajnem mestu preklicala uporaba prostih vozovnic.

4. ZSAU odločno obsoja neakademsko postopanje akcijskih odborov, ki so na ustanovnem kongresu reprezentančne akademске organizacije v Zagrebu zabranili dostop vsakemu akademiku, ki ni imel za to od akcijskih odborov izdane vstopnice. (Te so se podeljevale pristransko in samovoljno.) Ljubljanska oficialna delegacija ZSAU klub ponovni zahtevi ni dobila vstopnic in ji je bil vstop s silo zabranjen.

5. Zato ZSAU kategorično obsoja tak način ustanavljanja reprezentančne akademске organizacije in nasilnega reševanja studentskih zadev, zlasti še, ker se s tem akademska mladina postavlja v ponovno nevarnost, da se med njo zopet zanese razpor.

6. Zato ZSAU izjavlja, da te nove organizacije kot reprezentance, v kolikor se tiče ljubljanske akad. mladine, v soglasju s vsemi sopro-pisanimi društvi, ne priznava, ker si je ljubljanska akad. mladina z velikim trudom in v splošni soglasnosti študentstva že ustanovila svojo reprezentančno organizacijo.

Slede podpisi sledečih predsednikov:

Zveza slušateljev Aleksandrove univerze. — Akademsko društvo jugoslov. tehnikov. — Društvo slušateljev filozofske fakultete. — Društvo slušateljev juridične fakultete. — Društvo medicincev. — Društvo slušateljev teološke fakultete. — J. A. D. Triglav. — J. K. A. D. Danica. — J. K. A. D. Zvezica. — J. K. A. D. Borba.

KLOBUKE

v najrazličnejših, najnovostih pomladanskih barvah in oblikah, ter razne sporne klobuke in tepice nudi bogato založena

specijalna trgovina klobukov in čepic

Mrko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14

Cene zmerno. Solina postrežba.

Sprejemajo se popravila.

Kaj je s carinarnico?

Ljubljana, 24. marca.

Kakor znano, se je 12. marca vršila licitacija za gradnjo objektov nove carinarnice, to je za upravno poslopje, za stanovanjsko kolonijo in za dohodarstveni urad. Dela so bila proračunana na 9.139.000 Din. Ponudnika za to gradnjo sta bila samo dva. Za nižji znesek, namreč za 7.218.000 Din, je izdala to gradnjo Stavbna družba. To licitacijo morajo potrditi ministri predsednik, finančno in gradbeno ministrstvo. Upati je, da je ta licitacija bila zadnja in končnoveljavna ter da bo kmalu potrjena, nakaar bi se pričela dela. Tlakovanje dovornih cest k carinarnici pa bo posebej oddano.

Kaj bo danes

Ob 4 pop. v vseh župnih cerkvah sklep sv. misijona.

Drama: »Mercadet.« Ljudska predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Opera: Ob 3 popoldne: »Mascotte.« Ljudska predstava po globoko znanih cenah. Izven. — Ob 8 zvečer: Materinski dan. Prireditev krščanskega ženskega društva.

Šišenska prosveta: Ob pol 8 zvečer v samostanski dvorani: Materinski večer. Spored: govor, deklamacija, recitacija in drama: »Mati in sin.«

Nočno službo imata lekarni: mr. Kuralt, Gosposvela cesta, in mr. Sušnik, Marijin trg.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 25. marca: Oznanjenje Marije Device (nepovoden praznik).

Novi grobovi

† Laško. Umrila je 74 let stara gospa Marija Krajnc, roj. Kalan, vdova po pok. Alojziju Krajncu. Rojena na Planini pri Rakeku je imela pred vojno lepo posestvo v št. Petru na Krasu. V vojni od tam pregnana je prišla v Laško. Bila je blagega in mirnega značaja. Naj počiva v miru!

† Na Dvoru pri Žužemberku je dne 22. t. m. umrla v starosti 79 let Terezija Klinc, tašča šol. upravitelja Dequala in gostilničarja Kovača. Svetila ji večna luč! Preostali naši iskreno sožalje!

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehnac, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v št. I. konj. diviz. — za generalštabne posle — konj. kapetan I. razr. Miroslav Nežmah; za voj. izslednika 54. pešpolka sodni poročnik Vinko Herenda; na službo pri referentu sodstva poveljstva Kosovske diviz. oblaški sodni poročnik Miloš Laban; za vršilca dolžnosti intendanta 35. pešpolka nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Šteško Braunseis; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 3. bat. 2. pešpolka peh. poročnik Juro Šiš; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 2. bat. 10. pešpolka peh. poročnik Vladimir Soldić; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 1. bat. 12. pešpolka peh. kap. I. razr. Karl Bratuž; za poveljnika brzometne čete 1. bat. 13. pešpolka peh. kap. I. razr. Andro Grum; za poveljnika brzometne čete 1. bat. 15. pešpolka peh. kap. I. razr. Franjo Uzar; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 1. bat. 16. pešpolka peh. poročnik Jaroslav Žak; za poveljnika brzometne čete 2. bat. 16. pešpolka peh. kap. I. razr. Oton Vinković; za poveljnika brzometne čete 1. bat. 19. pešpolka peh. kap. I. razr. Anton Nardeli; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 19. pešpolka peh. poročnik Milan Honjicki; za poveljnika brzometne čete 1. bat. 21. pešpolka peh. kap. I. razr. Josip Čelagin; za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 2. bat. 22. pešpolka peh. poročnik Josip Rijavec in za vršilca dolžnosti poveljnika brzometne čete 3. bat. 22. pešpolka peh. poročnik Miroslav Štampar.

Glavobol

je mnogokrat le posledica zaprtja Vzemte zvečer 2-3 ARTIN-dražeje in omogočite Vam dobro jutro! Vam lahko normalno izpraznenje. - Vsebn. škatlje za Din 8- zadostuje za 4-6 krat. Dobe se v vseh lekarnah.

Ostale vesti

— O razmerah v Sloveniji poročajo zagrebške »Novosti« z dne 24. marca sledeče: »U Sloveniji poduzeta je v poslednje vrijeme uspešna akcija svih nacionalnih snaga na programu politike kraljevog manifesta. Medju naprednim skupinama nema nikakvih poteškoća i ujedinijeni slovenski naprednjači primili su oduševljeno politiku slovenskog preporoda. Izvesne nesuglasice postoje samo kod jednog dijela katolički orijentiranih Slovenaca, ali i tu ima nada da će se daljim pregovorima doći do sporazuma. Meritorni razgovori izmedju predstavnika slovenske javnosti su započeli i oni će se uskoro nastaviti. Kada se postigne sporazum u svakom pogledu, priredit će se u Ljubljani veliki narodni zbor, na kojem će govoriti predstavnici svih udruženih slovenskih skupina o potrebama novog vremena. Sa svoje strane bivši kmetijski ministar Ivan Pucelj kao i prijatelji praskog poslanika dr. Alberta Kramera, poduzeli su u širokim svojstvima naroda živu jugoslovensku akciju.« — O razmerah v Sloveniji razmotriva tudi neki g. A. P. v uvodniku »Učiteljskega Tovariša« od 19. marca. Clankar omenja med drugim tudi izjave nekaterih članov banskega sveta na zadnjem zasedanju in konča svoj članek z naslednjimi besedami: »Izjave, ki so jih bili v Ljubljani podali posamezniki, pa so v toliko zanimive in važne, da moremo pretehtati misljenje »zastopnikov« naroda. Se prej ko bo minilo leto, bodo pozabljene. Zmot ne priznavamo! In jih v bodoče tudi nikjer ne citiramo, ker bi znale koga dovesti v domišljavost! Zakaj psihologijo Slovenije poznamo — nikdar nam in našemu delu po svojih zastopnikih ni dala priznanja, nasprotno, rezala nam je jermene iz pleč. Slovenija je šla — da bo šla ž njo tudi naša stara slovenska predvojnica, pa tudi med- in povojna negativistična miselnost, pa bomo skrbeli mi, učitelji te bivše Slovenije! In potem bomo mi tudi — govorili!« (godrtal clankar.)

— Novi odbor čebelarstva društva. V nedeljo, 22. t. m. se je vršil občni zbor čebelarstva društva, na katerem je bil v celoti izvoljen stari odbor: predsednik prof. Josip Verbič, podpredsednik župnik Henrik Petercel; odborniki: Ad. Arko, Ljubljana, Anton Arrigler, Izin, Janko Babnik, Vič, Ljudevit Černej, Makole, Mirko Dermelj, Ljubljana, Rudolf Gallob, Mežica, Iv. Juranič, Andrej, Peter Mačnik, Guštanj, Jos. Okorn, Škofja Loka, Alojzij Peterlin, Kočevje, Ljudevit Puš, Novo mesto, Slavko Raič, Ljubljana, Ivan Strgar, Boh. Bistrica, Ivan Šmajdek, St. Vid-Ljubljana, Anton Žnidaršič, Ljubljana; namestnika: Ivan Elsner, Ljubljana in Franc Gorkič, Ljubljana, pregledovalca računov pa Koba in Sluga. Za častna člana sta bila izvoljena bivši čebelarški učitelj g. Juranič in g. A. Žnidaršič.

— Glasbena Matica ljubljanska je z velikim uspehom zvajala dne 12. t. m. Sattnerjevo kantato »Ojčke« za soli, zbor in veliki orkester. To kantato, ki jo sam skladatelj imenoval »Ljubljana«, so jo najboljše in najprijetnejše deo, novi ravatelj g. Mirko Polič z vsem koncertnim orkestrom, s solisti. Matičnim zborom in velikim orkestrom v nedeljo popoldne ob 15. uri v Unionski dvorani. Delo je v resnici prekrasno, v muzikalnem oziru izvrstno naštudirano, po svoji prelepi in globoki vsebini pa nadvse primerno za izvajanje na Oljčno-Cvetno nedeljo. Zunanje udeležanje opozarjamo, da je začetek točno ob 15. koncu pred 17. tako da so zvečer na vse strani iz Ljubljane prav lahko dosegljive. Vstopnice po znižanih cenah v Matični knjižarni.

— V Korotan, deželo krasnih alpskih jezer priredi Prosv. zveza majniški izlet s pomočjo razglednega avtobusa 16. in 17. maja. Odhod iz Ljubljane 16. majnika zjutraj ob 7.30. Pot lo peljala preko Gorenjske do Kranjske zore, čez Podkorensko sedlo na Koroško v Beljak. V Beljaku je kosilo in ogledovanje mesta. Po kosilu izlet na Osojsko jezero, kjer se izletniki s pomočjo vzpenjače dvignejo na tzv. Kanzel. Ob petih odhod z avtobusom k Vrbskemu jezeru do Poreč, kjer je prenočišče, večerja in zajtrk. Naslednji dan 17. odhod v Celovec in k Gospe Sveti. Iz Gospe Svete se izletniki zopet vračajo v Celovec, kjer imajo kosilo in ogledovanje mesta. Popoldan ob eni odhod iz Celovca proti Železni kapli čez Jezersko v Kranj in Ljubljano. Prihod v Ljubljano ob 6.30. Izletnikom, ki bivajo izven Ljubljane, se s tem nudi prilika, da se tega izleta v obilnem številu udeležijo. Avtobus ima 27 udobnih sedežev in je mogoče sprejeti samo toliko prigrasencev. Celokupni izdatki za vožnjo hrano, prenočišče znašajo 400 Din. Priglasiti se je treba do 16. aprila v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5.

— Kapelnik dr. Jos. Čerin je zložil novo suito slov. narod. pesmi »Solčni dnevi, pesmi za dobro voljo«. Zbral je v tej suiti 16 veselih pesmi in jih priredil z veliko umetniško fineso za godbo na lok in na pihala. Klavirski glas je v tisku.

Med. univ.

Dr. Jože Peček

zasebni zdravnik v BREZICAH ordinira v hiši pok. Dr. Müllerja od 9—12 ure in 3—5 ure.

— Liturgično gibanje narašča... Želja, moliti sveto mašo z duhovnikom je vzniknila med verniki samini, saj le tako moremo z živo zavestjo spremljati sveto dejanje in se tako kot izvoljeni rod udeleževati v kraljevem duhovstvu. Da pa moremo vernikom za majhno ceno nuditi tudi v take namene prirejane mašne molitve, smo prevzeli v razpečevanje od celovške Caritas posebej za to prirejane ročne knjižice: Red in pravilo sv. maše. V teh drobni knjižicah je sveta maša, posebne molitve, berila, evangeliji itd. se pa vkladajo kot posebni vložki za vsako nedeljo posebej. Vse to je tako poceni, da si nabavi lahko prav vsak. In čim se začne z uvajanjem recitirane maše, se takoj pokaže že po naravi dano zanimanje za pokret, ki hoče poglobiti duha in nas dvigniti v nadnaravno gledanje. Recitiranje sv. maše je zelo umestno pri šol. sv. mašah, le da je treba za to nekaj vaj. Gre pa zlahka in tudi nabavi si zlahka vsak otrok in vsak odrasli omen. knjižico. Dobro bi bilo seveda, če prevzamejo to nalogo g. katehetje. Pošljamo po 4 izvide naprej: Red in pravilo sv. maše za ceno 10 Din za 4 komade in potrebne vložke (seveda posebej) po 4 komade za 1 Din. Z naročili ne oklevajte. Naj se skupna molitev sv. maše uvede v vseh farah, v vseh šolah. — Misijonska pisarna Ljubljana, Semeniška ul. 2.

— Starček — samomorilec. Dne 19. marca ponoči so našli v njegovi vinski kleti pri Sv. Barbari obešenega 80 letnega prevžilkarja Karla Steinachera iz Markačice. Domači so ga pogrešali že od zadnjega ponedeljka. Pred svojim žalostnim dejanjem je izdrl čep iz sodov ter pustil vse vino izteči. Nato je vrata zabarikadiral ter se obesil na žico. Ker je starček bil zdrav in dobro obranjen ter živel v precej dobrem razmerju, je vzrok njegovega nenaravnega konca res zagotovo.

— Požari. Iz Oplotnice nam poročajo: V noči od 19. na 20. marca okrog polnoči je izbruhnil požar pri Juhartu v Čadrami. Zgorelo je dobesedno vse, s težavo so si rešili življenje le prebivalci. V enem letu smo imeli tri požare prav v vasi Oplotnice. Vzroki vseh so neznani. Gorelo je vsikdar ponoči in sicer poslopja, ki niso ob poti povrh tega pa še popolnoma prazna. Radi tega se prebivalcev polasta strah, da mora biti oseba, ki ima veselje nad tem bestialnim dejanjem.

— Čudno odkritje policije. Policija v Novem Sadu je v Kinjičevi ulici 14 odkrila nenavaden slučaj. V nekem osamljenem poslopju je že šest mesecev stanovala neka oseba, o kateri so krožile najrazličnejše govorice. Te dni sta potrkala na vrata sobe dva policijska uradnika in na trkanje jima je odgovoril tenak glas, da se z njim lahko govori samo zvečer. Policista sta vdrla v sobo in v nekem starem naslanjaču opazila popolnoma gola 14 letnega dečka. Prizor je bil strašen. Deček je bil pokrit z umazanimi cunjami, soba je bila popolnoma temna, lasje in nohti ubogega otroka so bili silno dolgi in sploh je deček zdel kakor strašilo. Policista sta odredila prevoz dečka v bolnišnico. Takoj uvedena preiskava je pokazala, da je nesrečni deček sin neke novosadske učiteljice tujih jezikov, ki je policiji dejala, da je dečka zaprla v to samotno stanovanje zaradi tega, ker je bil bolan.

— Po 12 letih odkrit umor. Iz Beran poročajo: Pred tukašnjim sodiščem se je te dni zagovarjal kmet Baktija Kurtagić, ki je osumljen, da je pred 12 leti ubil kmeta Radoja Drekalovića iz Požaja. Zanimivo je, na kak način se je odkrilo, da je Kurtagić morilec. V onih krajih se zgodi precej umorov in ubojev, toda skoraj vsi ostanejo nepojasnjeni. Arnavi namreč ne izdajo nobenega zločinca, čeprav vedo zanj. Kurtagić pa se je pred kratkim sprl z bratom Danič, ki sta vedela, da je on morilec, in sta ga izdala oblasti. Zločin se je zgodil 20. aprila 1919. Tega dne se je Drekalović od nekega vrača domov in z njim sta šla brata Djalovića, ki ju je sodišče prvotno osumilo umora. Na nekem ovinku pa se je nadomoma začel strel in Drekalović je padel na tla. Drekalovićev sin se pri pričaju poziva na brata Daniča, ki sta ves dogodek videla in ta dva se res zaklinjata, da je Kurtagić morilec. Kurtagić pa se sklicuje na izpovedi nekaterih priči, ki so ga v tem času videle daleč proč. Sodišče je razpravo odložilo, ker se morajo zaslišati še nekateri priče.

— Sava v Zagrebu zopet narašča. Iz Zagreba poročajo: Potem ko je Sava pred dnevi dosegla 3.40 metra nad normalo, je v naslednjih treh dnevih padla zopet na svojo normalo. Ker pa je s pomladjo nastopila višja temperatura, se je začel v Sloveniji topiti sneg, kar je povzročilo, da je začela Sava v soboto zopet naraščati in je večer dosegla že 1.80 m nad normalo. Sava naraste vsako uro za tri centimetre, vendar ne obstoja nevarnost poplave.

— Trgovatna samomorilka. 18 letna služkinja Barbara Ujvari iz Osijeka kar noče več živeti na tem svetu. Pred dnevi se je poglala v Dravo, toda so jo pravočasno rešili. Predvečernjim pa je zopet poskusila izvršiti samomor. Izpila je večjo množico raztopine pralne sode. Prepeljali so jo v težkem stanju v bolnišnico.

— Usodno praznovanje godu. V Mihovu sta kmečka fanti Josip Pernat in Josip Gmajner tri

Na spomladi zboli največ ljudi! Zakaj?

Proti koncu zime ter v pričetku spomladi pridejo posebno do izraza škodljivi učinki pomlanskega solnca in neprimerne hrane tako, da celo zdravi ljudje občutijo tako zvano »pomladansko utrujenost«. Pri večini ljudi pa so posledice lahko opasnije, kajti njihova odporna sila proti boleznem strop je tako oslabela, da jim ne more prožiti zadostne obrambe. Pojavijo se razne bolezni, dostikrat dolgotrajne in celo življenju opasne. Zato je neobhodno potrebno za vsakega, da čim prej očisti svoje telo bolezenskih strupov, kar doseže edino z redno in dobro prebavo. Ako hočete to doseči, tedaj pijte redno vsak dan po dva do tri kozarce RAVENSKIH ZDRAVILNE VODE.

dni praznovala svoj god. S pijačo seveda nista štedila, kar je imelo za posledico, da sta se sprla, in Gmajnar je Pernata udaril z železno palico s tako silo po glavi, da se je ta nezavesten zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— Francoščina brez učitelja. Malokateri jezik je danes za Slovence tako važen kakor francoski. Zlasti preprostejši ljudstvo, ki odhaja v Francijo in v Belgijo za delom, je primorano učiti se tega jezika, ako hoče napredovati in sploh med tujimi ljudmi živeti. Prav za te preproste ljudi, ki ne morejo obiskovati šol ali tečajev, da se nauče francoščine, je izdala Jugoslovanska knjižarna knjižico »Francoščina brez učitelja«. Priredil je knjižico znameniti učitelj francoskega jezika prof. dr. Stanko Leben na tak način, da je vsakomur, ki se resno in marljivo bavi z učenjem, brez pomoči učitelja možno osvojiti si znanje francoskega jezika. Nazornost, jasnost in preprostost, ki govori iz dr. Lebenove knjige, so najslabše učitelji tudi takemu, ki se z učenjem jezikov po knjigah še nikoli ni bavil in ki je s knjigami vobče imel manj posla. To dragoceno knjižico najtopleje priporočamo najprej našim izseljencem v Francijo in Belgijo, ter takim, ki se nameravajo še tja izseliti. Koristila jim bo mnogo več, nego bodo za njo zdali, kajti »Francoščina brez učitelja« velja le 28 Din. Naroča se pri Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

— »Peko«-čevlji. V večerajšnjem oglasu tvrdijo »Peko« je vsled tehnične hibe pri vlivanju matrice ostalo dvojno besed nedeljivih. Šesti odstavek na levi strani se mora pravilno glasi: Original Goodyear-Welt-čevlji Din 245.—.

— Kdor hoče imeti za velikonočne praznike prvovrstno fino šunko in čajno maslo, naj kupi v staroznani delikatesi Janč samo Židovska ulica šte. 1.

Maribor

Za Velikonočne praznike

priporočite svojo trgovino najuspešneje v »Slovenec«. Potrudite se v našo pošiljnico, kjer dobite vsa potrebna navodila za primeren oglas.

— Ljudsko štetje V ponedeljek je bila v mestni posvetovalnici prva seja mestnega popisnega in vseh reonskih odborov. Na dnevnem redu je bilo poročilo predsednika popisnega odbora občinskega svetnika V. Pušenjaka ter konstituiranje reonskih odborov, katerih je skupno 9.

— Na Aleksandrovi cesti 6 (Prosvetna knjižnica) lahko dobite vse informacije, ki se tičejo oglasov v »Slovenec« in »Slov. listu«. Istotam se sprejemajo inserati ter novi naročniki lista.

— Prva krstna predstava izvirnega našega dramskega dela v letošnji sezoni bo v soboto dne 28. t. m. v mariborskem teatru. Vprizori se misterij znanega mariborskega pisatelja in kulturnega delavca Radivoja Reharja »Učlovečenec«. O delu samem smo že prinesli izbrano poročilo iz razgovora z avtorjem. Uprizoritev bo že radi dela samega, ki predstavlja v naši književnosti nekaj posebnega, pa tudi radi povsem izvirno zamišljene izvedbe, zbudila brez dvojbe veliko pozornost. Predstavi bodo prisostvovali tudi nekateri odlični gledališki kritiki iz Ljubljane in Zagreba. Režija je v rokah nadarjenega in samoniklega mladega režiserja Hinka Hinka Tomašiča.

— Ljudska univerza v Studenih. V četrtek 26. marca ob 19 bo predaval gosp. dr. Jehart o Jeruzalemu. Predavanje bo spremljal s skioptičnimi slikami.

— Tovorni kolodvor v Hočah — dejstvo. Pripravljali odbor za gradnjo omenjenega odvoja je te dni prejel od merodajnih oblasti, da se dovoljuje gradnja tovornega kolodvora v Hočah. Z gradnjo se bo takoj pričelo in je upati, da se bo mogla izvršiti otvoritev že v jeseni. Ob tej priliki se pripravljali odbor zahvaljuje vsem činiteljem, ki so pripomogli k gradnji omenjenega kolodvora.

— Občni zbor mariborske Jadranske Straže se je vršil v ponedeljek »Pri Orlu«. Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno živahno delovanje, da je dosednji odbor storil vse za popularizacijo našega Jadrana in da je našel pravi odmev med prebivalstvom. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z malimi spremembami s predsednikom dr. Juvačnom na čelu.

— Za 30.000 dinarjev gre. Mariborska policija vrši te dni zelo obsežna zaslijevanja v zadevi kočljivega ponarejanja šefovega podpis pri neki mariborski tvrdki ter dviga zadevno vsoto 30.000 dinarjev pri tukašnji podružnici Prve hrvatske štedionice. Ponareditve podpis na čeku je osumljen tvekdin skladščnik I. P., ki ga policija zaslišuje.

— Razstava moderne francoske grafike in knjige v mali unionski dvorani je odprta dnevno od 10 do 17.

— Do 27. t. m. — Grajski kino!

— Jugoslovanska strokovna zveza. Na obnem zboru je bil izvoljen za predsednika mariborske ekspoziture JSZ aglini in neutrudni delavce v krščansko socialističnih vrstah Andrej Semenič.

— Mariborska splošna bolnišnica. Naša tozadevno notico v večerajšnji številki dopolnjujemo v tem smislu, da je docent dr. Matko imenovan za šefa internega in infekcijskega oddelka, dr. Janko Dermovšek pa za šefa oddelka za ošesne, ušesne, nosne in vratne bolezni.

— Šrbski večer v okviru prosvetnih večerov jutri zvečer bo svojevrstna zanimiva. Govori ga. Katica Šedivy, ki bo ob tej priliki odprla svojo bogato zakladnico lastnih doživljanj. Predavanje se vrši ob 20 v dvorani Prosvetne zveze.

— Pred mariborskim senatom petorice se bo v kratkem vršila obravnava proti posestnici Mariji Znidar iz Frama, ki se oblojuje, da je usmrtila svojega moža s sekiro, potem pa začela hašo, da bi na ta način zabrisala vsako sled. Razprava bo

— Opozarjamo na današnji oglas staroznane tvrdke M. Berdaja, Maribor, Trg svobode.

— Lepotično grmitje, ciprese, borovce, smreke, visoke in nizke vrtnice, palagunije itd. priporoča Ant. Bajec, Ljubljana, Tržaška cesta 34, vrtarstvo tel. 3242, cvetličarna tel. 3222.

— Izšla je knjiga »Otrok« II, spisal Josip Volc. Založila Prodajalna KTD (H. Ničman) v Ljubljani. — Broširana knjiga stane Din 24, vezana Din 34; po pošti Din 1.50 več.

— Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi za možgane, oči, pljuča, ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo vprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izjava

Izjavljam javno z ozirom na neutemeljene govorice pri bolezni svoje žene Kristine Avsenik, da ne nosi pri tem nihče nikake krivde, najmanj pa katerikoli zdravnik, ki jo je zdravil. Vse to resnici na ljubo.

Begunje 21. marca 1931.

Jože Avsenik, Begunje
lesni trgovec

tem zanimivejša, ker niso podani direktni dokazi za krivdo. Za omenjeno razpravo je opaziti izredno živahno zanimanje.

— Mariborski trg je bil včeraj primeroma dobro založen. Tudi povpraševanje je bilo izredno živahno. Kmetje so pripeljali 3 voze krompirja, 8 voz sena, 2 ovave in 3 slame. Spritno bližajoče se svetle nedelje precej v znamenju oljnatih velj, ki so se prodajale po 0.50 do 5 dinarjev za komad. Pa tudi domačih in inozemskih cvetlic vse polno.

— SSK Maraton. Članstvu se sporoča, da lahko dvigne članske izkaznice v klubovno tajništvo. Vsak naj prinese s seboj svojo fotografijo.

— SSK Maraton. Jutri zvečer ob 20 v Zadrugi gospodarski banki sestanek tekočatske sekcije. — Danes ob 10 dopoldne rokometni trening na Livadi.

— Carinska pošta se bo še letos gradila. Kakor doznavamo iz verodostojnega vira, se bo carinska pošta še letos gradila. Najprej se bo zgradila nova lampisterija, za kar so že krediti odobreni, dela pa razpisana. V vprašanju same carinarnice pa je upati, da bo prišlo do soglasja z vojaško oblastjo glede odstopa vojaških skladišč za glavnim kolodvorom, ki prihaja v poštev pri gradnji nove carinarnice. Ravno v zvezi s tem vprašanjem odstopa navedenih skladišč mariborski mestni občini se je vršila nedavna tajna seja občinskega sveta, ob kateri se je ponovno pokazalo širokogrudno stališče, ki ga v tem vprašanju zavzema mestna občina mariborska. Mestna občina je pripravljena odstopiti vse vojašnice vojaškemu erarju proti temu, da odstopi vojaški erar vojaška skladišča za kolodvorom, nadalje dravsko vojašnico in pa da plačuje skoli dobo 25 let mestni občini gotovo vsoto. Kako širokogrudno pojmuje mestna občina to vprašanje je razvidno najbolj iz tega, da je občinski svet določil vsoto, ki predstavlja jedva četrtino protivrednosti. Je pa to hkrati tudi najlepši dokaz vzornega sodelovanja vojaške in občinske oblasti. Čim se to vprašanje ugodno reši, se je tudi gradnja nove carinarnice primaknila svojemu uresničenju.

— Maribor gre v Belgrad. Slovensko pevsko društvo Maribor priredi dne 1. aprila izlet v Belgrad, kjer priredi koncert v ožjem krogu. Na sporedu bodo narodne pesmi.

— Mariborski sport. Ob 15 na Rapidovem igrišču mednarodna tekma Rapid — Grazer Parkklub. Na Mariborovem igrišču ob 15 trening tekma Maribor — Svoboda.

— C. Chaplin skozi Maribor. Bo to po velikonočnih praznikih. O tem se bomo poročali. Na kolodvoru ga bodo pozdravili v imenu Maribora predstavniki filmskih podjetij. Občinstvo se bo obvestilo o prihodu slavnega filmskega zvezdnika potom letakov.

— Za velikonočne praznike se priporoča specialna trgovina za živila *Ješ i Lesjak* — Maribor. Prvovrstno blago po najnižjih dnevnih cenah — Potrebna točna.

— Ni resnično, da je prevzel mlin nedl. Pavla Fras v Bistrici pri Limbušu za dobo petih let mlinar Šiško Ivan, ampak je resnica, da se vrši za zakup tega mlina pri podpisanih sodišču dne 28. marca t. l. ob 12 na sobi šte. 4 ponovna dražnja. — Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VI, dne 21. marca 1931.

Slovenska Bistrica

Pet jubilarov. Te dni so praznovali tinajski sivolasi župan g. Janez Ferk 25 letnico županovanja, občinski svetovalec Matevž Seg, Miha Šega, Gregor Blažič in 92 letni Pongračič pa 25 letnico delovanja pri občinskem odboru. Jubilarom je občinski odbor iskreno čestital. Pri tej priliki je bila obdarovana repna deca. Čestitkam se pridružujemo tudi mi.

Propagandna smuška tekma se je vršila preteklo nedeljo na progi sv. Urh—Tinje. Udeležilo se je 26 kmetskih fantov in deklet. Najboljši čas je dosegel Rudolf Gracej, in sicer 9 in pol minute. Med dekleti je bila prva učenka Pavla Pristonik.

Smrtna kosa. V Ložnici je 20. t. m. umrla posestnica M. Pascholo. Dva dni pozneje pa je umrla soproga g. polkovnika Lavrota. Naj počivata v miru!

Naši pariški študentje

Pariz, marca.

Bog ve, kakšni so bili naši občutki, ko smo pred leti gledali prve francoske nemško pisane slovnice? Ali je bila ambicija, ali literarno spletna letična romantičnost, ki je stavila Pariz v zeni mladostnega ozvežda. Pascal je bil salonski rafiniran, Bossuet v herojsku notredamskega zvonarja; kvečjemu še Ozanam v šestnadstropni podstrešni kajnici socialno-revolucionarnega pokreta. Vsako si je sam izlel svoje opravičilo o himni: »Paris, la capitale du monde — Pariz, prestolnica sveta! In kako zdravo prevratna je bila reakcija, ko ti je prvi pariški postopac na bulvarju zažvižgal, da te je zabolelo mogoče doli do želodca: »Ca, c'est Paris!«

Bilo nas je tako malo v prvih letih po prevratu, ki so se odločali za studije v Parizu. Cela leta je bil za vzhodnim kolodvorom drugi slovenski kolodvor g. dr. K. na 149. rue de Reunes, ki je v svojem pariškem mentorstvu slovenskim romarjem napravil najbrž polovico svojega časa, pa je še našel dve leti časa, da je šel v London, da tako vsakemu, ki je dobre volje, kot Meffisto zašepeta v uho, da je treba še v London, da se naučiš političnega konstruktivizma.

Pa smo zadnjič v isti stanovanjski dvorani 149. rue de Reunes slavili odhod tovariša, ki odhaja na eno najvišjih slovenskih institucij. Bila nas je cela klopica, ki smo se veselili njegovega uspeha.

Ti naši večeri imajo že celo tradicijo. Prvi je bil oni našega tovariša iz Sarajeva, ki sedaj tam filozofijo poučuje. Bil je eden najboljznih: nikomur uganika, ker ti je v najmanjšem dvomu posredoval bogastvo skromnosti, dasi je živel iz sholastike ob Jacquesu Maritainu. Se »mencu« njegovega poslovnega večera je bil tako priprosto, da je večer potekel kar brez tvasov, mogoče, ker jih bo kot duhovnik moral drugam preveč naslavljal.

Kako različen je bil prijatelj, ki sedaj škofje-loško dečad verouk poučuje. Zmiraj se mu je mudilo; ob pesmi njegovega miselnarstva si zaslužil lepoto tiste katoliške velikopoteznosti, ki je tako

stalno obzirna in vse upoštevajoča. V svoji večni zaskrbljenosti je ustvaril tukaj cel »etat-major« naših dobrotnikov in dobrotnic, tako da naši fantje, ki pridejo v Pariz, gotovo v dveh do treh dneh najdejo ugodno stanovanje. Njegov odhod je bil tako ves v čisti milini domačnosti; proslavljali smo doktorsko tezo in odhod mladega človeka, ki je le želel, da bi mogel našemu rodu posredovati, kar je v tujini dobrega nabral.

Bili so to duhovniki, ki so nam lajnikom s svojim prijateljstvom mnogo posredovali. Pariz je težka preizkušnja za vsakega in v vročeni borbi vsakdanjosti ne veš, ali bi se bal ali bi sočustvoval, ko slišiš pravilico:

»Bil je mlad človek, naših gora sin. Bil je eden prvih med sebi enakimi z diplomami v žepu. V Parizu je končal kot natak. Spal je v neke vrste centralnem prenočišču. Med dve, od ene stene do druge, razpeti vrvi je bilo treba vzpeti plašč in se vanj zavoliti. Da jutraj ni bilo treba budilnika, je gospodar kar odpel na eni strani vrvi, da so zaspanci lahko kar na tleh nadaljevali z jutranjo gimnastiko.« Pariz je še v trpljenju rafiniran.

Zato nismo naivni, če smo veseli uspeha našega tovariša, ki odhaja z veliko misijo v Ljubljano. Kadar smo drugovali v bibliotekah, smo čutili pri njem, kolika je etična vrednost vztrajnega dela. Kadar smo v skupnih sestankih s francoskimi katoliškimi tovariši zaslužili, da smo vključ s slabostim veseli svojega katolištva, smo odhajali v svoje sobice z nekakim poročstvom srečne bodočnosti. Kadar smo se v prijateljski družbi razbohotili v kritiko sodobnosti, smo čutili, kako smo si v svojih vidikih blizu in sorodni. Tako nedopovedljiva je moč, ki se v tujini v talci družbi posreduje, a vendar tako silna in priprosto iskrena.

Težak je najbrž prehod iz dobe študentstva v dobo moške odgovornosti. Tovariš odhaja, da dela v našem katoliškem in znanstvenem pokretu! Dal Bog, da bi odhod nas vseh v domovino bil ravno tako lep, kakor njegov!

Gaudeamus igitur...

Celje

Poziv narodni javnosti!

iz najverodostojnejših virov smo zvedeli, da gotovi krogi napačno vse sile, da bi predstojajoče ljudsko štetje moglo služiti za dokaz njihovega v strukturi tukajšnjega prebivalstva že davno neosnovanemu manjšinskemu problemu. Predobro nam je še v spominu kampanja za nemško šolo pred leti, ko je pritisk nemškega kapitala zbiral v slovenskih hišah podpise za nemško šolo in tako nabral za isto kar nekaj sto učencev, katero število pa se je po pretresu s strani oblasti skrčilo na mah pod 30. Z enakimi sredstvi so pričeli v teh dneh v kalnem ribariti razni nemški in še bolj nemškarski elementi.

Pozivamo vsakogar, ki bi naletel na takega priganjača za umetno nemško število prebivalstva ob ljudskem štetju, da slučaj takoj prijavi oblasti. Tako delo je istovetno z delom za potvorenje podatkov, ki jih zahteva zakon o ljudskem štetju, ter vseskozi kaznjivo.

Naš narodni ponos, ki je v gotovih celjskih krogih poslednje mesece pričel nevarno hlapeti, zahteva, da pokaže ljudsko štetje ne le pravično sliko tukajšnjih narodnih razmer, temveč mora biti tudi odraz navdušene in iskrene pripadnosti k naši narodni jugoslovanski misli.

Za Velikonočne praznike

priporočite svojo trgovino najuspešneje v »Slovenec«. Potrudite se v našo podružnico, kjer dobite vsa potrebna navodila za primeren oglas.

• Dolžnost ljubezni in spoštovanja do naših mater nas zove, da jim vsaj en dan v letu popolnoma posvetimo. Njim — našim materam-mučenicam — bo posvečena tudi akademija, ki se vrši danes ob pol 4 popoldne v gledališki dvorani Ljudskega doma. Vstopnice se dobijo tudi že dopoldne pri dnevnih blagajni v Ljudskem domu.

• Električna Fala sporoča, da bo v nedeljo 29. marca 1931 od 7 do 14 ukinila električni tok za mesto in okolico.

• Občinski popisni odbor za mesto Celje za ljudsko štetje je izdal razglas glede podatkov, ki jih je treba za ljudsko štetje zbrati. Priporočamo vsakomur, da si v lastnem interesu po mestu nalepljeni razglas vsakdo prečita in se po njem ravna.

Trbovlje

Mrtvoud je zadel gosp. Levca Ivana, paznika pokopja. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici. Iz srca mu želimo, da bi čimprej okrevale.

Na Marijin praznik je v Društvenem domu dan naših mamic. Spored je zelo pester. Govori tudi gosp. dr. Ahčin iz Ljubljane. Pripelje tudi svoje otroke.

Ustanovitev brezposelnega fonda za rudarje. Delavska zbornica je zaprosila Rudarsko glavarstvo, da ustanovi brezposelni fond, v katerega bo prispeval podjetnik in delavstvo. Tako ustanova je gotovo potrebna, posebno ko se množi brezposelnost rudarjev. Nastaja samo vprašanje, katera institucija naj ta fond upravlja. Delavstvo je nmenja, naj to upravlja Delavska zbornica, kot akonita zastopnica delavstva.

Rečica ob Savinji

Zaključek kmetsko-nadaljevalne šole. Dne 22. marca se je zaključil pouk na tukajšnji kmetsko-nadaljevalni šoli. Zaključku so prisostvovali gospodje občinski odborniki z gospodom županom Markom Blekačem na čelu. V imenu fantov se je zahvalil obč. odbornikom za gnojnino in moralno pomoč posestnikov sin Senica Franc iz Prihove. V imenu občinskega odbora pa je pohvalil fante za sedanjost pridnosti in jih navduševal še za nadaljnjo izobrazbo gospod župan, ki se je obenem zahvalil za trud in delo tudi vodji šole šol. upr. Zorku Kotniku. Zaključni govor je imel vodja zgoraj omenjene šole.

Občinski popisni odbor sestoji iz petih članov in sicer: župan Marko Blekač, Josip Toplak, kaplan, Anton Fürst, gostilničar. Martin Hicelberger, posestnik in Zorko Kotnik, šolski upravitelj. Občina je razdeljena na 11 popisnih krogov.

Ljubno ob Savinji

V nedeljo, dne 22. t. m., se je ustanovilo Olepševalno in tujsko prometno društvo. Za načelnika je bil soglasno izvoljen gospod Anton Sem, lesni trgovec in posestnik v Ljubnem. Za naš lep kraj je bilo to društvo res potrebno in želimo, da bi imelo mnogo uspeha. — V nedeljo dopoldne si je z lizolom hotela končati življenje brivska pomočnica Berta Schachman. Pravčasno je bil še poklican g. dr. Arh. okrožni zdravnik, ki je odredil, da so jo takoj prepeljali v celjsko bolnišnico. Upanje je, da jo bodo še rešili. — Na dan sv. Jožefa je bil tukaj sej. Radi denarne krize pa niso trgovci mnogo stržili kljub temu, da je bilo ogromno ljudstva od vseh strani.

Braslovče

Materinski dan bo danes popoldne ob 3 v Društvenem domu. Sodelujejo vsa naša društva, da z govorom, petjem, reklamacijami in igro »Za srečo« počastijo naše matere. Upamo, da bo dvorana z ozirom na lepo slovesnost polna.

Sklopično predavanje priredi Prosvetno društvo na Cvetno nedeljo ob 3 v svoji dvorani. Predava o Egiptu in sveti deželi znani ljubljanski predavatelj g. prof. Mlakar. S predavanjem se združi občni zbor Katoliškega prosvetnega društva Braslovče in občni zbor Prosvetnega društva Orlavas.

Dobrna pri Celju

Hranilnica in posejilnica na Dobrni je doživela malo spremembe. Mesto prejšnjega tajnika g. Šibanca je nastavljen za tajnika g. A. Ulaga, tukajšnji organist. Zadruga se lepo razvija ter je ena najstarejših hranilnic in posejilnic na deželi.

Nedeljski »Slovenec« z bogato ilustrirano priloženo se dobi vsako nedeljo in praznik po maši v trgovini F. Flere na Dobrni.

Vojnik pri Celju

Pogreb gosp. Antona Fazarinca, posestnika, trgovca in gostilničarja v Trnovljah, se je vršil ob ogromni udeležbi ljudstva ob blizu in daleč. Pogrebne molitve je ob asitenci gosp. Kostanjevca, župnika v p. opravil tukajšnji župnik g. Anton Lasbacher. Pogreba so se udeležili tudi gasilci iz Ljubecne, Trnovelj in Gaberja pri Celju z zastavo, dalje odbor občine škojčevs z županom g. Kožuhom, kateri mu je tudi položil venec na grob. Pokojniku, kateri naj bo nam vsem vzgled pridnosti in varčnosti ter mirnega življenja, naj bo Vsemogočni obilen plačnik.

Potrebna odredba. Da se zabrani nadaljnje pohujšanje mladine, tukajšnja Posojilnica naznanja, da se smejo odslej vršiti v njeni dvorani le tiste igre, ki jih bo ona spoznala za nepohujšljive. To v odgovor dopisniku »Jutra« z dne 17. marca.

Molitve za preganjane brate v Italiji so se tukaj vršile pred izpostavljenim Najsvetejšim na praznik sv. Jožefa. Teh molitev se je ljudstvo udeležilo v obilnem številu, člani katoliških društev polnoštevilno.

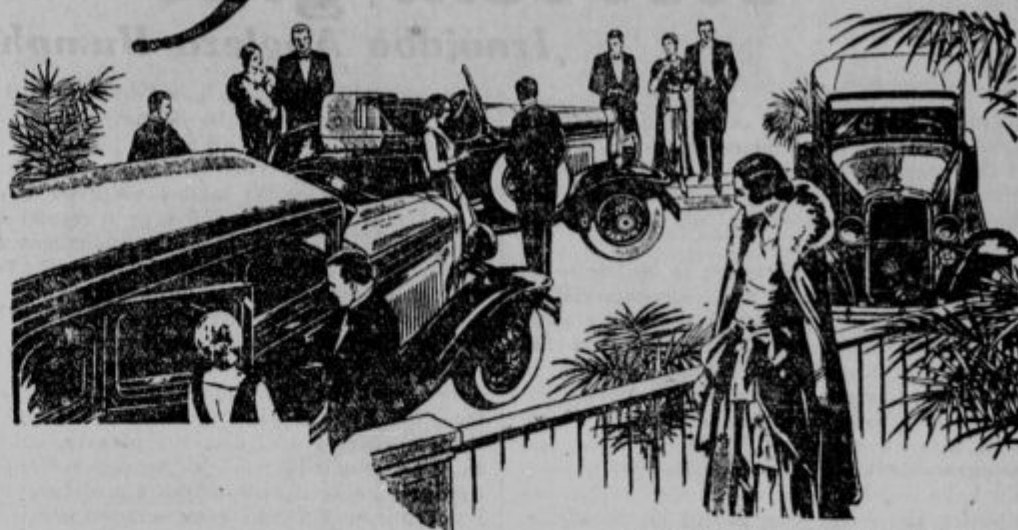
Proračun občine škojčevs. Kraljevska banska uprava je potrdila proračun občine škojčevs. V letošnjem letu bodo plačevali občinskih doklad 80% (v letu 1930 50%).

Škoda na sadnem drevju. Letošnjo zimo je napravil zajec na sadnem drevju ogromno škodo. Ni kmetovalca, kateremu ne bi ogolodil nekaj sadnega drevja. Nekemu drevesničarju v tukajšnji bližini je prišel v zamreženo drevesnico in mu tam uničil 4000 3 letnih drevesc. Kolika škoda!

Hrastnik

Katoliška akcija kljub nekaterim oviram in nejasnim pojmom gotovih krogov dobro napreduje. Ima že skoraj za vse panoge javnega udejstvovanja svoje veje. Poleg strogo cerkvenega dela obstajajo še sledeče korporacije: Karitativna organizacija »Vincencijeva konferenca«, Prosvetno društvo, ki vzdržuje knjižnico z dobrim čitvom, vodi poverjeniško službo družbe sv. Mohorja in Apostolat za širjenje krščanskega časopisa. — Naša delavska prosvetna organizacija »Krekova mladina« zbira in vzgaja delavski naraščaj v duhu večno veljavni načel in tako pomaga delavskemu gibanju. Ljudska posojilnica sprejema delavske in druge prihranke, potrebnim daje posojila in tako pomaga odstranjevati gospodarske težave. — Konzumna za-

NOVIH MODELOV — S FISHERJEVIM KAROSERIJAMI



*Chevrolet je spravi na
lug serijo prekrasnih
voz po presenetljivo
nizki ceni*

Devet novih modelov — z razkošnimi karoserijami Fisherja, tistega ameriškega konstruktorja, ki dela osnutke za najdražje avtomobile. Evo, to vam daje letos Chevrolet.

S serijo 1931 je družba General Motors napravila spet nov korak za doseg svojega ideala: za ustvaritev velikega, mogočnega, razkošnega voza — po zmerni ceni.

Danes vam je moči dobiti vsak tip avtomobila v seriji Chevroletovih voz. Evo vam na primer luksuznega Sedana: udoben, otmen avto v treznih Ducovih barvah. Za mladega sportnika bo elegantni sportni Roadster v živih barvah. In potem še sedem drugih vrst za vsak okus.

NOVI CHEVROLET SIX

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

druga skrb, kolikor je v težkih razmerah mogoče, da ne bodo cene za potrebščine ljudstva previsoke, in s tem vrši odlično socialno nalogo. — Krščanska delavska strokovna organizacija se trudi priboriti delavstvu boljše bodočnost. — Vse to delo vrši malo število neolanih ljudi, skrito in neopaženo, brezplačno.

Ptuj

Za Velikonočne praznike

priporočite svojo trgovino najuspešneje v »Slovenec«. Potrudite se v našo podružnico, kjer dobite vsa potrebna navodila za primeren oglas.

Materam je posvečena akademija, ki jo priredi na Marijin praznik 25. t. m. v mestnem gledališču ptujska Marijina družba. Na programu so deklaracije, igrokazi, spevoigre in petje posebe. Med odmori igra tamburaški orkester gojencev iz min. samostana. Pričetek je ob treh popoldne.

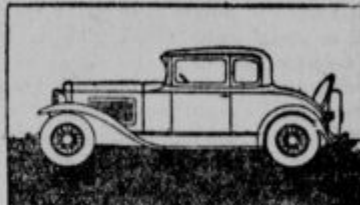
Ptujsko gimnazijo sta v nedeljo zapustili ga. Branc Emilija in gdč. Borštnik Marija. Brančeva je bila premeščena na tehnično fakulteto ljubljanske univerze. Borštnikova pa na drugo realno gimnazijo v Ljubljani.

Zadnjim odlikovancem, med katerimi so poleg drugih gg. dr. Fermeve, Fischer, Senčarja in župnik svetnik Svet, je te dni na dom prinesel odlikovanja sluga okrajnega glavarstva.

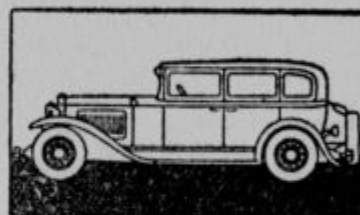
Pri ljudskem štetju bo treba popisati poleg ostalega rojstne in domovinske podatke družinskih članov. Do popisovanja mora družinski poglavar imeti gornje podatke, ne iz- vzemši poslov. Zato bodo župnišča na željo izdala rojstne liste za posameznika oz. formularje za vse skupaj. Kdor ne ve, kam je pristojen in kje ima domovinsko pravico, naj se informira pravčasno na občini. Kdor ima poljedelsko gospodarstvo, bo moral navesti površino zemlje skupaj in ločeno površino posameznih vrst zemlje. Na mestni občini dobe interese povečini vsa navodila, ki so potrebna pri popisovanju.

Dva občna zbora sta se vršila v soboto zvečer v Narodnem domu, imela ga je Jadranska straža in Ciril-Metodova družba. Restavracijski prostori so bili polni pri obeh.

Občni zbor Jadranske straže je pričel njen predsednik okrajni podnačelnik g. dr. Bratinja. Na široko je razpredel pomen organizacije, ki služi državi s časno nalogo za obrambo našega Jadrana. Društvo je v Ptuj močno ukoreninjeno. Zasluge za to ima predvsem odbor, ki je zadnje leto zasadil svoje delo posebno med mladino. Vneto deluje njen pomladek okoli 200 članov. S primerno agitacijo in z razpisom raznih nagrad bo ljubezen do našega morja še pri ostali mladini narasla. Vseh članov ima to narodno društvo okoli 400. Ker se je sedanji



AVTO ZA SPORT in turistično v dvoje: danes nič več nedosegljiv luksuz, za kar gre zasluga Chevroletovemu vozu Roadster Sport.



LUKSUSNI SEDAN, velik, luksuzen voz v vseh ozirih, razen v ceni.

Vsem pa je skupen sloveči šestcilindrski motor — ki se je proslavil s svojo močno konstrukcijo in pa s tem, da so mu reparture sploh nepotrebne.

odbor pridobil absolutorij s pohvalo, je to pač najlepše priznanje za njegovo delo. Zato bo tudi v bodoče stari odbor vodil Jadransko stražo v Ptuj. Nova sta v odboru gg. dr. Muha in nadzornik Pretnar. — Ciril-Metodova družba je v preteklem letu priredila kres in veliko tombolo. Vendar pa je bilo zanimanje za njo v splošnem manjše kot za J. S. Vzrok je v tem, ker člani niso bili povsem zadovoljni z delovanjem osrednjega odbora v Ljubljani, kjer bo treba večje intenzivnosti. Odboru bo še vnaprej načeloval banksi svetovalec g. dr. Senčar.

Šoštanj

Materinski dan. Danes popoldne priredi Prosvetno društvo Materinski dan z zelo pestrim sporedom.

V Woschnagovi tovarni se obrat zopet boljša. V zadnjem času je bilo nekaj prej odpuščenih delavcev zopet vpoklicanih v službo.

Ljudsko štetje. Okoliški občinski odbor je na svoji zadnji seji določil popisne kroge in popisovalce za ljudsko štetje. Ti so: I. popisni krog: Družmirje (popisovalec g. Novak Anton), II. popisni krog: Gaberke (popisovalec g. Časl Franc), III. popisni krog: Ravne od št. 1—50 (popisovalec g. Ciril Zupe), IV. popisni krog: Ravne od št. 51—105 (popisovalec g. Avg. Schenvetter), V. popisni krog: Ravne od št. 106—160 (popisovalec g. Iv. Košan), VI. popisni krog: Lokvica od št. 1—70 (popisovalec g. Rud. Macarol), VII. popisni krog: Lokvica od št. 71—127 (popisovalec g. Iv. Stropnik).

Mrtvaški zvon. V Družmirju je umrl pre- vžitkar Anton Dobnik. — N. v m. p!

Ljutomer

»Materinski dan« priredi Marijina družba danes popoldne ob pol štirih v Katol. domu. Na vzporedu so srčkani otroški prizori, pevske točke, deklaracije in govor. Matere, na svidenje!

Fantovsko Marijansko kongregacijo smo nočefovo ustanovili v Ljutomeru — s slovesnim sprejemom. Zakaj bi ne smeli tudi tega povedati! Hočemo svetlobo duš, lepoto mladosti in čistost srca. Blizu stotin fantov se je posvetila Mariji. Pomlad prihaja v deželo, — prve rožice cveto. Le pred slano imamo strah.

Osebnost vest. G. Rajko Ogrin, dirigent Ljutomerske podružnice Obrtne banke, je imenovan za ravnatelja podružnice iste banke v Ljubljani. G. Ogrin se je v Ljutomeru udeleževal v raznih društvih, ki ga bodo pogrešala.

Quo vadis? je ob drugi uprizoritvi doživel enak uspeh kot prvič. Dvorana razprodana, — zdi se, da so se igralci tokrat še bolj potrudili. Prihodnjo nedeljo se »Quo vadis« uprizori tretjič in zadnjič, točno ob pol štirih popoldne v Katoliškem domu. Okoličani ne zamudite ugodne prilike. Predstava konča ob sedmih. Zveza z vlaki ugodna.

Stvaritelj kraljestev

Iz življenja čudovitega pustolovca Lawrencea

Kakor smo svojčas poročali, se je baje na Angleskem ponesrečil letalski mehanik Shaw. Baje se je pod tem imenom skrival znani angleški pokrovnik Lawrence. S tem bi bilo končano pustolovčin polno življenje moža, ki je v zadnjem desetletju imel v rokah usodo kraljestev in narodov Orienta kakor malokdo drugi. Vendar poznavalci tega moža sodijo, da je vest o njegovi smrti le izmišljena z namenom, da bi svet nanj pozabil in da bi se pri prihodnji priliki zopet pojavil pod drugim imenom in nadaljeval svoje vratolomne pustolovščine.

Nemec, Ernst Klippel, piše o tem zanimivem možu, ki je med vojno v letih 1915, 1916 in 1917 kakor angleški špijon v Turčiji in Arabiji neizmerno škodoval Turkom in Nemcem, takole:

Thomas Eduard Lawrence je bil rojen leta 1888, kakor sin irskega kmeta in je s 13 leti prišel v Francijo študirat. Pozneje je svoje študije nadaljeval v Oxfordu na Angleskem. Predavani pa se ni udeleževal. Urejeno življenje mu je bilo zoprno. Podnevi je najraje spal, ponoči pa razmišljal o vojaških delih od Ramsesa do Napoleona. Končno je odpotoval v Sirijo, da bi tam študiral spomenske izraza časa križarskih vojsk. Preoblekel se je v arabskega domaćina in bosonog prepotoval deželo ter dve leti študiral jezik in navade Arabcev. Se preiskava hitrih spomenikov v Siriji mu je dala nekaj zadoščenja. Ko je bilo leta 1912, na sestanku zastopnikov Nemčije, Turčije, Anglije, Francije in Rusije Nemčiji dovoljeno pristati čez Alexandrette ter priznana pravica, da sme nadaljevati bagdadsko železnico, je Lawrence pohitel k lordu Kitchenerju ter se mu pritožil nad slabotno politiko angleške vlade. »Zunanji urad v Londonu sem že večkrat svaril. V dveh letih bomo imeli svetovno vojno!« mu je odgovoril Kitchener.

Lawrence se je vrnil izkopavati starinske spomenike v puščavi, v srcu pa ga je glodala žalost, da Anglija zgubila svoj vpliv v korist Nemčije. To ga je podžgalo. Nahuiskal je domačine proti nemškimi inženjerjem, ki so nadzorovali zgradbo nekega mostu. Nemški inženjerji so se morali pred Arabci opravičiti.

»Beži k svoji materi in počakaj do prihodnje vojne!« je ob začetku vojne leta 1914. član

zdravniške komisije v Kairu zaklical slabotnemu zasebnemu učenjaku T. E. Lawrence, ko se je javil prostovoljno k vojakom. Vseeno je postal vojak in poročnik geografskega oddelka za zemljevide v Kairu, pozneje pa je prestopil v tajno službo kot vodja špijonov in vohunov, ki so nadzorovali premikanje turških čet. Toda v Kairu ga ni strpelo dolgo. Leta 1916. je odpotoval v luko Djeddah ob Rdečem morju. Arabski upor proti Turkom namreč je zastal. Faizal, sedanji kralj Iraka, je bil preigan iz Medine, ki so jo zasedli Turki. Stvar Arabcev je slabo stala. Luka Jambo je bila v nevarnosti. Arabci so bežali pred turškimi četami.

V takem stanju arabskega upora proti Turkom je prišel v Arabijo Lawrence, preoblečen v arabskega velikaša, ki roma v Mekko. Spremljalo ga je 200 mož, ki so nosili Arabcem živeča, streliva in angleškega zlata. Med Arabci si je zbral Lawrence primernih ljudi za vodje, združil do sedaj sprte arabske rodove in Arabcem vlił novega poguma. Česar angleška, francoska in turška politika v stoletjih ni zmogla, to je v kratkih mesecih dosegel Lawrence. Trdno je organiziral sedaj složne Arabce in jim pokazal na staro kalifsko mesto Damask, ki naj postane novo glavno mesto nove arabske vlade. Na ta način je nepopisno razvel arabsko dušo. Čelo starega Ardu, nepopoljšljivega prepečaja, poglavarja rodu Hovetat je pridobil zase. Stari Audu, ki je vse svoje iz 28 svojih zakonov rojene sinove — razen enega — izgubil v bojih; stari Audu, ki je bil sam 13. ranjen; stari Audu, borec za svobodo, je po razgovoru s Lawrenceom planil iz svojega štora, iztrgal iz ust umetno zobovje, katero mu je bil podal Džemal pašer ter je razbil: »Alah mi naj opravi, da sem porabil, da s turškimi zobmi jem krov našega milostnega gospoda Faizala!«

V naskoku so Arabci meseca julija leta 1917. vzeli Akabo. Notnemu turškemu vohunu se nikdar ni posrečilo da bi mogel ujeti Lawrencea, čeprav je bilo na njegovo glavo razpisanih 1000 zlatih funtov. Lawrence se je obdal s telesno stražo iz najbolj predznih pustolovcev in zločincev, ki so zvesto branili življenje svojega gospoda. Z nezasičano odločnostjo se je Lawrence v puščavi boril proti Turkom in z njimi združenim Nemcem,

bombardiral trdnjave, jemal položaje, razdiral železnice in razstreljeval mostove. Tako dobro je informiral angleške in arabske čete o gibanju sovražnikov, da so Angleži in Arabci udarili vedno tam, kjer je turška fronta bila najbolj občutljiva. Turki in Nemci so bili tepeni. Tepel jih je Lawrence. Kakor kak princ iz »tisoč in ene noči« in kakor nekronani kralji arabski je septembra leta 1917. jezdil v Damask ter v imenu kralja Faizala sestavil arabsko vlado.

Pozneje je bil Lawrence referent angleškega urada za bližnji vzhod, nakar je julija leta 1922. prišel v Indijo pod imenom »letalski mehanik Shaw«. Ko je proti koncu leta 1928. v Afganistanu izbruhnil upor proti Aman Ullahu, je Lawrence ogroženemu kralju hitel na pomoč. Toda kmalu se je na tistem zvezal s Sakaom, glasovitim vodjem Afridov in drugih obmejnih plemen. Aman Ullah ga je zato ukazal prijeti. Dal nabiti njegove slike po zidovih mesta čes, da je tega svečovnega špijona treba zgrabiti in da bo vsak, ki ga dobi, dobil veliko vsoto za glavo tega prekucuh. največjega sovražnika domovine. Toda sijajni letalec Lawrence je med tem že srečno pristal pri svojem letalskem oddelku v Mirm-nšahu v Indiji. V začetku februarja 1929 se je Lawrence vrnil v svojo angleško domovino, ter se neopazeno izkrcal.

Sredi marca 1930 se je Lawrence pojavil v okolici Mosula, kjer Angležem teče iz zemlje dragoceni petrolej. Tam je dokazoval poglavarjem domačih rodov, kako so lahko nezadovoljni s turško, širsko in perzijsko vlado, ter jim obljubil neodvisno državo Kurdistan.

Organiziral je junške Kurde v odpor proti Turkom in Perzijcem. Setev je vzklił, upor je izbruhnil z vso silo, krvav, kakor še nikdar poprej. Kakor je prišel, tako je izginil. Še septembra meseca leta 1930. so ga iskali v Tebrisu ter prišli in vrli v čelo nekega njemu podobnega časnikarskega poročevalca, misleč, da je on Lawrence. Toda Lawrence je tedaj bil že zopet na Angleskem, ter služil domovini kakor letalski mehanik.

Ali je Shaw mrtev, ali je živ? Na to vprašanje bo odgovorila bodočnost.

Občni zbor Uradniške nabavljajne zadruge

Ljubljana, 24. marca.

Državniški uradniki imajo v Ljubljani kakor po vseh važnejših mestih države svojo nabavljajno zadruge za preskrbo življenjskih potrebščin. Nocoj ob 8. se je vršil v belci dvorani »Uniona« IX, redni letni občni zbor zadruge. Udeležba na rednem občnem zboru je bila sorazmerno še lepa.

Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je lani zadruge napredovala v dveh smereh: v povečanju števila članstva in v končnem finančnem uspehu. Sedaj je v zadruzi 935 članov. Kreditna sposobnost zadruge znaša 1.108.000 Din. Rezervni pokojninski in dobroteljni fond ca 83.000 članov. Lani je zadruge prodala za 2.092.000 Din blaga. Od Zveze nabavljajnih zadrug v Belgradu je prejela 247.000 Din manj, kakor ji je plačala. Za toliko se je tudi znižal dolg zadruge pri zvezci. Čisti dobiček je lani znašal 92.000 Din.

Občni zbor je vodil predsednik, sodnik okrožnega sodišča g. Alojzij Žigon. Revizijsko poročilo zveze o reviziji zadruge je predčital g. Flegar. Pojevala k temu revizijskemu poročilu pa je podal tajnik g. Beguš. Letni skupni račun in poročila upravnega ter nadzornega odbora so bila soglasno sprejeta, soglasno je bil tudi podeljen absolutorij staremu odboru.

Čisti dobiček se je razdelil po naslednjem ključu: 32% rezervnemu fondu, 1% dobrodelnemu skladu, 1% za nagrade uslužbenecem in 50% za razdelitev med člane, 15% pa za nagrade nadzorstvenemu in upravnemu odboru. Dividende članstvu bodo razdeljene v blagu.

Pravila zadruge so bila na zahtevo zveze spremenjena v toliko, da bolj točno precizirajo razdelitev čistega dobička.

Stedile so volitve. Potrebno je bilo, da bi se izvolila samo tretjina novih odbornikov. Predsednik Žigon pa je sporočil, da sta odstopila ves upravni in nadzorstveni odbor. Zato so se nato vršile volitve v oba celotna odbora. Predlagani sta bili dve listi. Prva je bila označena kot lista tajnika Beguš, druga pa kot lista sedanjega predsednika Žigona. Oddanih je bilo 68 glasovnic. Prva lista je dobila 33 glasov, druga lista pa 32, 3 glasovi so bili neveljavni. Zaradi tega je nastal med prisotnimi dokaj živahen spor, ali so bile volitve veljavne in ali je prva lista sploh pravilno izvoljena. Ko je predsedujoči g. Žigon pregledal pravila zadruge, je lojalno — kljub osamljenim protestom nekaterih pristavev druge liste — priznal, da je izvoljena njemu nasprotna lista.

Izvoljeni so bili v upravni odbor: Jernej Božič, Josip Šiligoj, Ivan Hlovar, Anton Pečnik, Srečo Vodopivec, Rudolf Maslej in Josip Beguš.

G. Žigon je nato predlagal, naj se za namestnike upravnega odbora in nadzorstveni odbor izvolijo oni člani, ki jih je predlagala prva lista. Ti so bili soglasno izvoljeni: za namestnika Janez Flegar, Valentin Hlovar in Vekoslav Čepak; v nadzorstveni odbor pa so bili izvoljeni: Ivo Samčič, Alojzij Vesel, Josip Wedam, Vilko Pavčič, Ivan Kramar, Milan Golikov in Ivan Gradjančič.

Nekateri govorniki so novemu odboru priporočali, naj svojo agilnost čim bolj razvije, da bo zadruge še lepše uspevala. Za zgled so ti govorniki postavili nabavljajni zadruzi železnišarske gospodarsko poslovalnico in pa nabavljajno zadruge državnih uradnikov v Mariboru.

Zanimivo predavanje za lorce

Snoči je priredil »Klub ljubiteljev psov jamarjev« zelo zanimivo predavanje, kakršnega pri nas še nismo imeli. Splošno je znano, da je kožušina nekaterih naših divjih zveri vedno še dragocena, saj imamo že nekaj let dobro organiziran sejem za kožušino pod imenom »Divja koža«, ki je za naše gospodarstvo velikega pomena in ki ga obiskujejo tudi trgovci iz inozemstva — nekaki lipski sejem. Vendar pa dosedaj naša širša javnost ni vedela, kako naj se lov na to škodljivo zverjo organizira in izvršuje. In to nam je v svojem strokovnem predavanju pokazal g. dr. Lovrenčič Ivan.

Predavanja, ki se je vršilo v salonu restavracije pri »Levu«, se je udeležilo mnogo prijateljev tega love, razen tega pa tudi zastopniki raznih drugih sorodnih društev.

Dr. Lovrenčič je v svojem eno uro trajajočem predavanju obrazložil na podlagi svojih bogatih izkušenj temeljne pojme lova na lisico in jazbeca s psom jamarjem, poudarjal, da je jamarjenje koristno ne samo za lovišča, marveč tudi za lovca samega, ker mu nudi obilo lovskega užitka in mu omogoči tudi nekaj dohodkov, ker se lisčja kožušina drago plačuje in se dobi tudi za kožo jazbeca nekaj kovačev. Obrazložil je kako so jazine in lisine ustvarjene, kako se pozna, če je jama polna ali prazna, kakšno nalogo ima pes jamar pri lisici in kakšno pri jazbecu. Opisal je vse tri vrste psov jamarjev, t. j. izganjača (Sprenger), ki mora lisico izgnati iz jame, psa držača (Vorlienger), ki mora lisico ali jazbeca tako dolgo zadrževati na enem mestu, da lovec prekoplje do njega, končno psa daveča (Würger), ki mora lisico zadaviti in jo privleči iz jame. Navedel je nekaj posebno poučnih vzgledov iz svoje prakse odnosno omenil, kaj pišejo o tem načinu lova nemški in francoski pisatelji. Predavatelju se pozna, da zajema iz svoje lastne dolgoletne prakse, ne da bi pri tem omalovala želeval tozadevno strokovno literaturo.

G. predavatelju je sledilo splošno odobravanje. Želeli je le, da bi g. predavatelj svoje izborni predavanje objavil v celoti ter s tem seznanil tudi širše občinstvo s to panogo našega lovišva.

Dolenja vas

Na praznik Oznanjenja D. M. se zaključil Go. spodinjaka nadaljevalna šola, ki se je vršila v dveh oddelkih od decembra do 21. t. m. Gojenke prirede za sklep razstavo šivalnih del in nekaj iz kuharske stroke. Razstava bo odprta od 8 do 16 v Občinskem domu, kjer se tečaj vrša že par let. Vstop k razstavi brezplačen, le dobrovoljni prispevki se sprejemajo. Tečaj, ki ga je obiskovalo 22 deklet, je vodila učiteljica gđe. Klun, poučevala pa je tudi gđe. N. Nadler. S tečajem so dekleta in starši zelo zadovoljni.

Iz društvenega življenja

Homec. Prosvetno društvo na Homecu priredi na praznik Mar. ozn. skioptično predavanje o pregibanju krščanstva v Rusiji. Predava vseučilski profesor msgr. dr. Franc Grivec. Začetek ob 3 popoldne v Društvenem domu.

Jesenice

Za Velikonocne praznike

priporočile svojo trgovino najuspešneje v »Sloveu«. P-trudite se v na-o podružni ko, kjer dobite vsa potrebna navodila za primeren ogias.

V Kerkovem prosvetnem domu bo danes ob petih popoldne proslava Materinskega dne. Nastopili bodo mali in veliki, dečki in deklice ter v raznih nagovorih, deklamacijah in prelepo dvodejanko »V boj za mamico« slavili materino ime. Posebno zanimiva in za jesenice nekaj povsem novega bo cvetlična bitka. Zato pa vabljamo prav vsi.

Jeseniška kanalizacija nikakor neče funkcionirati tako, kakor bi morala. Na najlepšem delu mesta od Tancarja do »Triglava« je bila zopet poplavljena. Vsak večji dež prinese z Mirce rdečkasto blato ter ga pusti na cesti, zamaši kanale in tako nastane lep, majhen bajareček. Tudi svojo posebno zanimivost ima ta kanalizacija. Kanali namreč navadno vodo požirajo, tam pred »Mesarjem« je pa ravno narobe. Iz globine vre voda na dan kot Ljubljanska na Vrhniki. Kdor ne verjame, naj se sam prepriča, voda namreč še vedno bruhla kviska. Vsekakor bo treba tu nekaj ukreniti, sicer bodo kleti prizadeti posetnikov vedno ogrožene, da jih ne zalije voda, kot se je to zgodilo ob zadnjem nalivu.

Iz b'eiskega kofa

Praznik sv. Jožefa so Blejci dostojno proslavili in se v obilnem številu udeležili molitev za versko svobodo bratov v Italiji.

Prva seja novoimenovanega občinskega sveta se je vršila v soboto zvečer. Na dnevnem redu je bila blejska kanalizacija, o kateri smo že zadnjič pisali. Da nekaj poka.

Prosvetno društvo na Bledu priredi na Materinski dan v sredo, 25. t. m. zvečer v Ljudskem domu krasno dramsko delo »Mati« v 6 dejanjih, na kar Blejce opozarjamo.

Umrla je v nedeljo zvečer gospa I. Triller, mati g. Ivana Trillerja na Bledu v visoki starosti. Kljub temu je žena še vedno hodila okrog in je še zadnje ure pred smrtjo bila trikrat v cerkvi. Rajnka je v življenju prestala dosti trpljenja pri mnogobrojni družini, saj je dala življenja 14 otrokom, od katerih jih je pa večina pomrla.

Mesto novoimenovanega podžupana je na zadnji sei občinskega sveta odložil gosp. nadučitelj v p. Fr. Rus.

Kranj

Pred ljudskim svetjem. Dne 1. aprila se bo pričelo s popisovanjem prebivalstva in imetja. Zato opozarjamo meščane, naj si nabavijo potrebne družinske pole. Tiskovine se dobijo v občinski pisarni. — Pretekli petek se je vršila prva seja popisovalcev, ki so prejeli potrebne instrukcije. V ponedeljek se je na krajnem glavarstvu vršil pouk zlasti za popisovalce z dežele. Meščani se naprošajo, da gredo popisovalcem v vsakem pogledu na roko.

Selca nad Skolio Loko

V nedeljo 22. marca 1931 je kat. prosv. društvo v Selcih priredilo dobro uspešno proslavo 60-letnice pisatelja F. S. Finžgarja. Na sporedu je bilo petje, deklamacije, Finžgarjeva »Naša kric«. Slavnostni govor je govoril g. prof. J. Solar. Občinstvo, ki se je proslave v velikem številu udeležilo, je pokazalo, da ljubi in spoštuje tistega, ki zanj dela in se žrtvuje.

Kropa

V nedeljo 22. marca t. l. se je pri nas izvršila prva preizkušnja nove motorne brigadne, ki se je obnesla nad vse pričakovanje in s popolnim efektom. — Novost, ki je Kropi v posebno odliko je to, da so motorci izdelali sami domačini, tukajšnji fantje, strojni ključavničarji pod strokovnim vodstvom g. Zupana Andreja in pa, da motorka prav nič ne znošaja za drugimi tovrstnimi fabrikati, če jih še celo ne prekaša. — Društvo, ki je na tako izreden način prišlo do nove motorne brigadne, k uspehu čestitamo, g. Zupana pa ki baš te dni pričenja s proizvodnjam istih, priporočamo vsem gasilnim društvom.

Po 5 dneh iz morja rešeni letalec

Newyork, 24. marca. kk. Nemški parnik družbe »Hapag« z imenom »Cerigo« je v bližini panamskega prekopu našel na odprtem morju ameriškega letalca Harshmana, ki se je izgubil v torek v času manevrov ameriškega brodomarja. Harshman je 5 dni brez hrane brodil po morju, 2 dni na ostankih le-

Nemčija in Rusija

Berlin, 24. marca. kk. Nemški kabinet je nocoj sklenil, da prevzame jamstvo za nova ruska naročila nemški industriji, ki bodo znašala okoli 300 milijonov mark.

Vrhnika

Zanimivo predavanje se bo vršilo na večeru Prosvetnega društva na Vrhniki dne 26. marca ob 8.15 zvečer v Rokodelskem domu.

Na evetno nedeljo, dne 29. t. m. priredi Rokodelsko društvo dramsko filmsko predstavo »Pota usode«. Film se bo predvajal ob 3 popoldne in ob 8 zvečer.

Vrhnika zadruga elektrarna bo imela dne 30. marca svoj redni letni občni zbor ob 7 zvečer v Rokodelskem domu.

Vrhnika se že pripravlja na spomlad. Naš društveni gostilničar Miha Jerina je v hladnem Močilniku podrl staro lopo in zgradil novo, ki bo v kras romantični okolici, kamor zaide marsikateri tujec občudoval izvirje Ljubljanske in se hladiti pod temne kostonje. Zeleli pa bi bilo, da bi se olepševalno društvo malo pobrigalo za klopi v Močilniku in pri sv. Trojici, kjer so nam neusmiljeno ostrigli košate lipe. Potrebno bi bilo tudi novo markiranje krasne poti čez Staro Vrhniko in Kuren na Planino!

Domžale

Licitacija poštne vožnje Domžale—Lukovica in Lukovica—Domžale se vrši na dan 24. marca ob 11. popoldne v županovi pisarni. Zdraži se lahko obe vožnji, pa tudi posamezno.

Vsi lasniki dreveja in živih mej ob banovinskih in bivših oblastnih restah se obveščajo, da morajo očistiti drevoja veje na cesti viseče. Žive meje pa morajo znižati na 1 meter višine ter vsa v mejah zrastle drevesa posekati do 15. aprila t. l. Razglas okrajnega cestnega odbora v Kamniku.

Naročila za umetno gnojilo »Nitrofoskat« sprejema še do 1. aprila t. l. občinska pisarna.

Novi grobovi. Vnetju slepiča je podlegel v ljubljanski bolnici g. Ivan Deutsehmann, višji inšpektor drž. železnice pri ravnateljstvu v Ljubljani, stanujoč v Domžalah. Zelo konkludantnemu možu bodi zemljica lahka!

Moste pri Ljubljani

Solstvo. V občini imamo dve osnovni šoli in sicer tako imenovano šolo pri Sv. Petru ob Smarčinski cesti in pa osnovno šolo v Mostah ob Zalogi. Prvo obiskujejo otroci iz podobne šmarčinske in iz tistih vasi železnice občine, ki spadajo v župnijo sv. Petra v Ljubljani. Za te vasi in za vse druge vasi te župnije, je bila še pred 30 leti edina šola enorazredna pri sv. Petru v Ljubljani. — Ta šola ima 4 razrede in jo obiskuje letos 131 otrok. Na osnovni šoli v Mostah je pa 18 razredov in jo obiskuje 656 otrok. Na tej šoli je nastavljenih 29 učnih moči, od katerih sta pa dve na bolniškem dopustu. V naši občini je torej 33 učiteljev. Na šoli v Mostah je še obrtna nadaljevalna šola v štirih oddelkih. Obiskuje jo 50 vajencev in 8 vajenk. Gospodinska šola, ki jo vodi učiteljica gospa Rakova, ima 29 gojenk. Na šoli ima na teden dvakrat vaje pevske zbor obrtniških vajencev. Vodi ga gospod šolski upravitelj. V minulem letu so znašali stroški za šolo v Mostah 135.453 Din, a za šolo pri Sv. Petru 16.031 Din.

Misijske govore hodijo Moščani pridno poslušati. Kajpada ni v fari tistega mirovanja, kakor je običajno na kmetih, kjer ob času misijona vsa večja dela počivajo. Sino pač približno mesta in prav radi posnemamo navade in razvade meščanov. Zato smo te dni imeli buren oštarijski koncert, ples na tiho nedeljo in celo kino je obratoval. Tako je bilo ustrežno katoličanom in »katoličankam«. Vsak si je izbral tisto, kar ga je bolj zanimalo, kar je bolj prijalo njegovemu razpoloženju.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 5 lin. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor zmanjšan. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iscejo

V pomoč
gospodinj bi šla v krsno hišo gospodinjstva vajena mlajša gospodinja, vešča šivanja. Ima lasten stroj in stanovanje. Ponudbe pod »Čedna in prijazna« na upravo.

Kmečki mladenič

vajen vseh del, išče primerne službe kot sluga ali kaj podobnega. Nas ov pove uprava Slovenca pod št. 3114

Gospodinja

starejša z dobrimi spretnostmi gre k samostojnemu gospodu na deželo ali župnišče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »zanestijska gospodinja«.

Abs. pravnik

ki se pripravlja na pravosodni izpit išče zaposlitve pri odvetniku ali kjerkoli. — Ponudbe na upravnštvo pod »770«.

Službo želi

premeniti možki, z večletnimi izkušnjami do 1. aprila. Največje veselje ima do lepih konj ter do goveje živine in tudi do kmečkega dela. Več pove uprava lista pod »št. 3165«.

URADNIK

z večletno prakso samostojno in književodja, korespondent v slov., srbohrv., nemškem ter italijanskem jeziku, prodajni organizator želi premeniti mesto. Ponudbe na upravo lista »Zmožen« št. 3155.

Absolventin a

izvrazredne trgov. šole, ki ima tudi 2 leti prakse kot poslovođkinja, išče mesto blagajničarke, ali drugo primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3154.

Prodajalka

agilna, izučena v spece-rijski in modni trgovini, zmožna književodstva in korespondence, z dobrimi spretnostmi, prosi nameščenja kjerkoli. Cenj. ponudbe pod »Prodajalka« na podružnico Slov. v Celju.

Službodobe

Hlapca

mladega, 13 do 16 let, sprejme za poljska in domača dela Selan, Dobrunje št. 45, p. Hrušica pri Ljubljani.

Hlapca in pastirja

sprejem takoj, plača po dogovoru. Keber Ivan, pos., Studenec 12, p. D. M. v Polju.

Sobico

kuhinja in pritlikline, šent-jakobski okraj, primerno samski osebi oddam takoj, Naslov v upravi pod šte. 3116

Vajenca

v trgovino z meš. blagom na deželi, krepkega, zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, kateri ima res veselje za ta poklic se sprejme s 15. aprilom ali 1. majem t.l. Sinovi poštenih kmečkih starišev s priporočilom šolskega vodstva, občinskega ali župniške urada naj se ponudijo do 1. aprila t.l. na upravo Slovenca pod »Poštenost« št. 3109.

Otvoritevno naznanilo.

TOVARNA JOS. REICH naznanja, da je otvorila novo sprejemališče na

Tržaški cesti 8

ter se uljudno priporoča za kemično snajenje, barvanje in plisiranje oblik Svetlolikanje ovratnikov in pranje domačega perila

Pouk

Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana Prospekti zastoni. Pišite ponil

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

I. Gabersčik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31, nedaleč od kolodvorov. Vhod tudi iz Bleiweisove ceste.

Prihodnji redni tečaj prične 1. aprila.

Krojači, šivilje!

Agilni z lepim vedenjem, ki se želijo izobraziti v krojenju in občejanju z strankami, je dana možnost nastopiti kot krojiteljice, pomočniki(ice). Za nešivilje lahek sistem krojenja. — Ponudbe na Strokovno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. Nov tečaj 8. aprila. Kroji po meri za gospode in dame!

Poizvedbe

Občinski sluga

v Domžalah je zgubil 5000 Din uradnega denarja. — Ker je mož reven družinski oče in izgubljenega ne more nadomestiti iz svojega, prosi, naj mu pošten najditelj denar vrne proti nagradi.

Cez štiri dni

lahko tudi vi — delati, ako hočete, ker Vas mi zaposlimo v Vašem bivališču za mesečni navšal Din 2.000 in provizijo. Kolekcija vzorcev 28 Din. — Pošodbo pošljemo na željo takoj. Ponudbi je treba priložiti znamko za odgovor. — Commercica, Osijek.

Denar

Iščem družabnika

za takojšnje otvorenje tekstilne tovarne, za svilo in drugo različno blago. Potrebni kapital solastnika 50—100 tisoč Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro obrestovano«.

Dosmrtno oskrbo

v zdravem kraju, z lepim stanovanjem nudim osamelim gospe ali vpojojenemu gospodu, ako posodi Din 30.000 za dobo 2 let. Drugo po dogovoru. Ponudbe pod »Poštena gostilničarka« na upravo »Slovenca«.

Razno

Otroka

sprejem v popolno oskrbo proti plačilu 300 Din mesečno. — Dravljje 135.

Rejenico

čisto in dobro iščem. — Otroci star 4 in pol meseca. Plača 3—400 Din in to v Ljubljani. Zglasiti se v Dečjem domu.

Damske

negarvice slovi temnih modnih in rjav par od Din 8—naprej. Damske ogarvice svile in vseh modnih barvah par od Din 13—naprej.

GREŠITE MNOGO

Če ne čitate redno

SLOVENCA

Čitajte in širite »Slovenca«!

Posebno se zahvaljujemo stanovskim tovarniškim pokojnega

Edmunda Krivica

za udeležbo pri pogrebu, kar je pomotoma izostalo v »Zahvalic

Zaljubljeni ostali.

Lepo stanovanje:

2 sobi, veranda, kuhinja in pritlikline, elektrika in vodovod, se odda v Tacnu št. 67.

Sobo

po možnosti s štedilnikom, prazno ali opremljeno išče šivilja, ponudbe pod »Šivilja« na upravo lista št. 3117.

Stanovanje

obstoječe iz 6 sob in vseh pritliklin, z dvema pred-sobama in z dvema separatnima vhidoma, primer-no za odvetnika ali zdravnika, se odda na Miklo-šičevi cesti v najem s 1. majem. Naslov v upravi pod št. 3027.

Vnajem

Gostilno

vzajem v okolici Celja na račun. Po potrebi vložim kavcijo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« v Maribor pod »Gostilna«.

Lokal

prilaven za vsako obrt oddam. I. Gorenc, Litija.

Porestva

Priseljenci pozor!

Trgovsko hišo, prvovrstno proda takoj poceni Zagorci, Višnjadara

Hišo novo zidano!

3 sobe, 2 kuhinji, pralnica, 1000 m² vrta, 10 let davka prosto. Ugodno prodam. Naslov: Uprava Slovenca, Maribor.

Kupimo

KUPIM do 4000

železniških bukovih pragov

za jugoslov. drž. železnice. Plačilo proti duplikatu po orevzemu. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. »3107«.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36. vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Fižol

vseh vrst — kupim. — FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska c. 36.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Moške srajce

v raznih izdelah od Din 29—naprej.

Kravate

sami veznice ko maš od Din 7—naprej.

Glasba

Gramofone

in plošče prodaja še po stari nizki ceni Radoslav Dolinar, Jesenice.

Drva

odpadki od parketov oddane v vsaki količini par-na žaga Lavrentič & Ko Ljubljana, Vošnjakova ul. 16. za gorenjskim kolodvorom.

Okrasite

svoj vrt z desetimi vrstami nizkih vrtnic in krasnih barvah za 60 Din. — Razpošilja vrtnarstvo Ivan Jemec - Maribor.

Prava bivolova kvaša

(Büffel-Beize) za pode v rumeni, rujavi in rdeči barvi 1 kg Din 54, 1/2 kg Din 30 se dobi, tudi po pošti, v specialni trgovini barv F. Weiler, Maribor, Gosposka ulica 29.

Volno

za modroce in pletilstvo ugodno proda Šega, Cankarjevo nabrežje 5-1.

Spainica

kompletna iz javorja z vložki tičjega javora a popolnoma nova se poceni proda. Vprašati v gostilni »Keber«, Domžale.

Avto

5sedežni, limuzina, Oakland, za 40.000 Din prodam. Naslov pove uprava pod št. 3171.

Pubasto perje

čisto čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROŽOVIC - Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja.

ROLETE

SPECIJALNA TVRTKA

ROLET

ZAHTEVAJTE CENIK

VSEH VRST MEDOKENSKIH ZAVES

I. BERNIK

LJUBLJANA-LINHARTOVA 16

1 par težkih konj

s celo vprego prodam. — Edvard Laznik, posestnik, Stranice pri Konjicah.

Objave

Gostilna na Vranskem

nasproti sodišču, dobro upeljana, se bo dala v zakup potom

javne dražbe

dne 31. marca t.l. ob 10. uri na licu mesta. — Vzklicna cena Din 4000— letno. Dražbeni pogoji na upogled pri okrajnem sodišču na Vranskem ali pri dr. Dominiku Drnovšku, advokatu v Laškem.

Obrt

Opozorjam c. dame!

Moderniziranje klobukov po najnovejših modelih. — Oglejte izložbo na Dunajski c. 9, Stemberger-Res.

Poniklanje

in prešanje (štancanje) kovinastih izdelkov po najnižjih cenah. T. Soklič, Maribor, Aleksandrova 43

Oglejte si zalogo

damskih spomladanskih klobukov od Din 50 naprej. — Preoblikovanje Din 28. Salon »La Femme Chic« Anica Puhek, Selenburgova ulica 6-L.

Sadna drevesa

najlepših oblik obrezuje, sadi »STROKOVNJAK« Sentpeterska c. 81.

Lanene tropine

in drugo krnila nudi najcenejše Veletrovinna žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA Realjeva cesta 24.

Namizni prti

vezeni, 150/150, na dobrem blašu 55 Din. »Breda« žepni robci po 2 Din komad. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. — Vezanje zaves, perila, monogramov, azuriranje, entlanje, predtiskanje ter tamburiranje oblek, cerkvenih paramentov in zastav.

Likanje

možke ali damske obleke Din 18 obračanje Din 300. Garderobo najhitreje zlikaj, kemično očisti in pošije (vstavi no. — odloga) WALLET EXPRES. Ljubljana, Stari trg št. 19. Na željo se obleka kemično očisti in pošije v 24 urah. Stranke na ukanje lahko počakajo v posebnih čakalnici. — Po obleko se pošlje na dom.

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Sirite »Slovenca«!

Modroce

vrhne iz la atrika močno blago Din 240—otomani Din 550— mreže - posteljne odeje - žimo - cvilih najcenejše kupite pri

Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Otroške

negarvice črne, rjavave, sive in bele, par od Din 4'30 naprej.

Moški rokni

v vseh barvah par Din 4'30.

TRPEŽNO

OBUVALO

in dobro je potrebno za kmetje. Take čevlje — ročno delo — dobite od 180, 200 Din naprej pri Ivanu Krois, Maribor — Koroška cesta 18.

za

! a trb premog

suha drva

ali koks

bluhte tel 2056

or naročite v

Wolfovi 1 pi

Dom. Čebin

Čebulček

oves

črno deteljo

lucerno in

travna semena

nudi

FRAN POGAČNIK

Ljubljana, Dunajska c. 36

Čebulo

Kupim

Ins erirajte

V

»Slovenca«!

STANILJE

T. SOKLIČ

MARIBOR

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. V Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100,000,000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-

šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš

nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Od dobrega najbolje je le
GRITZNER-ADLER
šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba,
najboljši material!

Novost!

Šivalni stroj

kol. damska
pisalna miza

Le pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

Barvar

ali barvarski mojster, samostojen in perfekten v barvanju po vzorcih na volno, bombaž, svilo v tosih in zvitkih (štrenah), verziran v vseh vrstah barvanja, se išče za kakoj v trajno službo. Hermina Weisz, barvarstvo, Novi Sad, Miletičeva 51.

Avtofaksi I. UDOVČ

Novo mesto 62

Kličite telefon št. 8.

Sprejememo

strojnika

ki zna obratovati z bencinskimi in elektromotorji.

Ing. FRAN TAVČAR, družba z o. z., Ljubljana,
Dolenjska cesta št. 26

KLOBUKI

Cene

so znatno
znižane

Oglejte si
brezobvezno
našo bogato
zalogo!

A. SINKOVEC
NASL.

Koss

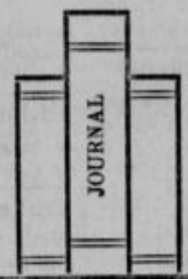
LJUBLJANA

Polytechnische univerza — Paris

20. leto.

Studij za inženjerje in Absentiac. Oddelki: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobeton. Centralna kurjava. - V nemškem in v francoskem jeziku. Krajši studij za kandidate s posebno predizobrazbo. - Pravila in programe daje: General-Sekretariat, dept. L. S. 38, rue Hallé, Paris.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.



NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Veliko posestvo

z vsemi gospodarskimi po lopji in inventarjem dam v najem pod ugodnimi pogoji. Posestvo je oddaljeno od postaje deset minut, ter leži na lepem solnčnem kraju. Lahko se redi do 7 glav goveje živine. Poizvedbe samo do 10. aprila t. l. pri lastnici v Sremskem št. 3, p. Rimske toplice.

Ustanovljeno 1869. **SEMENA** Ustanovljeno 1869.

M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode

prilaga svojo veliko zalogo deteljnega, travnega in vrtnarskega semena najboljši kakovosti. — Občnem ja tudi lahko krijete v moji trgovini svojo potrebo glede kave, sladkorja, moke itd. vse po najnižji dnevni ceni.

Telefon 2351.

Semenski ceniki na razpolago.

Pohišstvo

Pred nakupom mizarskih izdelkov kot spalnic, jedilnic, kuhinjskih in trgovskih oprem se obrnite še preje na naslov: **AVGUST ČERNE**, mizarstvo, Zgornja Šiška 122, Vodnikova cesta, Ljubljana VII. Postrežba solidna, po znižanih cenah z jamstvom.



**SEMENSKI
OVES**

zajamčeno kaljiv,
skrbno očiščen ku-
pite ugodno pri
tvrdki **A. VOLK**
v **LJUBLJANI**
Resljeva cesta 24.

Zahtevajte ponudbe

Ravnokar je došla

velika pomladanska izbira najmodernejših čevljev za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah. — Predno si kupite čevlje, si oglejte zalogo v trgovini

A. ŽIBERT - Ljubljana
Prešernova ulica

UMETNI MLIN

prodam po zelo ugodni ceni. Nahaja se na ugodni prometni točki v Bački v bližini Novega Sada. Mlin je bil nov leta 1925 ima dnevne kapacitete ca. 150 q ter je najmodernejše vreten. Poleg mlinu gospodar. poslopije in velik vrt. Mlin ima stalne odjemalce, eksistenca sigurna oz. rentabilnost zasigurana. Proda se le radi družinskih razmer. — Ponudbe pod »Umetni mlin Bačka« na ogl. odd. »Slovenca«.



V največji bridkosti javljamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da nas je zapustil za vedno naš predohri, iskreno ljubljani soprog in oče, gospod

Franc Gaberšek

državni vpokojenec,

ki je danes po kratki, mučni bolezni v 70 letu starosti izdihnil svojo plemenito dušo.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 25. marca ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Prule—Sredina št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

V **LJUBLJANI**, dne 24. marca 1931.

Marija, soproga: Mira, hči; Miha, sin;
Milica Gaberšek, sinaba in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Ob priliki nenadne izgube našega nenadomestljivega brata in svaka, gospoda

Janeza Fojkarja

trgovca, gostilničarja in posestnika
na Bukovici pri Škofji Loki

se tem potom vsem najpriznaneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo preč. duhovščini, gospodu županu z gg. odborniki, gosp. učitelju, gg. gasilecem in gg. pevcem za ganljive žalostinke, ostalemu sorodstvu ter končno vsem prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki ste spremili nepozabnega nam pokojnika do njegovega zadnjega tihega doma.

Globoko žalujoči sorodniki.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500,000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik,
Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16,000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Inserirajte v „Slovenu“!

„MATERIAL“, TRGOVSKA DRUŽBA z. o. z. LJUBLJANA

Telefon: 27-16

Dunajska cesta 36/3

Brzjav: Material, Ljubljana

Skladišča: Tone Vovk, Bled, Jos. Berjak, Kranj, Jos. Hladnik, Rakek, Jos. Klemenčič, Novo mesto, D. Rakusch, Celje, V. Kihar, Maribor, Viljem Den g, Ptuj.

Gradbena navodila, prospekte, ocene, pojasnila daje pooblaščen zastopnik:

Nove zgradbe: Heraklit se rabi za vse ogrodne zgradbe, za izpolnjenje in oploščevanje sten in je obenem visokovredni izolacijski material. Pri masivnih zgradbah s tankimi stenami iz opeke ali betona služi za oploščevanje zunanjega zidu, ki šele na ta način postane v toplotno-tehničnem oziru polnovreden.

Prizidave: Dependance k hotelskim zgradbam, vrtni paviljoni se prav naglo zgrade v heraklitu.

Nadzidave: Ako hočete zvišati donos Vaše hiše, vzdignite jo za eno nadstropje. Heraklit-plošča je tudi v tem slučaju najprimernejše gradivo, ker je izredno lahka in visoko izolacijska.

Dozidave: S Heraklit-ploščami se izgotove z malimi stroški v neizkoriščenem podstrešju poslopij polno vredna, zdrava, poleti hladna, pozimi udobno topla, suha stanovanja.